

ISSN 1334-4498

SLUGA BOŽJI **DOBRI OTAC**

Ante

GLASILO VICEPOSTULATURE SLUGE BOŽJEGA FRA ANTE ANTICA
God. XLIV. (2014.) < Broj 3-4 (155-156) < Cijena 15 kuna

**God XLIV (2014.) <>
Broj 3-4 (155-156)**

Za sve što se u ovom glasilu navodi ili naziva "čudo", "svetost", "svetac" i slično, to u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. O svemu ovom izreći će konačni sud sveta Crkva.

Izdavač lista:
 Provincijalat provincije
 Presvetog Otkupitelja
 Trg Gaje Bulata 3, HR - 21000 Split

Osnivač lista:
 Franjevački samostan MBL
 Vrbanićeva 35, HR - 10000 Zagreb

Glavni i odgovorni urednik:
 Dr. fra Josip Šimić

Uređuje Uredničko vijeće

Adresa uredništva:
 Vicepostulatura Sl. B. fra A. Antića,
 Vrbanićeva 35, HR - 10000 Zagreb
 telefon: (01) 46 60 031
 tel./fax: (01) 46 49 793
 E-mail: sluga.bozjidao@gmail.com

Novčane priloge za list i milodare slati na račun:
 HPB - Hrvatska poštanska banka
 2390001-1100028072
 IBAN HR22 23900011100028072
 SWIFT HPBZHR2X

Cijena: 10 kuna, dvobroj 15 kuna,
 inozemstvo 2 € ili 3 \$.
 Godišnja preplata 50 kn, Europa 12 €,
 prekoceanske zemlje 20 \$.

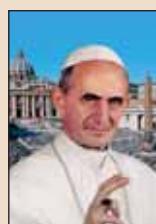
Lektor:
 Prof. Domagoj Grečić

Grafička priprema i tisk:
 DENONA, HR – 10000 Zagreb

ISSN 1334-4498

Naslovna stranica:
 Blaženi papa Pavao VI.

Zadnja stranica:
 Novaci Antićeve Provincije s o. meštom
 dr. fra Jurom Jurić-Šimunovićem na
 grobu Sluge Božjega

SADRŽAJ

- 3 Riječ urednika
- 4 Iz Generalne postulature
Objavljene ocjene konzultora – Vota
Prikaz cijele Pozicije
- 6 U susret 50. obljetnici smrti Sluge Božjega
- 8 Antićeva duhovno vodstvo u pismima obiteljima
- 11 Antićeva nedjelja u Remetama
- 15 Antićeva nedjelja u Glavicama kod Sinja
- 17 Novi blaženik: bl. papa Pavao VI.
- 20 Homilije s Antićevih četvrtaka
- 22 Početak okružnice *Istražujte (Scrutate)*
- 23 Iz odgojiteljskog djelovanja Sluge Božjega (2)
Tragovima svetaca
- 26 Karizme oca Antića (2)
Fra Antini pokornici
- 28 Učitelj duhovnog života (2)
Ljubav prema Kristu rađa čežnju za nehom
- 41 Fra Ante – prorok Hrvatske slobode
- 47 Propovijed na treću obljetnicu prijenosa tijela u Zagrebu 1973. (dosad neobjavljeno)
- 50 Propovijed na proslavi 10. obljetnice smrti u Makarskoj 1975. (dosad neobjavljeno)
- 52 Hodočašća:
Novaci Antićeve Provincije
Fra Marcello Badalamenti iz Acierale-a na Siciliji
Hodočašće zbora i župljana župe Miljevcii
- 54 Zahvale i preporuke ocu Antiću
Pisma, dopisnice, telefonske zahvale i elektronička pošta
- 56 Drugi o ocu Antiću: Pročitali smo za Vas
Dr. fra Pavao Žmire
Fra Vjeko Vrčić
Vlč. don Živko Kustić
Mons. Fabijan Veraja
- 65 Početak okružnice *Radujte se (Rallegratevi)*
- 66 Milodari, pretplate na list, honorari za Antićeve duhovne obnove

Poštovane štovateljice i štovatelji oca Antića, dragi čitatelji!

Sve Vas srdačno pozdravljam na kraju ove godine, koju je papa Franjo posvetio kršćanskim obiteljima. Ove godine imali smo prigodu promišljati o našim obiteljima i uz pismene poticaje oca Antića. Opravljajući se od Godine obitelji, okrećemo se idućoj građanskoj godini, koju je papa Franjo posvetio posvećenom životu, o čemu ćemo i mi u idućoj godini govoriti i promišljati, pošavši od misli i djela oca Antića, u kojoj ujedno slavimo 50. obljetnicu njegove svete smrti.

Stavljam Vam u ruke drugi ovogodišnji dvobroj lista Sluge Božjega. I u ovom dvobroju donosimo brojne zanimljive tekstove. Prvi tekst posvećen je izlasku ocjene (*Vota*) teoloških stručnjaka (konzultora) Kongregacije za kauze. Drugi tekst govori o nadolazećoj *50. obljetnici smrti* (4. ožujka 2015.) i o nekim drugim obljetnicama iz života Sluge Božjega. Treći naslov posvećen je *Antićevoj duhovnoj skrbi za obitelji*, posebno iskazanoj u njegovim pismima upućenim raznim obiteljima ili bračnim drugovima pojedinačno. Donosimo izvještaj i propovijed s *Antićeve nedjelje u Remetama*. Potom slijedi izvještaj o *Antićevoj nedjelji u Glavicama kod Sinja*. U prigodi proglašenja pape *Pavla VI. blaženim* možete pročitati iscrpan izvještaj o njegovu životu i papinstvu. Donosimo i kratka razmišljanja održana na misama Antićevih četvrtaka. U tri članka koji slijede nastavljamo razmišljanja: dr. fra V. Kapitanovića *O odgojiteljskom djelovanju oca Antića* (2) pod naslovom *Tragovima svetaca*; fra Mate Kuhara *O Antićevim karizmama* (2) pod naslovom *Fra Antini pokornici* i fra V. Kapitanovića *Učitelj duhovnog života* (2) *Ljubav prema Kristu rađa čežnju za Bogom*. U prigodi smrti životopisca oca Antića vlč. don Živka Kustića donosimo i cijelovito njegovo predavanje o vidovitosti oca Antića, *Fra Ante – prorok hrvatske slobode*, održanom na znanstvenom zboru *Antićeva baština u duhovnoj obnovi Hrvatske* u Splitu od 3. do 6. lipnja 1973. i objavljenom u Zborniku zabora u Zagrebu 1994. Donosimo i dva dosad neobjavljena promišljanja fra Luke Livaje: *propovijed* uz treću obljetnicu prijenosa tijela oca Antića 1973. u Zagrebu i *propovijed* uz proslavu desete obljetnice smrti oca Antića u Makarskoj 1975. U rubrici *Hodočašća* možete pročitati o hodočašću novaka Antićeve provincije na njegov grob i u njegovu sobicu-isповjedaoniku, o hodočasniku iz Italije na Antićev grob i u njegovu sobicu-isповjedaoniku fra Marcellu Badalamentiju, gvardijanu franjevačkog samostana sv. Blaža u gradiću Acireale kod Catanije na Siciliji, kao i o hodočašću Miljevčana koji žive u Zagrebu i zbara njihove župe na Antićev grob i u njegovu sobicu-isповjedaoniku u prigodi njihova godišnjeg susreta u svetištu Majke Božje Lurdske. U članku *Zahvale i preporuke ocu Antiću* donosimo zahvale izražene u pismima, dopisnicama, elektroničkoj pošti i u Antićevoj spomen-knjizi. U rubrici *Drugi o ocu Antiću* donosimo i nekoliko kratkih tekstova o ocu Antiću koje smo za Vas procitali. Donosimo i četiri nekrologe: fra Pavla Žmire, fra Vjeke Vrčića, vlč. don Živka Kustića i mons. Fabijana Veraje. Isto tako donosimo četiri ulomaka iz Antićevih pisama obiteljima i početne ulomke okružnica *Istražuje i Radujte se*. Također donosimo i popis milodara, honorara, i preplata.

Na kraju Vam čestitam skori Božić riječima Sluge Božjega upućenih jednoj gospođi i njenoj obitelji za nadolazeći Božić:

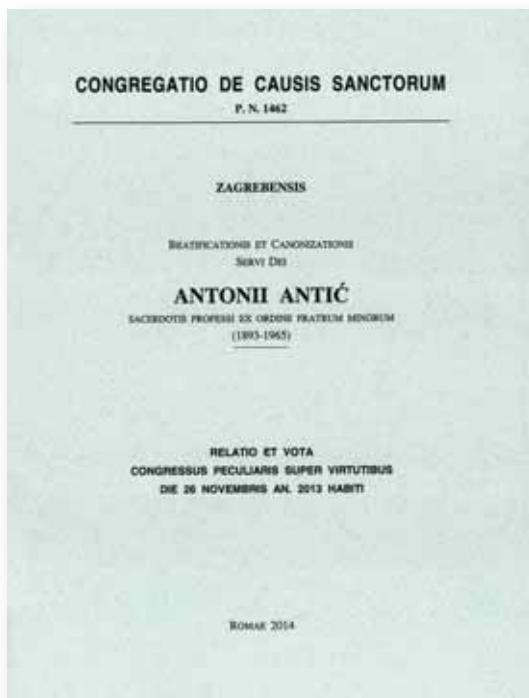
»Djetić Isus neka izlje na Vas, na cijenjenog supruga, na Vašu djecu i roditelje mir, svjetlo i božansku ljubav, da tražite Boga i Njegovu slavu i vršite njegovu svetu volju.«

(AP III/17, 1)

Vaš fra Josip Šimić

Tiskane ocjene (VOTA)

Vijeća teoloških stručnjaka – konzultora i završna relacija promicatelja vjere Kongregacije za kauze svetih o sl. Božjem ocu Antiću

Otac vicepostulator bio je krajem listopada i početkom studenoga u Generalnoj postulaturi u Rimu i tamo se susreo s generalnim postulatom Giovangiuseppeom Califonom. Ocjena komisije 9 konzultora objavljena je 2014. pod naslovom *Causa Zagrebensis beatificationis et canonisationis servi Dei sacerdotes professi ex Ordine fratrum minorum [1893-1565] - Relatio et Vota, Congresus peculiaris super virtutibus (Zagrebačka kauza za proglašenje blaženim i svetim sluge Božjega Ante Antića svećenika Reda manje braće [1893-1965] - Relacija promicatelja vjere i ocjene posebne sjed-*

nice teološke komisije o krepostima). Dokument sadrži ukupno 182 stranice.

Komisija od 9 konzultora (teoloških stručnjaka) Kongregacije za kauze svetih na svojem zasjedanju 26. studenoga 2013. jednoglasno je prihvatile i potvrdile *Poziciju o životu, krepostima i glasu svetosti sluge Božjega oca fra Ante Antića.*

Pozicija je službeni dokumenat Kongregacije za kauze svetih o glasu svetosti, junačkom stupnju kreposti i svetoj smrti sluge Božjega oca fra Ante Antića, a ocjena komisije konzultora o njemu, *Vota o krepostima* biti će predani kardinalu A. Amatu, prefektu iste kongregacije, koji će potom sazvati kardinalsку komisiju, koja će nakon što prouči *Poziciju* i *Vota* proslijediti ih Svetom Ocu, koji onda odobrava proglašenje *Dekreta o krepostima* i kandidatu dodjeljuje naslov *časni sluga Božji.*

Donosimo i detaljni opis cijelokupne dokumentacije u kauzi o. fra Ante Antića:

**POSITIO SUPER VITA, VIRTUTIBUS ET
FAMA SANCTITATIS
SERVI DEI ANTONII ANTIĆ,
SACEDRDOTIS PROFESSI EX ORDINE
FRATRUM MINORUM**
**POZICIJA ILI STAV O SVETOM ŽIVOTU,
KREPOSTIMA I GLASU SVETOSTI SLUGE
BOŽJEGA ANTE ANTIĆA, SVEĆENIKA IZ
REDA MANJE BRAĆE**

Pozicija je tiskana u Rimu 2006. u dva volumena s ukupno 1289 stranica. Relator u postupku bio je † fra Cristoforo Bove,

OfmConv; generalni postulator † fra Luca M. De Rosa, Ofm; vicepostulator fra Josip Šimić, Ofm. Suradnici su bili fra Vicko Kapitanović, Ofm, fra Marko Mrše, Ofm i gosp. Maurizio Cancelli. Ostali suradnici navedeni su kako slijedi u tekstu.

PRVI DIO od ukupno 697 stranica sastoji se od:

- Uvodne *Relacije* fra Cristofora Bovea (I.-XII.);
- Uvodnog dijela *Informatio* fra Cristofora Bovea (92);
- *Priznanje valjanosti biskupijskog postupka od strane Kongregacije* (1);
- *Procesualna svjedočanstva* u biskupijskom procesu (592).

DRUGI DIO od ukupno 571 stranice sastoji se od:

Izvještaja teološke komisije:

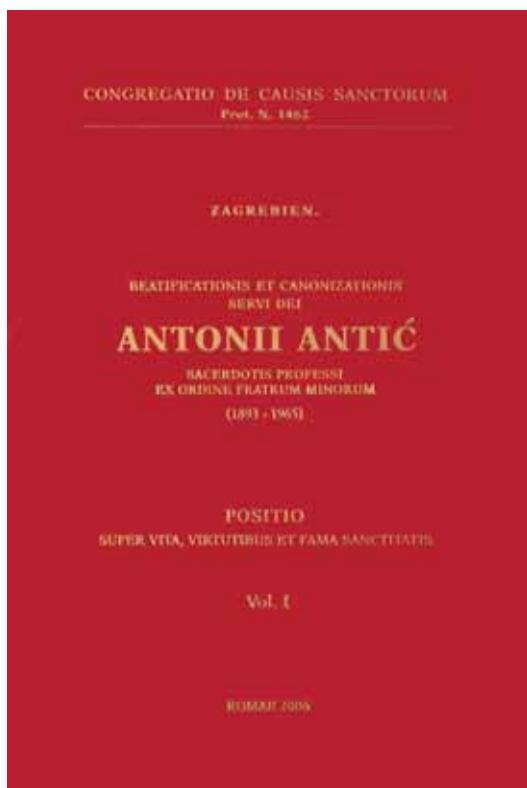
- Fra Božo Lovrić: *Neobjavljena pisana djela Sluge Božjega* (1-47);
- Fra Bruno Pezo: *Lik oca fra Ante Antića prema njegovim spisima* (49-68).

Izvještaja povijesne komisije:

- S. Marija Asumpta Strukar: *Neobjavljeni spisi koji se odnose na život, službu i djelovanje Sluge Božjega oca fra Ante Antića* (1 -68);
- *Izvanprocesualna svjedočanstva* (1-62);
- Deklaracija 'De non cultu' (1)
- Fra Vicko Kapitanović: *Dokumentirani životopis Kristu suobličen* (1-372).

KAUZA O MOGUĆEM ČUDU

Što se tiče dokumentacije o mogućem čudu, komisija kongregacije sastavljena od dvojice liječnika negativno se izjasnila o

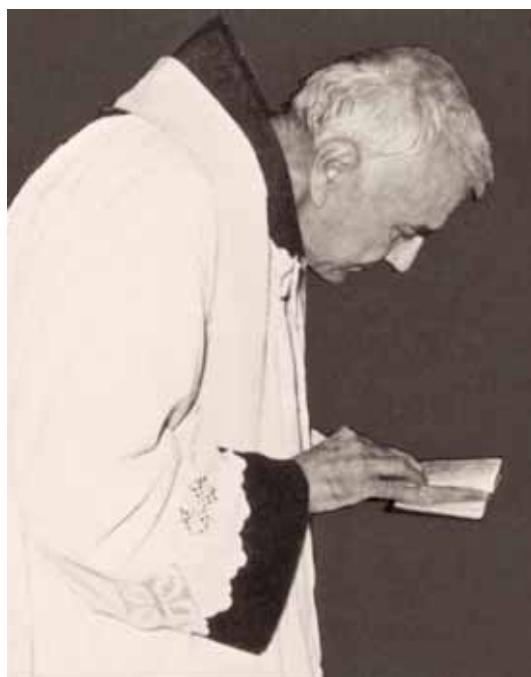

mogućem čudu, koje je bilo prihvaćeno kao čudo od strane nadbiskupskog sudišta u Zagrebu koje je ustanovio kardinal Josip Bozanić, a koje je proučavalo čudo od 16. listopada 1998. do 27. ožujka 2000. Liječnici koji su od Generalne postulature bili zaduženi da prouče biskupijsku kauzu o čudu mišljenja su da se takva ozdravljenja kod djece mogu dogoditi spontano.

Generalni postulator Giovangiuseppe Califano preporučio je, da ispitamo postoji li među zabilježenim svjedočanstvima o mogućim ozdravljenjima i drugim čudima neko drugo za koje se može protumačiti znanstvenim putem. Dakako, da se na ovu nakanu trebamo moliti Bogu.

Ususret 50. obljetnici smrti oca Antića i nekim drugim manje poznatim obljetnicama

Pedesetu obljetnicu smrti oca Antića slavimo u godini posvećenog života u kojoj je Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života posvetila dvije okružnice: *Radujte se! - Rallegratevi!* (Rim, 2. veljače 2014.) i *Istražujte! – Scrutate!* (Rim, 8. rujna 2014.) koje potpisuje pročelnik spomenute kongregacije kard. João Braz de Aviz.

Iduće godine navršava se 50 godina, od svete smrti služe Božjega oca fra Ante Antića. Tu ćemo obljetnicu dostoјno obilježiti. Užu pripravu započet ćemo s proslavom 44. obljetnice prijenosa tijela Sluge Božjega s groblja Mirogoj u kriptu svetišta Majke Božje Lurdske 15. prosinca 2014., kao i Antićevim četvrcima, 1. siječnja i 5. veljače 2015. To će biti neke vrste daljnja trodnevničica. Budući da smo u Katoličkoj Crkvi još u godini obitelji i da o toj temi promišlja i biskupska sinoda u Rimu, homilija i cjelokupno euharistijsko slavlje 44. obljetnice

prijenosa tijela bit će posvećeni Antićevu pastoralnom radu s obiteljima, isповједničkoj službi i duhovnom vodstvu brojnih kršćanskih obitelji. Godina 2015. jest godina posvećena posvećenom životu u Katoličkoj Crkvi, zato će Antićevi četvrci – 1. siječnja i 5. veljače 2015. - biti posvećeni promišljanju djelovanja oca Antića, posebno njegovu duhovnom vodstvu i isповједničkoj službi brojnih svećenika, redovnika i redovnica.

Ove godine slavimo 100. obljetnicu završetka Antićevih filozofskih studija u Zaostragu i početka studija bogoslovnih znanosti u Makarskoj. Također ove godine 17. studenoga slavimo 30. obljetnicu otvaranja biskupijske kauze o svetosti života. Kardinal Franjo Kuharić 12. studenoga 1984. dekretom je ustanovio sudište za Kauzu oca fra Ante Antića, a 17. studenoga 1984., na prvoj javnoj sjednici, prisegnuli su članovi sudišta.

Iduće godine imamo i još nekoliko važnih Antićevih obljetnica. Nabrojiti ćemo ih kro-

nološkim redom. Petog kolovoza 2015. navršava se 110. obljetnica Antićeva ulaska u Franjevačko sjemenište i upisa u Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju. Prvoga studenoga 2015. navršava se stota obljetnica svečanih redovničkih zavjeta (1. 11. 1915.) i sedmog studenog također stota obljetnica primanja reda subđakonata (7. 11. 1915.), a sve to u Makarskoj. Desetog studenoga 2015. pada i 90. obljetnica imenovanja oca fra Ante Antića za magistra bogoslova u Makarskoj (10. 11. 1925.).

Osmog svibnja iduće godine slavimo dva desetu obljetnicu završetka biskupijske kauze o životu, krepostima i glasu svetosti (8. svibnja 1995.). Isto tako 31. svibnja iduće godine slavimo prijenos Antićeve kauze, dovršene na Nadbiskupskom duhovnom stolu u Zagrebu, u Vatikan i njeno otvaranje na Kongregaciji za kauze svetih 31. svibnja 1995.

Ovaj kratki tekst o brojnim obljetnicama koje ove i posebno iduće godine slavimo završavam središnjim dijelom teksta njegove *Posvećenja za povjerenu braću klerike*, napisanog 16. listopada 1926.:

»O Vječni Bože, Oče, Sine i Duše Sveti, dostoј se прими у пресве(tom) srcu Neoskvr-

njene Bl. Majke sav moj nevrijedni život – sv. misu, sv. oficij, sv. molitve, vršenje dužnosti, dobra djela, trpljenje, odricanje, kušnje, sve poteškoće – sve to sjedinjujući s presv. životom Blažene Majke, Kraljice svih svetih, sjedinjen s Presv. srcem Isusovim, njegovim Upućenjem, križem i svetim životom. Neka bude za savršeni napredak povjerene mi braće. Sve ti ovo obećajem, milosrdni Bože, kao žrtvu tvojoj milosrdnoj ljubavi, da im dadeš, Oče nebeski, svoju svetu ljubav. Vječni Sine, svoj sveti Duh, Duše Sveti, svoju svetu mudrost i sedmerostruk darove svoje, da budu puni ljubavi Očeve, mudrosti Sina, dobrote Duha Svetoga! Neka budu redovnici po primjeru sv. Oca Frane, Apostoli svete Crkve po primjeru Petra i Pavla, vjerna djeca Marijina (...)

Obećajem, Bože moj, da će ih voditi putem naših sv. dužnosti, Regule, Konstitucija, Ordinacija i odredaba starješina. U njima će uz tvoju milost i pomoć, unapređivati duhovni život svojim primjerom i riječju.

Bože moj, daj mi veliku jakost, promijeni mi srce, rasvijetli pamet, ojači volju i sjedini me u Božanskoj Majci svojoj s Tobom. Čuvat će ih kao zjenicu oka, jer ih ljubiš, jer si ih Ti izabrao. Daj da ovo ispunim. (...) Pomozi mi ovo izvesti radi Tvoje svete slave i njihova spasa i svih onih koje će oni voditi, upravljati i služiti.« (AS I/2)

Vicepostulator fra Josip Šimić

ANTIĆEVO DUHOVNO VODSTVO U PISMIMA OBITELJIMA

Pri kraju smo godine obitelji, koju je u 2014. progglasio sveti otac Franjo, zato ćemo progovoriti o tome kako je otac Antić duhovno vodio brojne obitelji. Kada govorimo o Antićevu pastoralu obitelji ili, preciznije rečeno, o Antićevom duhovnom vodstvu brojnih obitelji, posebno kada su pisma u pitanju, susrećemo se s raznolikošću njegova pristupa. Preko pojedinaca koje je duhovno vodio nakon njihova stupanja u brak fra Ante je nastojao proširiti svoje duhovno vodstvo na ostale članove obitelji, najprije muža ili ženu i s vremenom na djecu. Antićev životopisac dr. fra Vicko Kapitanović piše: »*Bračni život je za Antića slavljenje Boga i služi za posvećenje supruga, njihova potomstva i na dobro Crkve i naroda. Osobe stupanjem u brak ne gube djevičanstvo već ga kao ures donose pred Božji oltar i u sakramantu ženidbe zamjenjuju ga bračnim vezom kako bi ispunili volju Božju i bračnim životom proslavile Boga»* (Kristu suobličen, KBF Split – VP DOA, Split-Zagreb 204., 250).

Imamo pisma koja je pisao kršćanskim supruzima pojedinačno, muževima ili ženama, ali i pisma koja je pišući jednom članu obitelji pisao zapravo cijeloj obitelji. Daleko više pisama pisao je suprugama negoli muževima, a nešto manje cijelim obiteljima, iako je i u pismima pojedinim članovima braka uvijek pred očima imao duhovni rast cijele obitelji. Ponekad piše-čestita mlađencima i rijetko djeci.

Tema pisama ponekad je bila duhovni život same obitelji u cijelosti ili pojedinih članova obitelji osobno, ponekad problemi koji su razarajuće djelovali na pojedine obitelji, ponekad problemi s djecom, posebno onom koja su već odrasla i nisu puno držala

do idealna svojih roditelja. Ovdje ćemo zato iznijeti nekoliko primjera različitih pisama.

- I. Kad su žene, dakle supruge i majke, u pitanju, koje je Antić duhovno vodio, imamo velik broj pisama s temom duhovnog vodstva: Ovdje donosimo jedno takvo pismo koje nam pokazuje kako Sluga Božji vodi jednu ženu, suprugu i majku na putu njene osobne posvete, ali s nakanom da izmoli i posvetu svojega supruga:

Draga duhovna kćeri!

Milost i ljubav Božja neka Vas, gospodina supruga, dragu djecu i sve Vaše čuva, hrani i milosno vodi!

(...) Kako je gospodin suprug? U ponedjeljak sam posebno molio za nj u svetoj misi i preko dana ga s Vama preporučivao.

Draga moja Kćeri, uzdajte se u Gospodina. Nastojte sebe predobiti podlažući se svetoj volji Božjoj u svemu. U dubini svoje dobre duše Vi osjećate potrebu veće blizine dragog Boga. Koliko se Vi nekako otimali, bježali da se zaustavite i dublje se pozabavite s Gospodinom, On Vam sam dolazi ususret. On Vas prvi sjeća, zaustavlja i izlijeva na Vas svoj mir, utjehu i pomoć. I neka ste Vi u jednom posebnom ambijentu Vaše pozicije i Vi u sebi osjećate veću pomoć Božju, veću, dublju orijentaciju k Bogu.

Molim Vas, češće recite Gospodinu: Bože moj, milosrđe moje! Ljubim Te! Vjerujem u Te, ufan se u Te, ljubim Te! Umnoži mi vjeru, ufanje i ljubav! Ne dopusti da se ikada rastavim od Tebe! Čuvajte vjeru. Prosrite, da Vam Marija pomogne u vjeri. Kćeri draga, nemojte se nikada, nigdje iznevjeriti svome Bogu. Neka cijeli svijet drukčije misli, radi,

govori, *Vi sebi recite: Ja hoću misliti, raditi, vjerovati kako me uči Isus Krist i Njegova sveta Crkva. U ovoj vjeri, Kćeri moja, ustrajmo, živimo, trpimo, žrtvujmo se vršeći zapovijedi Božje i naše zvanične dužnosti, čvrsto osvijedočeni, da služimo Presvetom Trojstvu, komu služiti znači kraljevati. Danas oživite svetu vjeru. Obnovite sve one lijepo dobre odluke koje ste Gospodinu preko duhovnog oca obećali i predajte Mu se s cijelim svojim bićem i sa svojim suprugom, djecom i svim Vašima.*

Gospodin daje, da se molim za Vas, da Vas redovito blagoslovjem i da svako jutro nad Vama zazivljem milosrđe Božje i preko dana pratim s Gospodinom korake Vaše, da u svemu budete po svetoj volji Božjoj. To je milost i dar Božji za Vas. Ta milost neka Vas prati do groba i dovede u krilo Oca i Sina i Duha Svetoga sa svima dragima i milima Vašima.

Vas i gospodina supruga, djecu i sve Vaše blagoslovje duhovni otac.

(AP III/7, 5)

II. Slično kao i u pismima suprugama, u pismima koje otac Antić piše muževima otkrivamo njegove trajnu zaokupljenost duhovnim napretkom onoga kojemu piše pismo. Ta su pisma pisana u duhu očinske blagosti, ali ponekad susrećemo i strogoću Antićeva duhovnog vodstva. Ovdje donosimo pismo koje nam sve to otkriva:

Dragi moj Doktore! Dragi Sinko!

Milost Duha Svetoga neka Vas čuva, vodi i rasyjetljuje da ovim svijetom prođete čineći dobro! Hvala Vama i Vašoj dobroj, plemenitoj gospodri na posjetu i svemu što gajite prema nevrijednom Kristovu svećeniku! Sve Vama dragi Bog obilno naplatio! Hvala Vam na cijenjenoj posjetnici. Razumio sam Vašu želju, ali, vjerujte mi, bio sam zauzet i nisam mogao uhvatiti vremena. Želio sam da se javim i zahvalim Vama i cijenjenoj gospodri, ali nisam mogao.

Dragi moj Sinko! Želim Vam puni blagoslov Božji u Vašoj duši, u Vašoj cijenjenoj obitelji, u Vašoj službi, dužnosti kao advokatu. Vi ste dobar, pametan i pun energije i elana. Molim Vas, sve to blago i bogatstvo, svu Vašu energiju okrenite Bogu, Kristu i tražite najprvo ono što je gore, ono što nikada ne propada, ono što moljac ni hrđa neće izgristi. Želim i molim Vas, da budete čovjek vjere. Sveta vjera vodi čovjeka Bogu, udahnjuje mu pouzdanje i čini da u svemu gleda Boga i sve prima iz ruke Božje. Sve je u vlasti, u rukama Božjim. Iz ruke Božje nitko ne može oteti, iščupati čovjeka. Bolje je i malo imati s Bogom, s Njegovim svetim blagoslovom, nego mnogo, a bez blagoslova Božjega.

Uzdam se u Gospodina, da će Vam posao ići od ruke. Ja bih Vam preporučio da imate vrlo lijepu metodu sa strankama. Budite apostol pravde, ljubavi, praštanja i vjere. Svagdje činite dobro i nosite Krista svakomu i svagdje. Vaš će život, Vaš primjer, Vaša čestitost, Vaš moral, Vaš postupak sa stran-

kama, s ljudima, Vaša ispravnost u svakom pogledu, Vaš nazor na svijet, na život, na obitelj, na društvo - eto Vašeg apostolata. Vi ćete biti jako oprezan, razborit u jeziku, u govoru, u nastupu, ali Vi ćete biti Božji čovjek.

Dragi moj Sinko! Želio bih Vas dovesti Kristu, da On bude Vaš život - Vaše sve! Želio bih da prijeđete kroz život vjeran savjesti, vjeran vjeri, vjeran Crkvi, vjeran Bogu, vjeran svojoj dobroj supruzi, pravi otac svoje djece.

Sinko! Duša Vam želi za Bogom. Nemojte joj to uskratiti. Bez Boga Vaš je život bez cilja, bez smisla, bez sadržaja, bez vrijednosti prave i svrhunaravne. Molim se za Vas, za Vašu cijenjenu obitelj. Molim Vas, uredite i poravnajte sve dugove. Kad ste to sredili, uzmite sve ono što je potrebito za zdravlje u kući, u obitelji. Ostalo štedite za svoje eventualne potrebe i za buduće dane.

Preporučam Vas u sv. misi i svetoj molitvi. Blagoslovite Vas, cijenjenu suprugu i dragu djecu Vaš duhovni otac.

(AP III/22, 3)

III. Antić ponekad pismo naslovljava na muža ili ženu, ali se pismo odnosi na cijelu obitelj:

Dragi moj Doktore!

Iz svega srca i iz sve duše zahvaljujem Vam na Vašoj velikodušnoj blagodarnosti! Svakim dobrom odvratio Vam dragi Bog. Za Sve Svetе i sveti Dušni dan želim da sa svojom dragom i plemenitom gospodom stupite na slike sakramente i molite se za

Draga Gospodo!

Vi iz svoga bogatog životnog iskustva znate za bol, za muku, za trpljenje i koliko sve to stoji čovjeka (...) Još više Vi znate, Vi ste iskusili koliko je lijepo, koliko vrijedno, koliko korisno i sretno za čovjeka kada znade junački nositi jade i nevolje, kada zna sebe pobijediti i praštati i za Boga trpjeti.

AP III/4, 3

svoju djecu, za svoje žive i mrtve i za me, a ja ću se Vas sjećati i biti duhom s Vama.

(AP III/22, 6)

IV. Ponekad piše čestitke mladencina koje je duhovno vodio. Ovdje donosimo jednu takvu čestitku:

Dragi Mladenci!

Čestitam Vam Vaš veliki dan, kada s pomoću Božjom i primanjem svetog sakramento ženidbe stupate u svetu zajednicu bračnog obiteljskoga života. Bog Vas dragi napunio svojim posebnim milostima i darovima, da ispunite svoje dužnosti na veću slavu Božju, na posvećenje Vaše i Vašega potomstva i na dobro svete Crkve i našega naroda! Za Vas se moli i blagoslovite Vas.

(AP III/16, 3)

V. Nešto malo pisama ima koja piše djeci. Ovdje donosimo jedno takvo pisamce:

Dragi Braco i draga Seko!

Ja vas ne poznajem, a niti vi mene. Poznajem vaše drage i dobre roditelje. Uvijek slušajte i poštujte svoje roditelje, jer to zapovijeda dragi Bog. Nemojte ljutiti svoje roditelje niti se međusobno svađati. Molite se Bogu!

Ja ću se moliti dragom Bogu za vaše roditelje i za vas, za vaše zdravlje i za vaš napredak u svakom pogledu.

Blagoslovjem vas.

(AP III/22, 7)

Hrvatin Galeković

REMETE <> DEVETNICA VELIKOJ GOSPI 2014.

U ZNAKU HRVATSKIH SLUGU BOŽJIH

Ove godina devetnica Velikoj Gospi u Remetama bila je u znaku hrvatskih slugu Božjih. Kroz devetnicu se, na večernjoj misi u 18 sati, izmijenilo 9 propovjednika. Devetnicu je 6. kolovoza otvorio vojni biskup mons. Juraj Jezerinac, koji je propovijedao o temi: »*Božje lice nas je obasjalo svetošću naših slugu Božjih*«. Drugi dan devetnice, 7. kolovoza, propovijedao je isusovac pater Marijan Steiner o sluzi Božjem Petru Barbariću: »*Petar Barbarić sveti plod travničkog sjemeništa*«. Treći dan, 8. kolovoza, propovijedao je franjevac otac fra Rajko Gelmanović o slugama Božjim Venedelinu Vošnjaku i Aleksi Benigaru: »*Sluge Božji – oo. Venedelin Vošnjak i Aleksi Benigar, utjelovitelji franjevačke karizme u našoj Crkvi*«. Četvrti dan, 9. kolovoza, propovijedao je franjevac kapucin otac fra Jure Šarčević o fra Anti Tomičiću: »*Bogatstvo siromaštva sluge Božjega fra Ante Tomičića, kapucina*«. Peti dan, u nedjelju 10. kolovoza, propovijedao je franjevac otac fra Josip Šimić o ocu fra Anti Antiću: »*Fra Ante Antić, službenik Božjega milosrđa, otkrivatelj Boga u dušama*«. Šesti dan, 11. kolovoza, propovijedao je generalni vikar Vojne biskupije u Hrvatskoj karmelićanin otac Jakov Mamić o ocu Gerardu Tomi Stantiću: »*Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić – osluškivatelj Boga u dušama Božjih siromaha*«. Sedmi dan, 12. kolovoza, propovijedao je krčki biskup mons. Valter Župan o biskupu Mahniću: »*Sluga Božji – biskup Antun Mahnić – Bog mora uvijek imati širok prostor u srcu apostola*«. Osmi dan, 13. kolovoza, propovijedao je zagrebački pomoćni biskup mons. Ivan Šaško o biskupu Langu: »*Biskup Josip Lang – čovjek po kojem je Bog volio ljude*«. Na uočnicu Velike Gospe propovijedao je varaždinski biskup

mons. Josip Mrzljak: »*Najvjernija Odyjetnica Hrvatske, nadahnuće i oslonac u životu i radu Franje kard. Kuharića*«. Svečano euharistijsko slavlje na Veliku Gospu u 18 sati predvodio je kardinal Josip Bozanić.

REMETE, 10. 8. 2014.

**FRA ANTE ANTIĆ, SLUŽBENIK
BOŽJEGA MILOSRĐA,
OTKRIVATELJ BOGA U DUŠAMA
POZDRAV**

Isus Krist, punina svetosti i posvetitelj svakog čovjeka, sa svima vama.

UVOD

Braćo i sestre, sabrali smo se kako bismo proslavili ovo euharistijsko slavlje, u okviru devetodnevne priprave za proslavu Uznesenja Marijina, u kojoj smo pred oči stavili svijetle primjere hrvatskih slugu Božjih. Danas posebno promatramo primjer sluge Božjega oca fra Ante Antića, koji je kao služitelj sakramenta pomirenja, neumorno služio Bogu, ulijevajući Božje milosrde u duše mnogih koji su k njemu dolazili kako bi otkrili Boga u sebi i braći i sestrama. Potaknuti zagovorom sluge Božjega oca Antića priznajmo naše grijeha, iskreno se za njih pokajmo moleći *Ispovijed*.

PROPOVIJED

Kristocentričnost izvor Antićeve duhovnosti: Isus = Fra Ante

O tac fra Ante Antić bio je duboko svjestan da se obraćenje i potom posvećenje može ostvariti jedino po predanju Kristu i prihvaćanju onoga što nas on uči. Po tome postajemo kristocentrični. On za sebe kaže da Isus kuca na vratima njegova srca i traži da mu otvori (usp. *Bože moj i sve moje*, AS

I/3). Nadahnjivao se na prvim franjevačkim teolozima, posebno sv. Bonaventuri i blaženom Ivanu Duns Skotu. Zato već od mlađih dana Sluga Božji nastoji najprije sam do kraja postati kristocentričan, a potom na to usmjeruje i sve one koji su k njemu dolazili na duhovnu okrepnu, upućuje ih da Krista stave u središte svojega života. Još 1929. on za sebe piše: »*Želim biti svet, ali u Isusu*« i »*Biti kao Isus, biti Isus uvijek i svagdje*« (O. Ladislav Marković, *Zaljubljenik sakramenta pomirenja*, VP DOA, Zagreb 1980., 73.). U jednom pismu piše: »*Isus = Fra Ante*« (AP II/6, 42). Ovo nastojanje i stav Sluge Božjega možemo povezati s onom Pavlovom iz današnjega prvog čitanja: »*Je li tko u Kristu, nov je stvor (...) sve je od Boga koji nas sa sobom pomiri po Kristu i povjeri nam službu pomirenja*« (2Kor 5, 17-18).

Božje Trojstvo u središtu Antićeve duhovnog rasta i djelovanja

U svom duhovnom rastu i djelovanju otac Antić preko kristocentričnosti dolazi do trinitaranog usmjeranja svoje osobe i svojega duhovnog djelovanja. Pred kraj života 1963. piše: »*Ja bih htio da na sve odgovorim u Isusu, s Isusom po Isusu u Ocu, da je sve u meni odraz milosti Duha Svetoga (...) sjedinjenja s Kristom i u Kristu, i da nemam više svoje volje nego da slijedim volju Božju, kao što Isus (...) vrši volju Oca nebeskoga*« (AP II/6, 33).

Kristocentričnost Antićeve života i djelovanja trostveno je usmjerena: »*Sva je naša snaga Isus. Mi se u Nj uzdamo, na Nj oslanjamo i s Njime, po Njemu, u Njemu dolazimo u Duhu Svetom Ocu Nebeskog*« (AP III/35). To nam otkrivaju i potvrđuju sljedeći redci: »*Molim se, želim, čeznem da uvijek budem sjedinjen s Presvetim Trojstvom i da u njemu, s njime i po njemu neprestano, savršeno ljubim, živim u njemu, s njime, za nj, vršeći njegovu svetu volju, živeći Isusovim životom*« (AP II/6, 33).

U posve kratkom rukopisu *Bože moj i sve moje* (AS I/3), koji su kasnije Antićevi živo-

topisci nazvali *Pravilom života*, otkrivamo duboki doživljaj Boga koji je prožimao Antićevu osobu i kasnije vođenje duša. To postaje temeljni stav Antićeve duše na kojem cvjeta njegova duhovnost. To ujedno postaje temeljni stav oca Antića i odrednica njegova života i djelovanja, koju on preporučuje, zapravo nalaže svima onima za koje se pred Bogom osjećao odgovornim. Njega prožima spoznaja ostvarena po vjeri da je on sav djelo Božje i ljubav Božja trajno mora imati inicijativu u njegovu životu. Ovaj doživljaj blizine, dobrote i Božje trajne zaokupljenosti oko dobra čovjeka ima za posljedicu, ne samo to da čovjek osjeti i doživi svu svoju krhkost, slabost i grešnost, svoju često bolnu i mučnu stvarnost, već i to da čovjeku daje naslutiti ono što on može i treba biti u Kristu i da u to istinski povjeruje.

Ovdje se doista radi o mističnoj stranici Antićeve doživljaja Boga i svoje malenosti i slabosti pred Bogom. U njemu zapravo otkrivamo posve jednostavno i neposredno izrečen cilj i smisao Antićeve cijelokupnog postojanja i djelovanja. Lako možemo zapaziti kako sve u zabilježenim doživljajima Antićeve duše odiše nekom svetom prozračnošću i sigurnošću da je Bogu sve moguće, jer je on sama ljubav. Otac fra Ante jednostavno izražava svoju vjeru da je s tim Bogom i u tom Bogu, i njemu i svakom drugom moguće ostvariti uzvišeni cilj, a to je posveta života, pa ne znam koliko krhak, nestalan i grešan bio.

Ovo njegovo iskustvo postalo je i temelj na koji su se oslanjala sva njegova ohrabrenja, svi njegovi poticaji, koje otkrivamo u njegovim pismima, posebno onim pisanim osobama koje su osjećale zamor, klonulost i napast odustajanja u vlastitom duhovnom životu. Sluga Božji je na to pružao uvijek isti odgovor. On je neprestano svjedočio da je Bogu stalo do svakog čovjeka i da je on uvjek djelotvoran i moćan u svima onima koji se ne opiru njegovu djelovanju.

U prvom dijelu spisa *Bože moj i sve moje o.* fra Ante nadahnuto ističe kako mu je najveća dužnost vjerno i odgovorno služiti volji

Božjoj, koja je za njega jedino pravilo i životni program (usp. AS I/3, 1). Priznajući se malenim, bijednim i nedostojnjim, otac Antić nadahnuto ističe kako osjeća da ga u posljednje vrijeme Bog posebno poziva, da u zadnjih nekoliko godina Isus jače kuca na njegova vrata. Na početku druge trećine spomenutog spisa Antić priznaje kako mu Bog otkriva svoju volju, koju ima s njime, i zato mu daje 5 pravila kako živjeti, a potom i 6 pomagala koja će mu omogućiti da mu postane i ostane vjeran učenik i dobro dijete, iako najnedostojniji ikakvih milosti.

Marijanska usmjerenost Antićeve duhovnosti i njegova duhovnog vodstva

Uz kristološku i trojstvenu usmjerenost u osobnoj duhovnosti i duhovnom vodstvu duša, kod Sluge Božjega otkrivamo i marijansku usmjerenost. Otac Antić je od djetinstva bio vjernan Marijin štovatelj. Na kraju novicijata na prvim zavjetima uz ime Ante uzeo je i ime Marija. On ispravno smatra da je Marija najkraći put k Isusu. Stalno je molio krunicu Blažene Djevice Marije. Naglašavao je i preporučivao je i pojedincima i zajednicama da je krunica psaltir za vjernike, biblijska molitva, koja ima temelj u glavnim događajima spasenja na koje i usmjeruje. Posebno je slavio Marijine mjesecce svibanj i listopad. On piše: »*Molim i sve hoću raditi s Marijom, u Mariji, za Mariju, po Mariji. Želim i htio bih, da ju svatko ljubi, voli, naslijede, a najviše mi svećenici, redovnici, sve časne sestre i svi kršćani, jer je mi pravo jedino poznajemo. Želio bih, da se svi natječemo i hvalama, slavama, proslavama, revnošću za uzveličavanje i naslijedovanje naše nebeske Kraljice i Majke*« (AS I/6, 33; usp. AS III/5, 25). To isto savjetuje i drugima (usp. AP II/19, 5). U jednom pismu poziva jednu žensku osobu: »*Biti prava sestra Marijina. Posebno naslijedovati Mariju, biti ponizna službenica Gospodnja poput Marije, i biti s Marijom ispod križa ustrajna u trpljenju i svladavanju same*

sebe.« (AP II/16, 3). To nas podsjeća na današnje evanđelje u kojem Isus s križa povjerava svoju Majku Ivanu (usp. Iv 19, 25-27).

će Božje milosrđe i njegovu djelotvornu ljubav. On tako piše: »*Ne klonite duhom pred nijednim poteškoćama. Bog će sve upraviti na dobro (...) Mir i sveto pouzdanje neka vas uvijek prati u svemu*« (AP III/13, 3).

Diječeći milost Božjeg oproštenja otkriva Boga u dušama ljudi

Otar Antić je kao neumorni djelitelj sakramenta pomirenja s Bogom i duhovni vođa, trajno nastojao pomoći svima koji su k njemu dolazili ponovno otkriti Boga i njegovu milost u dubinama vlastite duše, vlastitog bića. Poziva ih da se Bogu otvore, dopuste mu da u njima djeluje. On nije tražio Božju milost samo za sebe, već je uvijek nastojao pomoći svima koji su k njemu dolazili da otkriju Boga u vlastitoj duši, u vlastitom životu, u vlastitoj obitelji.

U svakodnevnom životu većine ljudi najdublje se urezuju gorka životna iskustva, neuspjesi, boli, kako na tjelesnoj, tako i na duhovnoj razini. Otar fra Ante u jednom pismu piše: »*U momentima neuspjeha ili duhovne suše sačuvajte duh vjere, pouzdanja, svoje molitve i čvrstu nadu, da Vam Isus sprema nove milosti, veće duhovne darove*« (AP II/43, 8). U takvim trenutcima ljudi su slični apostolima ispunjenim razočaranjem nakon neuspješnog noćnog ribolova na Galijskom jezeru. Sluga Božji je nastojao da oni koji su u takvom raspoloženju dolazili k njemu, uz njegov savjet i poticaj ponovno osjete Božje poticaje, da izvezu na pučinu Božje milosti. On tako 17. rujna 1964. piše M. Ostrongaj: »*Počnimo Gospodinu služiti, jer još ništa nismo učinili (...) Tražimo ono što je Božje a ne naše. Neka nas Duh Sveti uvede u veliku tajnu Presvetog Trojstva. Neka se život Božanske zajednice u nama pokaže, očituje i naš život neka bude vječna slava i hvala Njegova*« (AP II/ 30, 26).

Znajući iz iskustva duhovnog vodstva i službe u sakramentu pomirenja, da mnogi često bivaju malodušni, uplašeni i zaprpašeni zbog vlastite nevjere, Sluga Božji je nastojao da oni upravo tada otkriju oprštaju-

Zaključak

Fra Antina duhovna veličina izrasla je iz osobne posvete i služenja Bogu i iz neumornog služenja braći i sestrama u odgojiteljskom djelovanju, u duhovnom vodstvu i sakramentu pomirenja. Jednom svećeniku piše: »*Što ne možeš radom, nadopunjaj svetom molitvom*« (AP I/43, 10). On i nas poziva: »*Sve pouzdanje stavite u Gospodina, jer svaki dobar dar i milost dolazi od Njega i bez Njega ništa ne možemo učiniti*« (AP III/17, 4).

Molitva vjernika

Potaknuti primjerom sluge Božjega o. fra Ante Antića, obratimo se našem Nebeskom Ocu i iznesimo mu naše prošnje, govoreći zajedno: *Utvrdi nas u vjeri, Gospodine:*

- Za sveopću Crkvu, svetog oca Franju, za našega nadbiskupa Josipa, da nas neuromorno potiču na ljubav prema tebi i bližnjemu, molimo te.
- Za naš hrvatski narod, posebno za sve obitelji u njemu, da otvoreni životu, trajno svjedoče tvoju očinsku ljubav, molimo te.
- Za što skorije uzvišenje na oltar oca fra Ante Antića, o. Gerarda Tome Stantića i svih hrvatskih slugu i službenica Božjih, molimo te.
- Za sve naše drage pokojnike, posebno za pale branitelja kojih se ovih dana sjećamo, molimo te.

Bože, Oče naš, po zagovoru oca Antića i svih hrvatskih svetaca, blaženika, slugu i službenica Božjih, milostivo uslišaj ove naše prošnje po Kristu Gospodinu našemu.

Sudionik

ANTIĆEVA NEDJELJA U GLAVICAMA

U filijali župe Čudotvorne Gospe Sinjske, u crkvi sv. Ivana apostola u Glavicama, selu koje ima više od četiri tisuće duša, održana je 31. kolovoza 2014. Antićeva nedjelja. Euharistijsko slavlje, u zajedništvu sa župnim vikarom Glavica fra Pavlom Vučkovićem, predslavio je fra Josip Šimić, vicepostulator postupka (kauze) za proglašenje blaženim sluge Božjega oca fra Ante Antića, inače rodom iz Glavica.

U uvodu u euharistijsko slavlje o. vicepostulator naglasio je da će slavlje biti u znaku poziva koji je Isus u propovijedi uputio apostolima i ostalim slušateljima, koje se čita u evanđelju te 22. nedjelje »A« kroz godinu: »Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe i pode za mnom« (Mt 16, 24).

Gornji Isusov zahtjev propovjednik je povezao s Antićevom odlukom: »Isus me

*mora imati svega i to on sam» (PS I/3, 2) zapisanom 1932. ili 1933. u tekstu *Bože moj i sve moje*, nazvanom od onih koji su proučavali Antićevu duhovnost *Pravilo života*. Sluga Božji fra Ante Antić nastojao je cijeli svoj život suočiti se Kristu, upravo u onom smislu u kojem Pavao poziva Rimljane da se ne suočuju ovom svijetu, već da prikažu svoja tijela za žrtvu Bogu, živu i svetu, kao bi mogli razabrati što je volja Božja, što je dobro i savršeno i Bogu milo (Rim 12, 1-2). Fra Ante je to toliko duboko i životno shvaćao do te mjere da se nastojao u potpunosti suočiti Isusu te se potpisivao »Fra Ante = Isus« i »Isus = Fra Ante«.*

Posljedica takvog Antićeva poimanja jest to da je on trajno nastojao biti što suočljeniji Isusu, ne samo u dubini svoje duše, već je svjedočio u svom isповjedničkom djelovanju i

duhovnom vodstvu onih koji su dolazili k njemu po savjet, usmjerenje i poticaj u njihovu kršćanskim životu. U tome je bio vrlo umješan i uspješan, ali je uvijek naglašavao da to duguje prosvjetljenju Duha Svetoga, pa je trajno upozoravao svu svoju duhovnu djecu da mole da se fra Ante napuni Duha Svetoga, pa da tako ne slušaju fra Antu, već Duha Svetoga. Upravo zato je pok. don Živko Kustić Antićev životopis naslovio *Tješitelj čudotvorni*.

Fra Ante je i na praktičnom planu, posebno onom karitativnom, nastojao da se što više suobliči Kristu, pa je nastojao karitativno pomagati siromašnim obiteljima s brojnom djecom, siromašnim studentima i studenticama. Budući da nikada u životu nije raspolagao nikakvim novcem, on se pun pouzdanja u Božju pomoć i nadahnuće obraćao svima koji su k njemu dolazili, a koji su dobro stajali, da pomognu siromašnima i potrebnima. To je radio tako da nije od njih uzimao novac, već ih je upućivao da odu do određene siromašne obitelji ili osobe i da im onda kada vide njihovu bijedu potaknuti Duhom Božjim pomognu. Na taj način postizao je dvije važne stvari. Ponajprije je kod

svih koji su k njemu dolazili budio karitativni stav i činio da klica kršćanske ljubavi u njihovim dušama iznikne i izraste.

Naš Sluga Božji, naglasio je propovjednik, i danas slovi kao onaj koji pomaže ljudima koji po njegovu zagovoru traže Božju pomoć. To čine ne samo oni koji su teško i neizlječivo bolesni, već i oni koji mukotrpno traže zaposlenje, studenti i studentice koji mole za uspjeh ispita, svećenici, redovnici i redovnice, kao i kršćanski supruzi koji se nalaze u teškim krizma i kojima prijete teški duhovni brodolomi.

Propovjednik je na kraju slavlja, nakon što su izmoli molitvu za proglašenje blaženim i postizanje raznih milosti, pozvao vjernike da se i sami mole za Božju pomoć po zagovoru oca fra Ante Antića. Nakon toga ih je poučio kako moliti devetnicu, trodnevnicu ili jednokratnu molitvu. Nakon slavlja ministrianti su podijelili ovogodišnji dvobroj lista Sluge Božjega (God. XLVI. [2014.] 1-2[153-154]) i sličice s molitvom za milosti po zagovoru Sluge Božjega kao i za njegovo proglašenje blaženim i njegovim životopisom.

Glavičanac

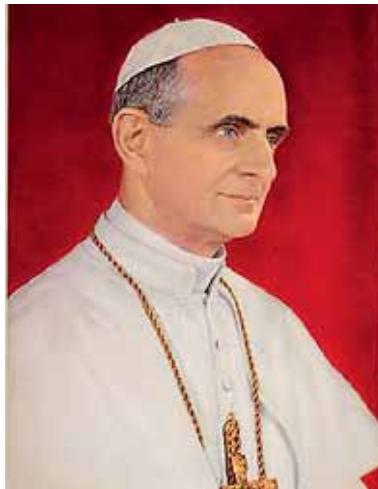

ŽIVOT I DJELOVANJE

Papa Franjo progasio je 19. listopada u Vatikanu blaženim papu Pavlu VI. Novi blaženik rodio se u plemićkoj obitelji Giorgia i Giuditte Montini 26. rujna 1897. u blizini Brescie. Na krštenju je dobio ime Ivan Krstitelj (Giovanni Battista). Imao je još dva brata: Ludovica i Francesca. Kao dijete bio je sramežljiv i slaba zdravlja.

Nakon teoloških studija 29. svibnja 1920. zareden je za svećenika. Nakon dovršetka teoloških i pravnih poslijediplomskih studija na Papinskom sveučilištu Gregoriana u Rimu i na Papinskoj diplomatskoj akademiji u Vatikanu, stupio je u diplomatsku službu Svetе Stolice. Već 1923. papa Pio XI. šalje ga u tajništvo nunciature u Varšavi. Godinu dana kasnije premješten je u Državno tajništvo Svetе Stolice. Od 1924. pa do 1933. vršio je usporedno službu duhovnog asistenta Udruženja katoličkih studenata Italije, a od 1931. predaje povijest diplomacije na Papinskoj diplomatskoj akademiji. Papa Pio XI. imenovao ga je 1937. podtajnikom u državnom tajništvu, čime je postao jedan od najbližih suradnika kardinala Eugenija Pacelliјa, kasnijeg pape Pija XII. Godine 1944. imenovan je voditeljem odjela za unutarcrkvene poslove državnog tajništva.

Prvoga studenoga 1954. Pio XII. imenuje ga nadbiskupom Milana. Kao nadbiskup Milana započeo je obnovu dušobrižništva, liturgijsku obnovu i nastojao doći u dodir sa svim slojevima društva. Ivan XXIII. u svom prvom konzistoriju imenovao ga je kardinalom. Kao nadbiskup i kardinal sudjelovao je

od početka, 11. listopada 1962., na prvom zasjedanju II. vatikanskog sabora. Ivan XXIII. sazvao je sabor s nakanom posadašnjenja Crkve (aggiornamento). Kardinal Montini sa jedanaest rukopisnih stranica predložio je jasnu sadržajnu i organizacijsku liniju sabora koju je prihvatile većina biskupa.

Nakon smrti Ivana XXIII., na duhovski ponedjeljak 3. lipnja 1963. sazvane su konklave na kojima je sudjelovalo 80 kardinala. U petom krugu glasovanja, 21. lipnja 1963. Montini je izabran za 262. nasljednika sv. Petra. Nakon izbora uzeo je ime Pavao VI. i ustoličen je 30 lipnja 1963. To je prvi put prenosila televizija i moglo se gledati u brojnim zemljama. 29. rujna 1963. otvorio je drugo zasjedanje Sabora. Odmah na početku Pavao VI. postavio je sljedeće ciljeve sabora: 1. liturgijsku obnovu; 2. razgovore o sjedinjenju s istočnim crkvama; 3. otvoreniјi pristup prema kršćanskim Crkvama i zajednicama na Zapadu i 4. otvaranje Crkve prema pitanjima modernog svijeta. Pod njegovim predsjedanjem na Saboru je proglašena konstitucija *Lumen gentium*, a potom i drugi saborski dokumenti. Na zatvaranju trećeg zasjedanja Sabora, progasio je 21. studenoga 1964. Blaženu Djevicu Mariju Majkom Crkve. Sabor je zatvorio 7. prosinca 1965. Sabor je donio 16 dokumenata.

Reformirao je kuriju i uveo da kardinali s navršenih 80 godina gube pravo sudjelovati u izboru novog pape, kao i to da se biskupi s navršenih 75 godina trebaju odreći biskup-

ske službe. To vrijedi i za biskupe i kardinale u vatikanskim službama. Proširio je kradinalske zbor imenujući sve više kardinala koji nisu bili Talijani ili Europljani, tako da ih je 1969. već bilo 136. Odredio je da u konklavama ne smije biti više od 120 kardinala.

Izdao je brojne učiteljske dokumente, od kojih spominjemo: okružnicu o Crkvi *Ecclesiam suam* (6. kolovoza 1964.), okružnicu o otajstvu euharistije *Mysterium fidei* (3. rujna 1965.), okružnicu o svećeničkom celibatu *Sacerdotalis caelibatus* (24. lipnja 1967.), okružnicu o društvenim pitanjima i pravima čovjeka *Populorum progressio* (26. ožujka 1967.) u kojoj iznosi svoju viziju pravedničeg svijeta – u kojoj diže glas za Treći svijet apelirajući na bogate zemlje da postanu solidarne. Daljni dokumenti jesu: Ispovijest vjere na zaključivanju godine vjere *Sollemnis professio fidei – Sollemni hac liturgia* (30. lipnja 1968.), okružnicu o reguliranju poroda i odgovornom kršćanskom roditeljstvu *Humanae vitae* (25. srpnja 1968.) u kojoj se posebno poziva na okružnicu Pija XI. *Casti connubii* iz 1930. U njoj zabranjuje upotrebu kontracepcijske pilule. Od ostalih dokumenata treba spomenuti apostolsku pobudnicu o štovanju Bogorodice *Marialis cultus* (2. veljače 1974.) kojoj su prethodili neki drugi marijanski dokumenti (okružnica *Mense maio* 29. travnja 1965., okružnica *Christi Matri* 15. rujna 1966., apostolska pobudnica *Signum magnum* 13. svibnja 1967., apostolska pobudnica *Recurrens mensis October* 7. listopada 1969), kao i apostolsku pobudnicu o sredstvima evangelizacije *Evangelii nuntiandi* (8. prosinca 1975.).

Godine 1964. utemeljio je Tajništvo za nekršćanske religije, a 1965. za one koji ne vjeruju. Komisiju za religijske odnose s muslimanima 22. listopada 1974. Na hodočašću u Svetu zemlju, 1964. susreo se s pravoslavnim ekumenskim patrijarhom Atena-

gorom I. u Jeruzalemu, a 1967. u Carigradu. 7. prosinca 1965. skinuo je anatemu s pravoslavne Crkve, izrečenu 1054., što je najavio na završetku Sabora.

U prvim poslijesaborskim godinama Crkvu je zahvatila velika duhovna oluja u kojoj je više od trideset tisuća svećenika, a također i brojni redovnici i redovnice, napustilo Crkvu. Zbog toga i drugih problema papa je jednom zgodom izrekao sljedeće riječi: »*Vjerovalo se da će nakon Sabora zasjati sunce. No, navukli su se tamni oblaci. Oblaci, oluje, postoje sumnje, nesigurnost, nemir, nezadovoljstvo sukobljavanja. Kako se to moglo dogoditi?*« Na to je na određeni način upozorio na desetu obljetnicu svojega izbora 1973. na generalnoj audijenciji.

Utemeljio je Papinsko vijeće za laike 10. prosinca 1976., Komisiju za vjerske odnose s židovstvom 22. listopada 1974., Papinsko komisiju za pravdu i mir »*Iustitia et pax*« 6. siječnja 1976., a 10. prosinca 1976. uzdigao na papinsko vijeće za pravdu i mir. Papinsko vijeće za dušobrižništvo selilaca osniva 19. ožujka 1970., a »*Cor unum*« Papinsko vijeće za promicanje ljudskih i kršćanskih vrednota 15. srpnja 1971.

Za nas Hrvate ostao je u posebnoj uspomeni jer je blaženog fra Nikolu Tavelić, prvog hrvatskog sveca, proglašio svetim 21. lipnja 1970. U toj prigodi Damazovo dvorište u Vatikanu bilo je ispunjeno tisućama hrvatskih hodočasnika s nacionalnim barjacima. Bilo je to prvo veliko hodočašće hrvatski katolika iz domovine i iseljeništva poslije drugog svjetskog rata. S fra Nikolom je proglašio svetima i trojicu njegove subraće mučenika: fra Deodata iz Rutičinu, fra Petra iz Narbone i fra Stjepana iz Cunea.

Išao je na više apostolskih putovanja: u Svetu Zemlju (1964.), na svjetske euharistijske kongrese u Bombaj (1964.) i Bogotu

(1968.), hodočašće u Fatu-mu (1967.), u Ženevu (1969.). Nastupio je u Ujedinjenim narodima u New Yorku (1965.), putovanje na Filipine (1970.), gdje je na njega izvršen neuspjeli pokušaj atentata. Otvorio je Svetu godinu (1975.) pod geslom: Pomirenje, obnova i mir.

Otvorio je Vatikan prema komunističkom bloku. Primio je u Vatikanu sovjetskog ministra inozemnih poslova A. Gromika 1966., 1967. sovjetskog predsjednika Pogdornog i još jednom 1970. A. Gromika. Iste 1970. godine primio je i ame-

ričkog predsjednika R. Nixon-a. Godinu dana kasnije primio je i Tita i Jovanku, 29. ožujka 1971.

Umro je 6. kolovoza 1978. Smatra ga se velikim papom koji je vodio Crkvu u teškim i nemirnim vremenima, u vremenima prve velike krize duhovnih zvanija i brojnih napuštanja svećeništva i redovništva, nakon Luther-a i reformacije. Crkvu je otvorio mnogo čemu novom, ali je ipak ostao vjeran tradiciji.

Hrvatin Daleković

Kroz ovu godinu nosite velikodušno svoj križ za Spasiteljem iz ljubavi. Svaki dan Ga molite: Dobri Spasitelju, nauči me ljubiti Oca Nebeskoga kako Ga Ti ljubiš. Nauči me ljubiti sve moje i svakoga bližnjega kako ih Ti ljubiš! U Vašem srcu neka se svaki dan obnavlja i ukorjenjuje odluka: Bože moj, ljubim Te i ne želim Te nikada uvrijediti nijednim hotimičnim, svojevoljnim grijehom!

Nemojte se nikada ljutiti. Mirno, pouzdano, podložno sveotj volji Božjoj radite svoj posao, vršite svoje dužnosti, ispunjavajte sve svoje dužne obaveze i na svemu zahvaljujte Gospodinu. Svako dobro nadahnuće primite i izvršite ga na veću slavu Božju.

Svagdje gdje samo možete, činite dobro. Kao naš dobri Isus, prođite i Vi, Kćeri, idući svijetom, čineći dobro.

Kroz ovaj mjesec posebno vježbate krepost svete vjere. Češće recite: Vjerujem u Te, Bože moj, umnoži moju vjeru! Sve gledajte, sve primajte, sve vršite u duhu vjere. Svetu vjeru vodi Vas prema uzroku svega - k Bogu. Zato više puta recite: Bože moj, vjerujem, pomozi moju vjeru.

Sutra u svetoj misi posebno ću moliti za Vas i sve Vaše prikazujem Gospodinu. Vas, cijenjenog supruga i sve Vaše pozdravljam, čestitam, molim se za Vas, blagosiliva Vas duhovni otac

Građanin

AP III/7, 2

ANTIĆEV ČETVRTAK, 5. 9. 2013.

»On nas izbavi iz vlasti tame i prenese u kraljevstvo Sina, ljubavi svoje« (Kol 1, 13)

1. čit. (Kol 1, 9 -14)

Ot. ps. (98/97, 2-3b. 3cd-4. 5-6)

Ev (Lk 5, 1-11)

Iz prvog čitanja vidimo da Sveti Pavao nije osnovao kršćansku zajednicu u Kolosima. To je učinio Epafra, koji je zajednici predstavio Pavla kao vjernog Isusova - učenika ribara duša. Pavao piše Kološanima, vjerojatno na Epafrino traženje, jer su bili smućeni nekim krivim učenjima. Njegovo nastojanje prema njima pokazuje se u obliku pisma iz kojeg smo čitali jučer i danas. Pavao ovim pismom želi Kološane opomenuti, upozoriti na zablude, potaknuti na popravak i utvrditi u pravoj vjeri. On piše: »*Braćo! Od dana kada čusmo o vama, neprestano za vas molimo i ištemo da se ispunite spoznajom Njegove volje u svoj mudrosti i shvaćanju duhovnom: da živite достојно Gospodina i posve mu ugodite (...)*« (Kol 1, 9-10). Pavao je bio čovjek djelovanja (akcije), no nije bio naivan ili preuzetan da misli da će njegovo nastojanje, tj. njegovo pismo obratiti i popraviti sve one koji su bili u zabludi. On je jasno shvatio da je Bog taj koji mijenja ljude i koji želi odgovoriti na ljudske potrebe i prošnje i molitve, zato on moli za Kološane, tumači im Kristovo poslanje, po kojem su i oni dionici spasenja.

Što se nas tiče, ovo nam čitanje jasno govori da nikada ne zaboravimo vrijednost molitve. Mnogi dobri ljudi, nastoje pomoći svima koji su u potrebama, npr. obitelji kojoj je majka u bolnici. Mi znamo da smo dužni pohoditi bolesne. Svakodnevno susrećemo

one koji su okrenuli leđa Crkvi pa zato trebamo spremno nastojati svojim životom i stavom navesti takve da se ponovno povrate u Crkvu. No nikada ne smijemo zaboraviti snagu molitve u takvim i sličnim situacijama.

Pavao je bio veliki apostol koji je nasljeđujući evanđelje bio istinski ribar ljudi. Svoje nastojanje i djelovanje trajno je povezivao s molitvom, jer je bio svjestan da je ljudsko djelovanje bez Boga beskorisno. Njegov primjer molitve primjer je i za nas današnje kršćane. Briga za zajednice ili pojedince kod svetog Pavla jest bitna, određujuća činjenica njegova apostolskog djelovanja. Ona je imala i zadaću jačanja crkvene povezanosti i utvrđivanja u jedinstvu vjere. Pavao je trajno pokazivao brigu i za pojedince i za zajednice. To svjedoče njegove poslanice i Djela apostolska.

Slično sv. Pavlu i otac Antić je opominjao, pozivao na popravak i poticao, pojedince, obitelji, redovničke i druge zajednice. Tako u pismu jednom subratu 1931. piše: »*Čuvaj se svakog nemira, onako kako Gospodin dade, što bolje možeš moli, razmatraj i drži sabranost. Što god napadne na Te ne uznemiruj se, već strpljivo podnosi, podloži se svetoj volji Božjoj, koji pušta na nas razne poteškoće i daje nam prigodu da posvjedočimo našu vjernost i ljubav Njemu, koji nas je ljubio do smrti, smrti na križu. Vjeran budi ispitima savjesti i poslušan nadahnućima milosti. Pred Presvetim Srcem najviše se ponizuj, osobito radi toga, jer si slab, nisi onakav kakav bi želio ili kako uviđaš i upoznaješ. Najviše Ti preporučam, da sa svim svojim potrebama i duhovnim borbama poči-*

neš u svetoj volji Božjoj, vršeći (to) u svemu – kako sam Ti savjetovao i odredio. Vidjet ćeš da će Gospodin biti vrlo dobar, milostiv i darežljiv prema Tebi» (API/11, 3).

Tom istom subratu 1935. piše: »*Ne smiješ se zadovoljiti s minimumom duhovne vjernosti. Ne! Ti imaš biti velikodušan. Sve imaš dati Onomu koji Te je bogato darovao. Ako je što Tvojom nepomnjom propalo, pokvarilo se, sada ćeš, s vremenom vratiti stotruko i sve će u Tebi ploditi i donijeti bogati rod. (...) Znam da ne možeš ovo po sebi, već milo-*

šću Božjom. (...) Dobro je da imaš borbe, to je znak da radiš, da težiš za ciljem. Kako bi postao iskusan, vješt, postojan bez kušnji i borbe? Prigni glavu i poslušaj u svemu što Gospodin kuca srcu i šapće duši. U Tebi je što Ti smeta, što Te uzmiruje potajno, što se protivi duhu Gospodnjem. (...) Čestim činima odricanja u malim, svagdanim prigodama obraduj Božansko Srce. U svemu traži ljubav i volju Božju» (AP I/11, 11). Poslušajmo i sv. Pavla i oca Antića i živimo dostoјno Gospodina.

ANTIĆEV ČETVRTAK, 3. 10. 2013.

»Ovo je dan posvećen Jahvi, Bogu vašemu! (...) radost Jahvina vaša je jakost« (Neh 8, 9b i 10c)

1. čit. (Neh 8, 1-4a. 5-6. 7b-12)

Ot. ps. (19/18, 8-11)

Ev (Lk 10, 1-12)

Biblija Kršćanske aadašnosti iz 1974. i Jeruzalemska Biblija u izdanju Kršćanske sadašnjosti iz 1996. u osmoj glavi knjige Nehemije, iz koje smo u prvom čitanju čuli prvih 12. redaka, nose naslov: *Nastanak židovstva – Ezra čita Zakon – Blagdan sjenica*.

Nakon povratka iz babilonskog sužanstva prvi dio Biblije, nazivan Mojsijev zakon, tj. prvih pet knjiga SZ-a, bio je otkriven nakon što je duže vrijeme slovio kao izgubljen ili zaboravljen. Književnik i svećenik Ezra, poznavatelj i tumač starozavjetnog zakona, pozvao je sve sunarodnjake u odlomku koji smo čuli i cijelom devetom poglavljju Nehemijine knjige. Iskoristio je sedmodnevno slavlje Blagdana sjenica i svaki dan čitao, a osmi dan je bio završetak slavlja. On je bio ispunjen velikom radošću da može još jednom svojem narodu navijestiti istinsku Božju riječ. Narod je slušao taj navještaj s osjećajem strahopoštovanja i zanosa pred Bogom.

I mi svakodnevno na euharistijskom slavlju slušamo riječ Božju. U jednom dijelu crkvene godine i nama biva naviješteno prvo čitanje iz ovih knjiga otkrivenih nakon povratka iz sužanstva, i mi često zaboravljamo da smo u povlaštenom položaju jer svakodnevno slušamo čitanja, kako iz SZ, tako i iz NZ. I čitanja iz SZ sveta su jer ih je Bog nadahnuo.

I mi svećenici NZ, poput Ezre, imamo istu zadaću – naviještati riječ Božju. To je privilegij na svećenika da otkrivamo i naviještamo riječ Božju u našim homilijama i propovijedima. Ne zaboravimo također da čitači, dakle laici, obični vjernici čitaju čitanja, a to znači – naviještaju Božju riječ. To znači da zadaća naviještanja i širenja Božje riječi, nije zadaća smo svećenika. Ustvari i obični vjernici laici po primanju sakramenta potvrde svjedoče, naviještaju, šire i drugima donose riječ Božju. Svi vi vjernici trebate biti poput one sedamdeset i dvojice učenika koje je Isus poslao da naviještaju Radosnu vijest.

Mi spadamo u onaj mali broj sretnika koji svakodnevno sudjelujemo u euharistijskom slavlju. Svi mi trebamo sa svakog euharistij-

skog slavlja ići svjesni našega poziva na svjedočenje riječi Božje, i to kao svjedoci i riječju i primjerom vlastita života. I mi imamo istu zadaću kao ona sedamdeset i dvojica, koje je Isus u današnjem Evandelju poslao naviještati, a to je otkriti i prihvatić onaj zanos kojim je Ezra u današnjem prvom čitanju svojem narodu naviještao Riječ Božju. Ako riječ Božju shvatimo kao svetu i punu obvezujućeg značenja za nas, moramo je nastojati naviještiti našim životom i svima drugima.

To je shvatio sv. Franjo kad ga je Isus pozvao da obnovi njegovu kuću i ljudima naviješta Božju ljubav kojom Bog ljubi čovjeka i sva svoja stvorenja. Franjo je to shvatio i usadio u dubinu svojega bića, kako to svjedoči njegova molitva *Klanjam ti se* (1208.) i njegove pjesme, poput *Pjesme stvorova*, *Pjesme brata Sunca*, ali i drugih njegovih tekstova. On ide propovijedati kao glasnik Velikoga Kralja.

To je shvatio i sluga Božji otac fra Ante Antić koji je u svojem prvom sačuvanom pismu, zajedno s još 11 redovničke subraće potpisao u znak zahvale braći koja su im čestitala polaganje prvi redovničkih zavjeta na blagdan Stigmata sv. oca Franje, 17. rujna 1912. Pismo se čuva u Vicepostulaturi. Vlastoručno ga je napisao fra Ante. Naslovljeno

je: »*Draga u našem sv. o. Frani braćo!*« Budući da je kratko, donosim ga u cijelosti: »*Iskreno Vam zahvaljujem na Vašoj čestitci. Mi smo svi veoma sretni i zadovoljni, jer se naše nade ispunile, budući da smo postali sinovi velikoga Patrijarhe svetog Oca, čijim stopama mi ćemo nastojati vjerno poći i do groba slijediti; jer u današnje vrijeme hoće se, treba onakvih ljudi, onakvih samoprije-gornika i značajnika, koji će poput svetog oca (Franje) poći i svim silama nastojati uzdignuti vjeru i kreplost, a srušiti bezvjerje i nemoral. Ukratko, sve u Isusu obnoviti. Takvih ljudi se hoće, danas su tako potrebiti, kao ne znam što, kao ništa na svijetu drugo. Take ljudi očekuje vjera, red i domovina!*« (AP II/45, 28).

Koga je fra Ante imao u vidu ostavljajući ova prazna mjesta ne znamo. No, kada vidi-mo mnoštvo ljudi koje je on vodio sigurnim putem slijedeći poziv-moto pape Pija X. »*Obnoviti sve u Kristu!*«, koji je i mladi fra Ante slijedio. Neka u ovo predvečerje svetkovine preminuća našeg sv. oca Franje, današnje 1. čitanje i Evandelje, kao i navedene misli o fra Ante nadahnu i potaknu i našu suradnju s Božjom milošću u obnavljanju svijeta u Kristu svjedočeći puni radosti Ljubav Trojednoga Boga, ne samo prema nama katolicima i kršćanima, već i svim ljudima.

MOLITVA VJERNIKA

Obratimo se našem Nebeskom Ocu i zamolimo ga da, po zagovoru sluge Božjega o. fra Ante Antića, ojača našu vjeru, a njega uzvisi na čast oltara i očinski primi ove naše prošnje:

- Za svetog oca papu Franju, našega biskupa, zbor biskupa i cijelu Crkvu, molimo te.
- Da svi mi ovdje sabrani, naša župa i naš grad po našoj vjeri, pobožnosti i djelotvornoj kršćanskoj zauzetosti za braću i sestre u bijedi, djelotvorno svjedočimo našu vjeru, kako je to činio otac fra Ante Antić, molimo te.
- Da otac fra Ante Antić po tvojoj milosti što prije bude uzdignut na čast oltara, posebno za što skorije čudo po njegovu zagovoru, molimo te.
- Za našu pokojnu braću franjevce koja su djelovala u ovom svetištu, za sve naše drage pokojnike i sve koji su svoje živote darovali za slobodu našeg naroda i domovine, da ih uvedeš u radost vječnu, molimo te.

Oče Nebeski, milostivo usliši ove i sve ostale naše prošnje i potrebe, po Kristu Gospodinu našem. Amen

ANTIĆEV ČETVRTAK, 7. 11. 2013.

»Živimo li ili umiremo - Gospodinovi smo« (Rim 14, 8)

1. čit. (Rim 14, 7-12)

2. Ot. ps. (27/26, 1. 4. 13-14)

Ev (Lk 15, 1-10)

Isus u današnjem evandelju, iako iznosi prispodobu o izgubljenoj-nađenoj ovci ili drahmi, zapravo ne govori ni o ovcama niti o novcu, već mu oni služe kao slika za ljude, koji su Bogu neizmјerno dragocjeniji negoli ovce i novac. Pastir koji traži ovcu i domaćica koja traži drahmu nesavršena su slika Boga. Isus je došao na svijet upravo zato da pronađe nas koji smo izgubljeni u grijehu, i kako bi nas, nakon što nas pronađe, ponovno doveo k Ocu nebeskom u njegovu kuću.

Mi pripadamo Bogu iz dva razloga. *Prvo*, jer nas je stvorio. Učinio je da se rodimo i postojimo i dao nam mnoge darove a da mi nismo ništa zaslужili. Najveći dar koji nam je Bog dao jest naš život. *Drugo*, Bog nas je po svome Sinu otkupio. Premda smo mi lišeni bilo kakve vrijednosti ili zasluga jer smo grešnici, Bog gleda na nas s ljubavlju i daje nam mogućnost da izaberemo pomirenje s njim. U tom svojem djelovanju u našu korist daje nam mogućnost da izaberemo vječni život. Stvorenji i spašeni, mi u potpunosti pripadamo Bogu.

Čovjek koji posjeduje barem nešt, može s time učiniti što god hoće. On može raditi s time i na tome, može to prodati ili jednostavno može to zadržati za sebe. To je njegovo vlasništvo. No to nije način na koji mi pripadamo Bogu. Komadić našeg materijalnog posjeda beživotan je i neosoban. Nema ni inteligencije, niti slobodne volje. Mi međutim imamo i jedno i drugo, pa zato Bog od nas očekuje odgovor pun ljubavi. Bogu pripadamo ponajprije zbog toga što smo intelligentna bića, puna ljubavi koja imaju odgovornost prema njemu. On ima pravo očekivati od nas

ljubav i odanost (lojalnost), slično kao što dobri roditelji imaju pravo očekivati ljubav, zahvalnost i odanost od svoje djece.

Čovjek zbog svoje oholosti i umišljenosti lako zaluta, izgubi se. Da bi se ponovno pronašao, treba se poniziti, ostaviti svoje oholosti, pa će ga Dobri Pastir pronaći. O tome lijepo piše otac Antić 28. studenoga 1964.: »*Tajna oholost još se krije u nama, u zakutcima našega srca krije se, nalazi se tajna oholost. Isuse, blaga i ponizna srca, učini naše srce po Srcu svome! Mi se ponizujemo pred Presvetim Trojstvom, plačemo, kajemo se za našu oholost, za tajnu cijenu sebe, svojih djela i svojih umišljenosti. Sve čemo pripisati milosti Božjoj i sebe čemo prezreti i smatrati najzadnjima od svih ljudi. Navezani smo na same sebe i teško nam je kad se preko nas prelazi, ne priznaje se ništa, to je sve tajna oholost. Ono samomilje kad nas hvale, uzvisuju i slave znak je još nesavladane oholosti, taštine. Dalje ne mogu jer sam slab, umoran. Molit ću Gospodina za našu svetost!*« (AP II/6, 45).

Sigurno je da mi nemamo ništa što možemo smatrati svojim. Sve nam dolazi od Boga. To je razlog zašto nam sv. Pavao u današnjem prvom čitanju kaže: »*Jer nitko od nas sebi ne živi, nitko sebi ne umire. Doista, ako živimo, Gospodinu živimo, živimo li dakle ili umiremo – Gospodinovi smo. (...) Svaki će dakle od nas za sebe Bogu dati račun*« (Rim 14, 7-8 i 12). Sve što u njemu susrećemo, što nas možda ugrožava i udara u životu možemo nadvladati vjerom. Otac Antić piše: »*Uvijek gledajte očima vjere. Prosite Gospodina neka Vam umnoži vjeru. Svaki dan kod svete mise i svete pričesti vruće molite Božansko Srce i Preč. Srce Marijino, da Vam udijeli milost svete vjere!*« (AP II/24, 19).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 5. 12. 2013.

Došašće nas priprema na Isusovo rođenje u našim srcima i životima

1. čit. (Iz 26, 1-6)

2. Ot. ps (118/117, 1. 8-9. 19-21. 25-27a)

Ev (Mt 7, 21. 24-27)

Nalazimo se u došašću koje nas umom, dušom i srcem usmjeruje na slavlje skorog Božića. Pjesme došašća, koje spadaju u najdivniju glazbu liturgije i pučke pobožnosti, izražavaju radost jer je Božić pred vratima. Te pjesme pomažu nam da pripravni dočekamo Božić i božićno vrijeme. One nas uvode u istinsko milosno stanje, usmjeruju nas na duh Božića i božićne radosti koju bi trebali prihvatići svi ljudi i po njoj živjeti.

Isus upozorava: »Neće svaki koji mi govori: „Gospodine, Gospodine!“ ući u kraljevstvo nebesko, nego onaj koji vrši volju moga nebeskoga Oca« (Mt 7, 21). Možda se to upravo odnosi i na naše pjevanje adventskih i božićnih pjesama i klicanje: »Gospodine, Gospodine«, ali bez nastojanja da ostvarujemo volju Božju u našim životima. Božja je volja da živimo zajedno kao njegova djeca, u strpljivosti, podnošljivosti i uzajamnom prihvaćanju, kao braća i sestre, u ljubavi i brizi jednih za druge, sa strpljenjem i uzajamnim prihvaćanjem. Osjećaji koji nam ispunjavaju srce na Božić dobri su, ali nedovoljni. Naime, našu vjeru ne možemo temeljiti samo na osjećajima jer se oni lako promjene, kao dine pijeska na vjetru. Bog želi da trajno živimo zajedno kao njegova djeca, a ne samo onda kada se dobro osjećamo ili kada su drugi puni pažnje i ljubavi prema nama. Nama treba čvrsti i sigurni temelj, koji neće biti uvjetovan našom sebičnošću, po kojem ćemo biti plemeniti s drugima i vidjeti u njima samoga Krista.

Kroz ovo vrijeme došašća trebamo razmisljati kako mi prihvaćamo druge. Trebamo

ozbiljno poraditi na tome da našu vjeru i ljubav praktično posvjedočimo. Naša pobožnost mora biti označena molitvom Bogu da nam pomogne vršiti njegovu volju u našem međusobnom susretanju u ljubavi. Jedino tako će Krist cijelu iduću godinu biti s nama.

Poslušajmo što otac Antić savjetuje jednom mladom subratu za nadolazeće došašće pred njegovo skoro svećeničko ređenje, a koji su nadahnjujući i za nas:

»Milost svetog Utjelovljenja neka Te ispunja, veseli, posvećuje i pripravlja na sveto ređenje!

Za Advent se drži ovih savjeta:

1. *Ti si teolog i kao student teologije promatraj sveto otajstvo Utjelovljenja i spoji pobožnost, zahvalnost, duh vjere, te produhovi svoj studij kontemplacijom. Bit ćeš bolji, duhovniji, drugi čovjek!*
2. *Ljudi slave svoje heroje, podižu im spomenike, stavljuju na grob vijence, odaju im počasti. Tko je veći heroj cijelog čovječanstva od Isusa, našega Spasitelja? Daje život iz ljubavi za čovječanstvo, daje primjer i nauk i ostaje s čovječanstvom – nalazi se u sredini njegovoj. Shvati ovu tajnu Božanske ljubavi i budi zahvalan Spasitelju živeći od Njega, za Njega, po Njemu, s Njime.*
3. *Moli se pred ovim Otajstvom, da ga bolje shvatiš, razumiješ, kušaš i proživljuješ. Živi sve ove dane u tom Otajstvu klanjući Mu se i moli da upoznaš visinu, širinu, dubinu vječne ljubavi, da i Ti budeš dostoјno dijete Božje, dostojni nosilac, apostol ovoga divnog Otajstva.*
4. *Budi zahvalan Isusu, ponizan pred Njim i čuvaj vanjsku i nutarnju sabranost u počast ovoga svetog Otajstva.*

5. *Posebno ove dane ljubi braću, ljubi bližnjega, jer Isus dolazi iz ljubavi prema nama.*
6. *Moli se Nebeskoj Majci, da Te učini vrijednim i sposobnim, da nosiš Isusa u sebi i da Mu svaki dan budeš sličniji!*

(...) Ti ćeš sigurno kroz ovu godinu biti reden, a to su posebne milosti, duhovni stupnjevi bliže Bogu, Isusu, Duhu Svetomu(...)« (AP I/45, 11).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 2. 1. 2014.

Sv. Bazilije Veliki (330. - 1. 1. 379.) i Grgur Nazijanski (330. – 25. 1. 389./390.)

Bazilije se rodio u Cezareji Kapadocijskoj. Još u mладости posvetio se pustinjačkom životu, a onda 370. izabran je za biskupa rodnoga grada. Borio se protiv arijevaca. Napisao je brojna djela, posebno pravila monaškog života, po kojima još i danas žive mnogi istočni monasi.

Grgur se rodio kod mjesta Nazijan. Mnogo je putovao i nastojao oko svoje izobrazbe. Pridružio se Baziliju u pustinjačkom životu. Zaređen je za svećenika i biskupa a 381. izabran je za carigradskog biskupa, ali se zbog strančarstva u crkvi povukao u Nazijan, gdje je i umro.

1. čit. (1Iv 2, 22-28)
Ot. ps. (98/97, 1. 2-3ab. 3cd-4)
Ev (Iv 1, 19-28)

Sv. Bazilije Veliki i Grgur Nazijanski bili su biskupi i veliki crkveni učitelji. Iako su živjeli i umrli u četvrtom stoljeću, kad je vjera u pitanju, mislili su i vjerovali o vjeri slično nama danas. Budući da su bili vrlo bliski prijatelji, o slavlјima određenih blagdana imali su slično ili isto mišljenje. U dubokom razmišljanju i jakoj želji zajedno su nastojali zaključiti i saznati što je moguće više o Bogu. Znanje koje su obojica pokazivali nije bilo prije svega teoretsko promišljanje o Bogu, već praktično prema kojem su uređivali svoje živote i živote svojih vjernika.

Sv. Grgur u propovijedi u pohvalu Bazilija piše: »*Nama je bila čast i veliko ime: biti i zvati se kršćanima*« (Propovijed 43., U pohvalu Bazilija Velikog, 21; PG 36, 523).

Kao biskupi bili su slični sv. Ivanu Krstitelju, čija je zadaća bila usmjeriti ljude na osobu Isusa Krista. Svojim nastojanjem, revnošću i znanjem nastojali su ljude uputiti na osobu Isusa Krista.

Ta dva sveca, toliko stoljeća udaljena od nas i našeg vremena, primjer su nama i našim suvremenicima kako biti pravi nasljedovatelji Isusa Krista, dijeleći istu vjeru u zajednici vjernika. Mi u našem svakodnevnom životu ne idemo sami k Bogu, već naprotiv, mi rastemo u vjeri u zajednici vjernika. U toj vjeri slavimo i primamo euharistiju u zajedništvu s onima s kojima dijelimo istu vjeru. Pozvani smo jedni druge poticati pokazujući dobar primjer vjere, uzajamno se ohrabrujući i bivajući spremni pomoći jedni drugima u svakoj nevolji i potrebi.

Ono što nas uzajamno veseli u istoj vjeri trebamo jedni s drugima dijeliti, kao što su to činili Bazilije i Grgur, kao što je to činio i Ivan Krstitelj. U tom duhu Krist poziva sve

nas. »Crkva« je narod ujedinjen u vjeri i ljubavi koji želi povući i druge u zajedništvo naroda Božjega.

U tom je duhu djelovao i ljudi vodio Kristu i o. fra Ante Antić. On je nastojao iz dana u dan žarče i jače uroniti u zanosno predanje Bogu. Dok se sam uspinjao na najviše vrhunce svetosti i mističnog sjedinjenja s Bogom, nikada nije prestajao i druge poticati i pomagati s najvećom strpljivošću, ljubavlju, upornošću i ustrajnošću. Tom božanskom ljubavlju prožeta su sva njegova pisma. On piše i onda kada mu se čini da je pojedine osobe doveo do onog cilja koji mu je Bog za tu dušu zacrtao. Njegova pisma su poticanje, ali i molitva i zahvaljivanje Bogu za izmoljene i primljene milosti za one kojima ih piše. (Usp. *Svećenik sam Kristov* [priredila s. M. A. Strukar], Vicepostulatura sluge Božjega oca fra Ante Antića, Zagreb 2010., 28).

O. Antić piše: »Najveća je stvarnost na svijetu Presveti Oltarski Sakrament. Bog je s nama. Evo ja sam s Vama do konca svijeta! Sve prolazi, svega nestaje, ali Bog je s nama

realan. Za to svjedoči Njegova riječ, Njegov autoritet.

Budite Andeo tješitelj Presvete Euharistije. Andeo koji služi Presvetu Euharistiju, andeo koji prati Presvetu Euharistiju.

Klanjajte se Isusu u Presv. Euharistiji, zahvaljujte Mu, služite Mu, ljubite ga, nadoknađujte Mu za uvrede. Zadovoljavajte Mu za sve uvrede, za sav zaborav, za nepriznanje, za nepoštivanje, za nezahvalnosti, za prezir i ignoriranje. Tu će Vam Isus otkriti svoju ljubav, svoju milinu i svojom utjehom će (vas) utješiti što nadilazi sve riječi i sve osjećaje» (AP III/13).

On i nas poziva da se sasvim okrenemo Isusu, da mu zahvaljujemo i klanjamo se, a on će nam otkriti neopisivu puninu svoje ljubavi i djelotvornu snagu svoje utjeha.

»Naš pojedinačni cilj i nastojanje bilo je kreplost, i život pun nade u blagoslov koji nam Bog daje. Naš veliki cilj, veliko ime koje smo željeli bio je – biti kršćani« (Sv. Grgur Veliki, Propovijed 43, o Baziliju Velikom, Isto kao gore).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 6. 3. 2014.

»Danas preda te stavljam: život i sreću, smrt i nesreću. (Pnz 30, 15)

1. cit. (Pnz 30, 15-20)

Ot. ps. (1, 1-4. 6)

Ev (Lk 9, 22-25)

Današnje prvo čitanje stavlja nam pred oči činjenicu života i smrti, ne samo onog zemaljskog života ograničenog vremenom, već i onog vječnog koji će biti ispunjen srećom u nebu. Isto tako ne govori nam samo o smrti u vremenu, koju poznajemo, već i o vječnoj smrti, tj. beskrajnom umiranju u vječnom prokletstvu. U Evandželu nam Isus kaže da i on sam mora najprije trpjeti i pod-

nijeti fizičku smrt, da bi potom po svojem uskrsnuću ušao u vječni život. Time nam on naviješta svoje pashalno otajstvo.

Pashalno otajstvo, promotreno na najjednostavniji i najshvatljiviji način za nas ljudi, znači da Isus po Božjem planu i promislu mora proći kroz patnju k radosti, kroz poniranje k slavi, kroz smrt k životu. Božji plan s nama preslik je u malome neizmjernog Kristova pashalnog otajstva.

Naš prvi doticaj pashalnog otajstva bilo je naše krštenje. Mi smo u krštenju s Kristom umrli grijehu, da bismo s njime ustali na život milosti. To je početak ostvarenje naše-

ga kršćanskog poziva. Pashalno otajstvo doživljavamo na različite načine. Euharistijsko slavlje je otajstvo u kojem se Isus na otajstven način uvijek iznova uprisutnjuje kako bi prošao svoju smrt i uskrsnuće u tom slavlju. Sva naša korizmena pokora uvodi nas u Kristovo otajstvo, kroz naše male patnje, bilo fizičke, bilo mentalne ili osjećajne. Kroz korizmu nastojimo potpuno sudjelovati u liturgijskim slavljkima i onda u svetom tjednu i Uskrstu u potpunosti uroniti u pashalno otajstvo - primat dati Bogu. To je stalno i u vlastitom životu i u životu svih onih koji su k njemu dolazili nastojao i otac Antić. On potiče jednu obitelj: »*Vi morate primat dati Gospodinu Bogu u svemu. Njegova božanska*

ljubav, dobrota, milosrđe u svemu će se bri-nuti za Vas i voditi računa o Vama, Vašem zdravlju, djeci, moralnim i materijalnim potrebama« (AP III/22, 1).

Mojsije u prvom čitanju upozorava narod, da ako budu vjerovali i ostali vjerni Bogu, da će imati život ispunjen mnogim blagoslovima. U Evandelju Isus je daleko jasniji. On upozorava da punina vjere, vjernosti i predanosti njegovih učenika, i onda i danas, podrazumijeva da moraju uzeti svoj križ i svakodnevnu patnju. No on nam obećava, ne samo vremenski blagoslov na zemlji, već prije svega sudioništvo u njegovu vječnom životu u nebu.

ANTIĆEV ČETVRTAK, 1. 5. 2014. <> SV. JOSIP RADNIK

Više gledajte na Boga

Blagdan sv. Josipa Radnika uveo je papa Pio XII. želeći naglasiti kako ljudi radom nastavlju Božje djelo stvaranja i tako pomažu sebi i drugima, a Bogu daju hvalu. Još je psalmista molio: »*Djelo naših ruku nek uspije, Gospodine!*« (Ps 90/89, 17b).

Otac fra Ante Antić bio je poznat po svojoj brizi za najsromišnije, za radničke obitelji, pa im je pomagao i duhovno i materijalno. On je i druge poticao na karitativno djelovanje: »*Imajte u svemu dobru volju vršiti svoju dužnost, pomoći bližnjima*« (AP III/17, 17).

Mi živimo u vremenu kada nestaje radničkog staleža u Europi i Sjevernoj Americi zbog širenja neoliberalne ideologije, kojoj pomaže tehnološki napredak. Proizvodnja se prebacuje u zemlje Dalekog istoka gdje radnici za mizernu plaću proizvode, kako luksuzne, tako i obične proizvode za cijeli »truli zapad«. Velik broj nezaposlenih i neljudski uvjeti rada, u naše vrijeme, posebno nedje-

ljom, najviše pogađaju obitelji, a prije svega žene, majke i djevojke.

II. vatikanski sabor nas uči da je rad dar Božji po kojem sudjelujemo u Božjem stvaralačkom djelu: »*Muževi i žene koji pribavljaju za sebe i za svoju obitelj sredstva potrebna za život, tako razvijaju svoju djelatnost da prikladno služe društvu, s pravom mogu smatrati da svojim radom dalje razvijaju Stvoriteljevo djelo, a služe dobrobiti svoje braće i da osobnim radom pridonose povijesnom ostvarenju Božje zamisli*« (GS 34). Sabor naglašava da Katolička Crkva potiče i vodi ljudi da izgrađuju ovaj svijet: »*(...) kršćanska poruka ne odvraća ljudi od izgradnje svijeta niti potiče da zanemare dobro drugih ljudi, nego, naprotiv na to još čvršće obavezuju*« (GS 34). Bog je dao zadataču čovjeku da upravlja svijetom i stvorenjima na njemu (usp. Post 1, 28b-29). U tom smislu i Pavao potiče Kološane: »*Sve što god*

činite riječju ili djelom činite, sve činite u Imenu Gospodina Isusa. (...) Što god radite, zdušno činite (...)» (1Kol 3, 17 i 23a). U tom smislu otac Antić piše: »Ja zahvaljujem Gospodinu da ste se dobro snašli i da Vam posli polaze za rukom. No, molim Vas, nemojte

misliti po ljudskom shvaćanju i mišljenju. Ne budite navezani na prolazne ljudske forme koje ne ulaze u Vašu ni moralnu, ni socijalnu ni intelektualnu vrijednost. Više gledajte na Boga, na Njegovu svetu volju, na Njegov sveti zakon i zapovijedi« (AP III/22, 6).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 5. 6. 2014.

Sveti Bonifacije biskup i mučenik

Bonifacije se rodio oko 673. u Engleskoj. Monaške zavjete položio je u samostanu Exter. Godine 719. odlazi u Njemačku propovijedati kršćansku vjeru. Postiže velik uspjeh i biva izabran za biskupa grada Mainza. Poživa sudrugove koji su obnovili Crkve u Bavari-

skoj, Tiringiji i Franačkoj. Sazivao je sabore i proglašavao zakone i uredbe. Dok je evangelizirao Frize na sjeverozapadu današnje Njemačke i sjeveru Nizozemske, ubili su ga poganski Frizi 754. Tijelo mu je pokopano u Fuldi.

1. Čit. (Dj 22, 30. 23, 6-11)

Ot. ps. (16/15, 1.2a. 5. 7-11)

Ev (Iv 17, 20-26)

Nakon što se ponovno vratio u Jeruzalem, Pavao je jednog misionarskog dana izazvao svojom propovijedi metež i izgredje u hramu. Bio je spašen od rimskih vojnika i kasnije se vratio na istu temu pred Sinedrijem, Židovskim velikim vijećem, u kojem su sjedili saduceji koji ne vjeruju u uskrsnuće i farizeji koji vjeruju. Svojom izjavom da je on doveden na sud zato što kao farizej i sin farizeja vjeruje u uskrsnuće, Pavao se iskazano kao vješt taktičar navodeći saduceje i farizeje da ustanu jedni protiv drugih i da se upuste u žestoku prepirku.

Moramo prepostaviti da se na Pavlovu licu jasno primjećivao lagani podsmjeh kada se uspješno poslužio gore navedenom taktikom. Stoviše, pitanje uskrsnuća, kako nas uči Isus i kako mi vjerujemo, središnje je pitanje naše vjere. To je razlog zašto se Gospodin Isusu ukazao Pavlu i rekao mu: »*Hrabo samo! Jer kao što si za mene svjedočio u Jeruzalemu, tako treba da i u Rimu posvjedočiš!*« (Dj 23, 11). To svjedočanstvo došlo

je i do nas i utvrdilo našu vjeru u uskrsnuće. I otpjevnom psalmu isповijedamo našu vjeru u uskrsnuće: »*Pokazat ćeš mi stazu u život, puninu radosti pred licem svojim, sebi zdesna blaženstvo vječno*« (Ps 16/15, 11). Ova naša vjera potvrđena je Isusovim riječima u Evandelju upućenim njegovu Ocu: »*I njima sam očitovao Tvoje ime, i još ču očitovati, tako da ljubav kojom si ti mene ljubio, bude u njima – i ja u njima*« (Iv 17, 26). Ljubav koju Otac ima za svojega Sina nama je nedokučiva. Ta nas vjera utvrđuje i pomaže nam da budemo dionici Sinova života, da ga jednog dana podijelimo i da on procvjeta u punini uskrsnuća iz mrtvih.

Otcu Antiću u pismu poziva jednu vjernicu: »*U ovoj vjeri, Kćeri moja, ustrajmo, živimo, trpimo žrtvujmo se vršeći zapovijedi Božje i naše dužnosti, čvrsto osvjedočeni, da služimo Presvetom Trojstvu, kome služiti znači kraljevati. Danas oživite svoju vjeru*« (AP III/7, 5). Za oca Antića vjera u Boga i ljubav prema njemu i bližnjemu ne idu jedna bez druge. Tako jednoj drugoj osobi piše: »*Molim Vas nemojte stavljati zapreke Njegovoj sve većoj obilnoj očinskoj ljubavi i naklonosti. Ljubite dragoga Boga i budite sveti*« (AP III/17, 2).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 7. 8. 2014. u Zagrebu u svetištu Majke Božje Lurdske u devetnici Velike Gospe

Antićево marijansko usmjereno

Antićev osobni stav prema Mariji

Antić je od djetinjstva do smrti bio vjerni Marijin štovatelj. Na prvim redovničkim zavjetima je uz ime Ante uzeo i ime Marija. U potpunosti je bio odan Mariji. To svjedoče njegovi brojni zapisi i pisma, kao npr. *Posveta života* (1926.). Mariji se stalno molio i to ističe i pred smrt, kada piše: »*Volim, ljubim svoju Nebesku majku onako kako je ljubi, voli, poštuje i hoće Isus. Molim i sve hoću raditi s Marijom, u Mariji, za Mariju, po Mariji*« (AP I/6, 33). Taj stav trajno je bio nazočan u njegovoj duhovnosti.

Jezgra franjevačke teologije, pobožnosti i duhovnosti jest kristocentrizam. Prema o. Antiću, Krista nalazimo s njegovom Majkom. Ona je prema Antiću najkraći put da dođemo do Krista. S druge strane on ističe da onaj tko kaže da ljubi Krista, mora ljubiti i Mariju.

Antić se u potpunosti uklapa u tokove marijanske duhovnosti i molitve svojega vremena. U svojem štovanju Bogorodice Marije on želi raditi sve ono što Majka Crkva uči i preporučuje. On je svoj život vodio i usmjeravao u tom pravcu. Marijanska pobožnost zauzimala je u njegovu duhovnom životu jedinstveno mjesto.

Antić druge upućuje na Mariju

Marijine svetkovine (Bezgrešno začeće, Blagovijest, Uznesenje Marijino, Mala Gospa (Marijino rođenje), Gospa Lurdska, Gospa Fatimska, Gospa Karmelska, Gospa Žalosna i druge marijanske svetkovine priroda su ocu Antiću da ih osobno doživi i da skrene pozornost drugima kako se trebaju za

njih pripremati i kako ih doživjeti: »*Želim Vam, da se obučete u svetost svoje Majke i da Njoj budete slični imenom i životom*« (S. ČOVO, Marija u životu oca Antića, *Antićeva baština u duhovnoj obnovi Hrvatske*, VP DOA, Zagreb 1994., 85).

Budući da o. Antić nije mogao shvatiti duhovni život bez Euharistije i Marije, stalno je svima koji su k njemu dolazili preporučivao jedinstvo s Euharistijom i Marijom. Stalno je molio sv. krunicu i nju preporučivao pojedincima i zajednicama. Neumorno je naglašavao da je krunica psaltrir za vjernike, biblijska molitva koja ima temelj u glavnim događajima spasenja na koje i usmjeruje (usp. S. ČOVO, *nav. čl. 93-94*). Mariju je posebno slavio u njenim mjesecima svibnju i listopadu. Poticao je i sebe i druge: »*Sve radite u Mariji, s Marijom, za Mariji i po Mariji*« (AP II/19, 5).

Pobožni osjećaji prema Mariji, koje je o. Antić gajio u svom srcu, želio je prenijeti i na druge nastojeći da se marijanska pobožnost sve više širi. U svjetlu vjere rješavao je pitanja duhovnog vodstva svojih pokornika. Trajno je promatrao Marijinu bliskost, prijateljstvo i sućut s raspetim Isusom i njegovim patnjama. To preporučuje i drugima ovim ili sličnim riječima: »*Biti prava sestra Marijina. Posebno naslijedovati Mariju: biti ponizna službenica Gospodnja poput Marije i biti s Marijom ispod križa ustrajna u trpljenju i svladavanju same sebe*« (AP II/16, 3).

Marija nam je najbolji primjer kako ćemo se trajno i iskreno obraćati Kristu. Ona je bila ponizna i poslušna službenica Gospodnja koja je u svemu vršila volju Božju. O. Antić savjetuje jednoj svojoj duhovnoj kćeri:

»Misao da trpite sa Isusom, sa Marijom, sa svetom Crkvom neka Vas jača u vjeri i pouzdanju da će Gospodin sve primiti za Vaše spasenje i posvećenje« (AP III/36, 2).

Antić i Marija

Ovdje ukratko shematski donosimo antićev stav o Blažnoj Djevici Mariji i njegovo marijansko djelovanje.

I. Antićev marijanski put

1. Antićeve djetinjstvo i mladost.
2. Sluga Marijin nadahnut franjevačkom marijanskom pobožnošću, pobožnošću sv. Ljudevita Marije Grignona de Monforta i sv. Alfonsa Liguoria.
3. Trajno darivanje Mariji.

II. Antić Marijin apostol

1. Marijin apostol u odgojiteljskom, savjetničkom i isповједničkom djelovanju.

2. Marija voditeljica i učiteljica pobožnosti prema Kristu.

III. Antićev pogled na Mariju

1. Marija nas vodi Kristu.
2. Marija u pisanoj ostavštini o. Antića (1. Propovijed za svetkovinu; 2. Pisma).
3. Apostol štovanja Bogorodice, koji preporučuje: a) molitvu krunice; b) štovanje Bezgrešnog začeća BDM. i Prečistog Srca Marijina; c) štovanje drugih marijinih svetkovina i blagdanu; d) širenje prave marijanske pobožnosti nasljeđujući prokušane Marijine štovatelje gore spomenute; e) marijanski mjeseci svibanj i listopad.
4. Za Antića velik poticaj na marijansku pobožnost imale su marijanske godine i marijanski kongresi (Rim 1950., Rim 1954. i Lurd 1958.).

ANTIĆEV ČETVRTAK, 2. 10. 2014.

Sv. Anđeli čuvari

1. cit. (Izl 23, 20-23)

Ot. ps. (91/90, 1-6. 10-11)

Ev (Mt 18, 1-5. 10)

Danas se ponovo često govori i piše o anđelima, no mnogo puta to nema puno veze s biblijskim opisom anđela. Riječ anđeo dolazi od grčkog *ággelos* (*angelos* = glasnik, poslanik, a to je prijevod s hebrejskog *mal'āk*) U latinskom imao dvije riječi *nuntius* i *angelus*. Kako Stari, tako i Novi zavjet na mnogo mjesta govore o anđelima. Anđeli su nevidljiva duhovna bića, Božji klanjatelji i služitelji, imaju slobodnu volju i u toj slobodi klanjaju se Bogu i služe mu. Prema Bibliji pojavljuju se u ljudskom obliku kako bi izvršili zadaće koje im Bog daje.

Najviše dostojanstvo imaju *serafini* (6 krila) i *kerubini* (4 krila), koji stoje pred licem Božjim i kojima daje posebne zadaće, posebno da navještaju ljudima Božju volju i njegove odluke. Daljnja podjela anđela na 9 korova koji su podjeljeni u 3 hijerarhije ili reda nastaje u 6. stoljeću s Dionizijem Areopagitom (De coelesti hierarchia). I. red: 1. Serafini (*Seraphim*), 2. Kerubini (*Cherubim*) i Prijestolja (*Throni*). II. red: 4. Gospodstva (*Dominationes*), 5. Sile (*Virtutes*) i 6. Vlasti (*Potestates*). III. 7. Poglavarstva (*Principatus*), 8. Arkandeli (*Archangeli*) i 9. Anđeli (*Angeli*). Tri najpoznatija arkandela su *Mihail* (Tko je kao Bog? – vojskovođa nebeske vojske), *Gabriel* (Junak Božji, Božji glasnik, Navjestitelj) i *Rafael* (Bog ozdraviteљ – Bog je ozdravio). Ostali arkandeli su *Uriel*

(Svetlo Božje), *Barahijel* ili *Malatijel* (Božji blagoslov), *Jehudijel* ili *Jofijel* (Onaj koji kažnjava) i *Selatijel* ili *Zeadkijel* (Glasnik, spriječio da Abraham žrtvuje Izaka).

U kršćanskoj ikonografiji redovito su prikazivani čovjekoliko. Imaju različite zadaće kad su ljudi u pitanju. Jedna od najpoznatijih zadaća anđela jest zadaća anđela čuvara, koji prate i čuvaju ljudе od duhovnih, moralnih, ali i fizičkih, tj. tjelesnih opasnosti i slabosti. Prema pobožnoj predaji anđeli su nazočni u času smrti te nose duše pravednika u raj.

Iz biblijske tradicije znamo da se jedan dio anđela, predviđen anđelom kojeg kršćanska biblijska tradicija naziva *Sotonom* (lat. *satanas*, grč. *satān* – gen. *satanās*, dolazi od hebrejskog *sātān* = protivnik) ili *Luciferom* (*Belzebub*, *Levijatan*, *Belial* ili *Antikrist*), pobunio protiv Boga i završio u paklu. To su zli anđeli, koje još zovemo vragovi ili đavli (usp. *Knjigu Postanka* i *Knjigu Otkrivenja*).

Bog obećava Mojsiju i izraelskom narodu da će pred njima ići njegov anđeo koji će ih dovesti u mjesto koje im je priredio. Poziva ih da ga poštaju i slušaju, da se ne bune protiv njega, jer on sve čini u Ime Božje. Jahve obećava da će ih anđeo provesti pokraj brojnih naroda, koje će on uništiti. Pslamist u

pripjevnom psalmu (usp. Ps. 91/90, 11-13) tumači kako je Bog svojim anđelima zapovjedio da čuvaju njegov narod na svim putovima njegovim. Matej u Evandelju opisuje kako je Isus apostolima protumačio da svi moraju biti bezazleni kao djeca ako žele ući u kraljevstvo Božje. Isus opominje apostole da paze na djecu, jer njihovi anđeli na nebu uvijek gledaju lice Oca njegova i brinu se za djecu (Mt 18, 10). Isus poučava apostole da i oni moraju biti anđeli čuvari djece. I mi nekomu tko se nesebično brine za nas znamo reći: »*Ti si moj anđeo (čuvar)*.«

Kada u našem ljudskom govoru želimo opisati ili istaknuti nečiju pobožnost prema Bogu i Muci Isusovoj, ili nečiju dobrotu i požrtvovnost prema ljudima, često takve ljudе nazivamo anđelima. Otac Antić u svojim pismima i nagovorima često govori o tome. Jednom redovničkom subratu svećeniku piše: »*Posebno štuj i časti Bl. Dj. Mariju, sv. Josipa, sv. našeg oca Franju i svoga svetog anđela čuvara*« (AP I/23, 1). Jednom subratu francjevcu svećeniku piše: »*Budite anđeo bratske ljubavi*« (AP I/24, 3; usp. AP I/10, 2 u kojem doslovno ponavlja navedeni poticaj).

Isto tako kada je u pitanju pobožnost prema muci Isusovoj i razmatranje o njoj

MOLITVA VJERNIKA

Iznesimo pred našeg Nebeskog Oca naše prošnje i potrebe i zamolimo ga: Gospodine usliši nas.

- Da tvoji anđeli trajno prate i pomažu svetog oca Franju u vršenju njegove apostolske zadaće, molimo te.
- Da tvoji anđeli čuvari prate i pomažu sve vjernike, posebno biskupe i svećenike, redovnike i redovnice, molimo te.
- Da sve nas ovdje sabrane i sve članove naše nadbiskupije trajno paze i pomažu tvoji sveti anđeli, molimo te.
- Da otac fra Ante Antić što skorije bude proglašen blaženim, molimo te.
- Da svi naši dragi pokojnici, posebno pali branitelji trajno uživaju tvoju vječnu slavu, molimo te.

Bože Oče naš, milostivo usliši, ne samo ovdje izrečene prošnje, već i one koje smo ti izrekli u dubini našeg srca, po Kristu Gospodinu našemu.

iskazani u obliku euharistijske pobožnosti – klanjanja Isusu u Euharistiji u kojem promišljamo muku i smrt Isusovu kao izvor Isusove nazočnosti u Euharistiji, slikovito govorimo o andelu svete euharistije. To lijepo opisuje otac fra Ante Antić kada poziva svećenike da ga je pobožnost prema euharistijskom Isusu i da na taj način, slikovito rečeno, budu andeli tješitelji i čuvari euharistije: »*Budite andeo tješitelj Presvete Euharistije. Andeo koji služi Presvetu Euharistiju, andeo koji prati Presvetu Euharistiju*« - u istom pismu piše - »*Sve predajte Isusu u Presvetoj*

*Euharistiji i Vi kao Njegov andeo udite u Njegove misli, sudove, osjećaje i imajte iste riječi, osjećaje kao i Isus, što spominje sv. Pavao» (AP II/24). U jednom drugom pismu piše: »*Želio bih da se Tvoj cijeli život okrene k Presvetoj Euharistiji i da budeš Isusu u Euharistiji andeo koji Ga tješi, andeo koji Mu služi i andeo koji Ga svagdje prati*« (AP I/45, 18).*

Molimo se našim andelima čuvarima da bdiju nad nama i da nas čuvaju i čine dostoјnim Božje milosti ovdje na zemlji i još više one vječne u nebu. Amen.

Početak okružnice Istražujte! (Scrutate!) - Rim 8. rujna 2014.

Predraga braćo i sestre,

1. Nastavljamo s radošću hod prema Godini posvećenog života kako bi naši koraci bili vrijeme obraćenje i milosti. Papa Franjo svojom riječju i životom nastavlja pokazivati radost navještaja i plodnost života življena u skladu s evangeljem, dok nas poziva da napredujemo u svom hodu, da budemo »Crkva koja izlazi«[1], prema logici slobode.

Toplo nas poziva da ostavimo iza sebe »svjetovne Crkve površnog duhovnog ili pastoralnog sjaja« kako bismo udisali »čistu zrak Duha Svetoga, koji nas oslobađa usredotočenosti na same sebe skrivene pod plaštem izvanjske pobožnosti lišene Boga. Ne dopustimo da nam se ukrade evangelje!«[2].

Posvećeni život je znak budućih dobara u svijetu, u izlasku duž putova povijesti. Prihvata ogledati se s prolaznim sigurnostima, novim situacijama, stalnim i promjenjivim izazovima, pitanjima i strastima kojima odzvanja današnji svijet. U tome budnom hodočašćenu posvećeni život čuva traženje Božjeg lica, živi nasljedovanje Krista, pušta da ga vodi Duh Sveti, da bi živio ljubav prema Kraljevstvu kreativnom vjernošću i okretnom radinošću. Identitet hodočasnika i molitelja in *limine historiae* duboko mu pripada.

kard. João Braz de Aviz

Piše: dr. fra Vicko Kapitanović

TRAGOVIMA SVETACA

Godine 1925. slavila se tisućgodišnjica Hrvatskog Kraljevstva, pa su se tom zgodom iz Hrvatske organizirala hodočašća naročito u Rim. Mnogi su franjevci priželjkivali iskoristiti priliku da bi posjetili grobove apostolskih prvaka i razgledali Vječni Grad.

Videći u Antiću vrsna odgojitelja, čini se da je fra Petar Grabić preporučio provincijalu Cikojeviću da Antić i fra Venceslav Nakić podu na praznike u Asiz, najvjerojatnije da bi tamo usavršili talijanski i još bolje upoznali Franjinu karizmu, što je provincijal i učinio zatraživši 22. svibnja 1925. od generalnog ministra dozvolu za putovanje. Antić je tada još bio domagistar.

Dobro opskrbljen novcem, što je zbog njegovih zdrastvenih prilika i bilo nužno, čini se da je Antić pošao iz Splita u Zadar koji je tada pripadao talijanskoj državi. U samostanu sv. Frane, koji je pod talijanskom okupacijom pripado Provinciji Gospe od Loreta u Markama, i u koji je ta provincija 1923. smjestila serafski kolegij i učilište teologije, upoznao je provincijala Loretske minoritske provincije Josipa Carvina. Carvin je bio jedan od četvorice zadarskih redovnika koji je ostao u samostanu u vrijeme okupacije, dok su ostali redovnici i studenti Hrvati bili protjerani ili su se svojevoljno povukli na područje koje je pripalo Kraljevini Slovenaca, Hrvata i Srba. Uz talijanski govorio je i hrvatski a ponekad po koju rečenicu i zapisao. Kako Antić nikada nije isticao nacionalnost, Carvin ga je zadržao nekoliko dana u Zadru gdje je u serafskom kolegiju boravilo 70-ak dječaka dovedenih iz Italije s kojima je Antić mogao razgovarati talijanski. Zatim je u društvu s jednim loretskim franjevcem oputovao u Loreto, gdje se, kako saznajemo od samog Antića, zadržao tri dana. Provincijalu Cikojeviću javio se tek

iz Asiza oduševljen gostoljubivošću kustoda samostana Sacro Convento Porcijunkula Giuseppea Bucceffaria. U Zadru i Asizu družio se i s klericima kod kojih je opažao veću udomaćenost s njihovim učiteljima nego što je bila u njegovoj Provinciji. Isto mu se učinilo i za salezijanske klerike koje je susreo na prolazu u Asizu. No, znanstvena ga je spremu profesora zacijelo morala iznenaditi kad je napisao Cikojeviću: »*Kod nas prema onom što sam video i opazio, daleko se više oci lekturi nalaze na višem stupnju nauka, naobrazbe, shvaćanja i redovničkog života.*«

Vjerojatno je Antić već ranije s provincijalom Cikojevićem planirao da bi iz Asiza pošao i u Rim. No provincijal nije zatražio od generala dopuštenje za putovanje u Rim već samo za Asiz. Možda je upravo provincijal savjetovao Antiću da generalovu dozvolu zatraži iz Asiza preko asiškog provincijala, pretpostavljajući da će je tako lakše isposlovati. Antićevo pismo podrazumijeva da je provincijal znao za njegovu namjeru da ode u Rim. A takav zaključak opravdava i prilična svota novca koju je Antić dobio za putovanje. Dapače, provincijal mu je dozvolio da može zadržati uza se i novac od misnih stipendija za koje mu je preporučio da ih zatraži u Porcijunkuli, pa je Antić dobio još ček na 3000 lira. I uz pretpostavku da ide u Rim, i želju da podje u Padovu koju je izrazio provincijalu, Antić je držao da mu neće »*s pomoću Božjom biti potreba od novca*«, pače ako provincijal pošalje i još nekoga da će mu on dati od onoga što je njemu dano, te je novac od misnih stipendiјa uputio odmah provincijalu.

Nakon zadržavanja u Asizu, gdje je slavio misu u Porcijunkuli i u kapeli preminuća (del transito), Antić je i uz »*navalu*« svijeta koji je prolazio kroz svetište sabrano i žarko molio za Provinciju i za se.

»Ja molim Gospodina i jedino želim, da se ovim praznicima duhovno obnovim i okoristim« – pisao je provincijalu Cikojeviću. – »Putovanje ne prija zgodno sabranosti, pa zato čovjek mora biti oprezan, indiferentan i pomnjiv na se. Gradovi kao gradovi nimalo me (ne) zanimaju niti ih zaradi njih želim vidjeti.«

Njegovu su znatiželju privlačila asiška svetišta, San Damiano i Chiesa Nuova, koja još nije bio video i uz koja je namjeravao proboraviti. No, zbog prolaska brojnih hodočasnika morao se zadovoljiti posjetom iz Svetе Marije, u kojoj je odsjeo i proboravio čitavo vrijeme, a misli su mu već letjele prema svetištima središta kršćanstva i svetištu njegova zaštitnika sv. Ante Padovanskoga, sveca koji ga je opčaravao, čije je ime nosio i čije je svetište na povratku u domovinu namjeravao posjetiti.

Isti dan kad je protokolirao primitak Antićevih pisama i čeka za intencije, koje je Antić poslao iz Asiza, izdao je provincijal Cikojević 6. kolovoza 1925. Antiću dopuštenje da može na povratku kući posjetiti i svetište sv. Antuna Padovanskog u Padovi.

Netom se asiški provincijal Cherubino Ortica vratio iz Rima, gdje se nalazio dok je Antić boravio u Asizu, Antić ga je zamolio da bi mu isposlovaо dopuštenje da može hodočastiti u Rim. U međuvremenu su u

Asiz prispjela još dvojica Antićeve subraće, fra Jozo Mikulić i fra Bernard Buljević, koji su se vjerojatno s istim molbama obratili provincijalu Ortici. No Ortici su valjda takva traženja već bila i dosadila. Rekao je Antiću da ga u skupinu hodočasnika trećoredaca ne može priupustiti jer već ima odobrena imena iz Rima. Uputio ga je na vlastitog provincijala uz primjedbu da treba »znati pitati« i pouku kako pitati, pa se Antić ponovno sa svom poniznošću obratio provincijalu. Iznio mu je i detalj da je Ortici kazao kako njegov provincijal zna pitati, možda nadajući se podsvjesno kako će to Cikojević i u ovom slučaju dokazati. Zatraživši provincijalov blagoslov, zamolio je dozvolu i za ostalu dvojicu svojih kolega.

Postavši vođa skupine Antić je dao Mikušiću i Buljeviću novac da kupe odjeću koja im je nedostajala nadajući se da će novac koji je imao doteći za sve potrebe. S Buljevićem je u predvečerje sv. Klare pošao u San Damiano. Tu je, u malom koru (coretto), noću prisustvovao časoslovu, ujutro svečanoj misi, a sam je misu slavio na grobu sv. Klare za svoje klarise kojima je bio isповjednik. Sva trojica su jedan dan proveli u Chiesa Nuova a potom u Carceri. Fra Ante se najviše dojmio San Damiano i Carceri: »Od svih svetih mesta ovdje najviše dojam čine S. Damiano i Carceri. Tu se je najbolje sačuvala ona naša jednostavnost, siromaštvo i poniznost. Želio sam se tu zadržati više vremena, ali nije moguće — hvala Bogu. Treba žrtvovati i najsvetije želje, kad Gospodin traži.«

Očito je provincijal fra Cerubino Ortica u vrijeme boravka ubrzo zavolio trojicu Hrvata, pa se i on smekšao i priklonio Antićevim željama. Predložio je, naime, da Antićev provincijal Cikojević zamoli generalnog prokuratora da dopuštenje dolaska u Rim pošalje izravno njemu u

Asiz kako bi stiglo brže. A fra Ante je, kroz to, nastojao iskoristiti vrijeme i posjetiti Foligno, Perugi i Alvernu.

Željeni dopust je međutim stigao i prije nego su se molitelji nadali. U nedjelju 23. kolovoza 1925. trojci je uručeno dopuštenje (obedijenca) da mogu poći pet dana u Rim. Sutradan 24. kolovoza pošli su vlakom u Rim. U kolegiju sv. Antuna sve je bilo popunjeno pa su odsjeli u samostanu sv. Bonaventure na Palatinu, sretni da mogu posjetiti rimske bazilike, grobove apostola i mučenika. Premda su ljetni dani bili dugi, vruće kolovoško vrijeme u Rimu moralo je djelovati na Antu zamorno, i u pet dana nije bilo moguće razgledati Rim, naročito zadržavajući se u bazilikama u molitvi. Kada je trojka priopćila generalnom prokuratoru da žele ostati još tri dana, jer nisu vidjeli katakombe, očito mu se moralno učiniti da bi bilo neoprostivo vratiti se iz Rima i ne vidjeti katakombe pa im je širokogrudno dopustio da ostanu dok ne obave i ostale posjete.

U Rimu su se opskrbili duhovnim knjigama koje su im bile potrebne za rad, ali koje donekle očituju i Antićevu duhovnu naklo-

nost mističnom životu. Uz knjige razmatraњa i knjige za zavjetovane klerike izričito se spominju: *Djela Gemme Galgani* i *Život sv. Terezije od Malog Isusa*. U Postulaturi za proglašenje svetih uzeli su mnoštvo slika franjevačkih svetaca, koje su poslali u odgojne zavode u Sinju, Makarskoj i Zaostrogu. K tome su dvojica Antićevih kolega nabavila neke stvarčice za vlastite potrebe, a neizostavno je trebalo pridodati i križiće, medaljice, sličice, krunice i suvenire koje bi se moglo pokloniti na povratku s tako zanimljivog putovanja.

Iz Rima su se vratili u Asiz kako bi dobili popust na putovanju, a iz Asiza su Antić i Buljević pošli na La Vervu, brdo na kojem je sv. Franjo 17. rujna 1224. primio rane kao znakove Kristove muke (stigmate). Tu su se zadržali dva dana. Molili su u ponoć časoslov sa subraćom i pridruživali se svečanoj procesiji u kapelicu stigmata poslije večernje. S La Verne su pošli u Firencu, a zatim u Luccu i Bolognu, te u srijedu navečer 9. IX. 1925. prispjeli u Padovu. Prenoćili su i ujutro 10. rujna slavili misu na oltaru sv. Ante, a već popodne krenuli za Veneciju.

Piše: Matej Kuhar

FRA ANTINI POKORNICI

Ipak se znalo i govorilo da su o. Antu salijetali i skrupulozni i živčano bolesni ljudi, i to svake vrste. Nažalost, u svijetu je bilo i bivat će uvijek više vrsta bolesnika, a prema svakom treba imati neizmjerno razumijevanja, ljubavi i brige. Pa, ipak, nije istina da je o. Ante samo bio »čudotvorni tješitelj neutješnih«, »ligečnik neizlječivih« i »utočište skrupuloznih«. I ovi su, također, bili među njegovih »klijentima«, ali oni su doista bili manjina. Većina su bili oni obični i normalni pokornici, koji bijahu iskreno skrušeni i željni isповijedi, jer su ljubili i tražili Boga.

S onima koji bijahu malo ili nimalo skrušeni, tj. oni koji su se često isповijedali, ali ne uvijek ozbiljno, Ante je bio prilično zahtjevan. Jedna poglavica, koju je o. Antić glasno opomenuo, govorila je: »Oče, spustite glas, vani se sve čuje!« - »Ja želim, sestro, da vi dobro čujete.« Spuštajući ponešto glas, odgovorio je i nastavio fra Ante: »Želim da vi dobro čujete i da dobro upišete u glavu što vam govorim i da ne zaboravite da je vrijeme završiti s onim svojim: 'Ja sam rekla, ja želim, ja zapovijedam.' Uvijek i samo onaj vaša, ja, ja! Jeste li razumjeli, sestro? Ovaj put samo koristim vašu formulu: 'Ja želim'. Da li ste uvidjeli kod sestara, kakvu impresiju ima ta formula? Postupajte sa sestrama s obzirnošću, s ljubaznošću s blagošću. Riječi oštare, surove i kategoričke nisu primjerene kršćanskoj ljubavi, a još manje onoj redovničkoj. Dosta s kažnjavanjem, sestro, prestanite! Zavjetujući se sestre na redovničku poslušnost, nisu se one odrekle onoga prava da se s njima postupa s ljubavlju. Toga se nisu odrekle i ne mogu se odreći! Ne zaboravite!«

Koji put, također, znao je o. Ante, indolentne i nevjernije stresti, ali veoma, veoma rijetko, da konačno ozbiljno uzmu stvar

svoga redovničkog posvećenja, tako ozbiljno kao sakrament pokore. Ali, ozbiljno do savršenog pomirenja. Ali - treba znati - između najmanje manjine i apsolutne većine uvijek ima mjesta i za relativnu manjinu i za relativnu većinu. Obje su bile sastavljene od najrazličitijih vrsta »grešaka«, više ili manje uvjerenih da takvi bijahu i oni druge vrste: tužni, nesigurni, neodlučni i nezadovoljni, koliko sa sobom samima toliko i s drugima.

Tko bi, doista, malo mogao voditi računa o onome što se kod o. Ante moglo tada naći u savjestima, trebao bi promisliti na poslijeratno stanje u Hrvatskoj, osobito u Zagrebu. Redali su se različiti strateški režimi i svi s teškim odgovornostima, a svatko je morao surađivati ili s jednima ili s drugima; sada s jednima a kasnije s drugima, pa čak i s trećim da bi spasio život, spasio kruh. Svatko je morao biti uvučen u neku od mnogih vojski, regularnu ili neregularnu. Mnogi su morali pucati protiv bližnjega, susjeda ili su govorili ili su ga špijunirali a da nisu mislili na one teške posljedice, ili su morali popustiti zbog straha ili su bili prevareni i u zabludi od propagande one očite ili one tajne ili one prefri-gane. Bezbrojna zamršenost u društvu i životu svagdje se je jasno zapažala. A uz to je stalni i snažni komunističko-ateistički režim visio kao Damaklov mač nad neizbrojenim ljudskim glavama.

Kako i gdje naći mir, potpuni mir, baš mir s Bogom i u Bogu? Da li ga bijaše moguće i gdje ga tražiti? Da li je uopće moguće sve srediti prije nego se pokazati na sudu Onoga koji sve zna, baš sve? Godine su prolazile, a previranje je iščezavalo - nestajalo.

U prošlosti su mislili i razmišljali godinama, a eto, dolazio je glas da ima jedan fratar, zatvoren u ispovjedaonicu, u ulici Socijali-

stičke revolucije ili u Vrbanićevoj 35, ali već star i teško bolestan kome se moglo sve reći jer je baš sve znao. Govorilo se, također, da on zna otkrivati u čovjeku i ono što ni sam čovjek nije zapažao u sebi. Jedan siromašni fratar koji je čudesno čitao tuđe misli, čak i još više od toga, mogao je čitati stanje ljudske savjesti i čak vidjeti u stvarnosti ljudsku dušu kao i najskrovitije njezine predjele, a tako i srce i misli u čovjeku.

Naime, čuo se nadaleko glas da postoji jedan skromni fratar kod koga svatko pronađe mir svoje savjesti i svoga srca. Taj samostan je ustvari bio i politički čist, iako je bio doveden u nepriliku insceniranim dogadjajem, zvanim »Slučaj Gaon«. Sve je u samostanu bilo doista samo duhovno, samo vjersko i samo vječno - Božje. I stopostotna garancija bijaše sigurnost da se kod Gospe Lurdske sve rješava samo u svjetlu Božje dobrote uz duhovno vodstvo za spasenje duša i po djelovanju i samoprijegoru života sve subraće na slavu Božju, u čemu je predvodila svetost o. Antića vođena, nadahnuta i rasvijetljena Duhom Svetim.

A to je sve povećavalo »klijente« oca Ante: različitog podrijetla, svake vrste, svakog staleža i položaja, svake stranke. I, također, onda kada je u srcima ljudi službeno postala samo jedna partija, dok su u društvu kiptjele brojne partije i stranke među ljudima. Možda čak ima i više partija u jednom čovjeku i jednom srcu – a to je poznavao samo o. Ante - nego kada se one organiziraju za održavanje najslobodnijih izbora u najvećoj demokraciji.

Ipak, kod fra Antinih »klijenata« se zapažao izrazito znakovit broj mlađih, a između njih su prvo mjesto zauzimali studenti; a to se dade i objasniti: Zagreb je već bio veliki grad, kulturni i ekonomski centar hrvatskog naroda. Bili su mnogi studenti iz samoga grada, a isto toliko ili čak i više bili su oni studenti iz sela: bilo rezidenti ili da su putovali kao »stalni putnici«, kako se to kaže.

Studentska sredina bila je i važno sredstvo u rukama Komunističke partije, a protuvjerska i protuckrvena propaganda unosila se

sustavno u sve pore društva koje gotovo bijaše opsjednuto, emfatično i napuhano idealizmom borbenog ateizma - marksizma. Mladi, posebno oni koji su stizali sa sela ili iz provincija u urbane i studentske centre, bijahu hitro uključivani u marksističko središte da bi im se ugrozila vjera, odanost Crkvi i vjeri otaca, a time i ono patrijarhalno i moralno uvjerenje. Tko se je želio spasiti od beskrupulozne i nasilne marksističke ateizacije, trebao je uz teške muke biti vjeran Crkvi, pristupati i živjeti po sakramentima koji daju duši božansko svjetlo, milost i snagu duha za ustrajnost, život i oživotvorene vjere.

A zato je svatko znao da je kod Gospe Lurdske u crkvi ili u onoj siromašnoj sobici bio neprestano i svaki dan i svaki sat u danu nazočan o. Ante, koji je bio po Duhu Božjem sposoban svakoga razumjeti, saslušati, te i svojim govorom učvrstiti, oprostiti, rasvjetliti i na pravi put vjere i života potrebne studente izvesti i uputiti.

Eto, doista, »klijenti« i pokornici o. Ante, koji nisu bili oni skrupulozni i živčani ili stari i nezaposleni ljudi, već doista mlade i obasjane duše koje su tražile snagu ustrajnosti i uvijek novi povratak k Bogu koji ih je tražio i primao po glasu svetosti o. Ante ili onom živom nostalgijom vjere za Očevom kućom, tj. neizrecivom vjerom i ljubavlju koja je sjala kod o. Ante potičući i mlade i stare da je čovjek stvoren i pozvan da svagdje živi i djeluje na sliku i priliku Božju.

Tada je, doista, trebalo u Zagrebu ne samo deset, nego i još puno više ovakvih Antićevih »duhovnih klinika«, a nakon njegove smrti i dvostruko više; a u današnjem Zagrebu pre malo bi ih bilo i pedeset, jer je davao uvijek veoma aktivan, posebno gdje se zablude umnožavaju a ljudi olako bježe od Božjih zapovijedi prihvaćajući poganski život ili indiferentizam ili sekularizam.

Fra Ante je često učio da neka mladi samo čestito, vjerno i pošteno žive i slušaju u sebi Duha Svetoga i Duh će ih voditi, sačuvati i davati im snage po svome planu.

Piše: dr. fra Vicko Kapitanović

LJUBAV PREMA KRISTU RAĐA ČEŽNJU ZA NEBOM

LJUBAV TRAJNIJA OD SVEGA

Ako bismo pokušali shvatiti Antićeve postupke iz savjeta koje je savjetovao drugima, onda bi srž njegova shvaćanja duhovnog života bila u tome da se »*sav duhovni život sastoji u savršenoj ljubavi prema Bogu i bližnjemu. Kad je ljubav u duši ona dušu potiče na sve kreposti*«, kako Antić piše jednoj časnoj sestri. Ne radi se dakle o nikakvom Antićevu otkriću. Ta Pavao je davno upozorio da je ljubav sveza savršenstva (usp. Kol 3, 14). Antić je Pavlov nauk jednostavno pokušavao ostvariti u vlastitom životu dajući tako uvjerljivost vlastitom govoru i životu.

Iz života u vjeri u kojem se osoba poistovjećuje s Kristom navire sama od sebe ljubav i molitva: »*Živim, ali ne više ja, nego živi u meni Krist. A što sada živim u tijelu, u vjeri živim u Sina Božjega koji me ljubio i predao samoga sebe za mene*« (Gal 2,20). Istinski je odgovor duše na takvu ljubav samo jedan, želja za sjedinjenjem s Ljubljenim i potpuni nestanak u Ljubljenome.

Propeta Ljubav, kako je Antić nazivao Krista, bila je njegov životni put i taj je put savjetovao osobama koje su mu se duhovno povjeravale. Njegove su se duhovne upute sastojale u tome da sve treba vršiti iz ljubavi, sve trpjeti iz ljubavi i sebe se odricati iz ljubavi.

Jednoj duši piše: »*Uzeti na se križ svaki dan i poći za Isusom, mirno i šutke vršiti dnevne dužnosti i svoje posle, ne odgovarati na razne upadice i zafrkavanja, na nikoga se ne tužiti, svakomu pomoći, ne puštati se osjetljivosti i raspoloženju - eto mira u kući, u zajednici, eto vedrine, veselja i radosti.*

Kada mi uzljubimo križ i ponesemo ga za Isusom i sa Isusom, mi onda najviše radimo na našem duhovnom životu, mi najviše tada radimo na našoj redovničkoj savršenosti i sličnosti sa Isusom. Kada pouzdano i predano uzmemo i nosimo svaki dan naš dnevni križ, tada mi ravno slijedimo Isusa i postajemo Njegovi pravi učenici i ljudi po srcu Božjemu.«

ČEŽNJOM U NEBU

Mistično sjedinjenje s Kristom i drugovanje s Presvetim Trojstvom fra Ante je neprestano isticao kao cilj i ideal. Iako je i sam znao da velik broj njegove duhovne djece ne doseže tu razinu, nije im zbog toga prestajao buditi ponovno želju. Put do tako uzvišenog susreta, u kojem se s Gospodinom razgovara licem u lice, i nije zapravo tako nedostizan kao što se čovjeku može učiniti jer se sam Bog spušta k čovjeku svojom riječju pouke i u obliku hrane i pića i sjedinjuje se životno s njim. Zbog toga je Antić želio učiniti euharistiju središtem života svoje duhovne djece, naročito svećenika i redovnika: »*Sveta misa neka bude tvoje sunce, jedino blago, sve na svijetu*«, piše jednom svećeniku preporučujući mu da je obavlja živom vjerom, ljubavlju i pobožnošću kao andeo. »*Kad Vas sve ostavi i tama noći nastupi u duši*«, preporučivao je drugome, »*a Vi odmah Presv. euharistiji i kucajte i vapite i molite prikazujući Božanskom srcu sve svoje bijede i terete*«. Zbog toga je euharistija, poput živog ognja, trebala biti u svakoj redovničkoj kući kako bi se članovi mogli zagrijavati Kristovom ljubavlju. Zbog toga je poticao i redovnice da mole dozvolu za čuvanje euharistije u njih-

vim redovničkim kapelama, kako bi se Kristu u euharistiji mogle češće klanjati. A za sebe je sam kazao u jednom pismu:

»[...] srce je moje u Presvetom Oltarskom Sakramentu. Kad god mogu preko dana ne propuštam da Mu se poklonim, dođem u kapelu i ostanem kod Njega, koliko samo mogu. Sve svoje molitve želio bih obaviti pred Njim. Svetu Misu želim slaviti najbolje. Sv. oficije, sv. Misu želio bih svaki dan slušati, prisustvovati, pa bilo u koje vrijeme, samo ako sam sloboden. Posebnu pobožnost imam prema sv. Misi.«

Uz Presveto Trojstvo Antićeva je misao neprestano bila usmjerena prema Bogorodici Mariji pod čijim je okriljem nalazio sigurnost. Već je spomenuto da je odrastao u okruženju u kojem je Bogorodica posebno čašćena. U čast Bogorodice na zavjetovanju se nazvao Marija. Kako je to ime u hrvatskom jeziku smatrano ženskim imenom, čini se da se Antić njime nije nikada služio, no ljubav prema Bogorodici nije zbog toga bila umanjena. Bogorodici je posvetio samoga

sebe i svoj odgojni rad. Njoj je preporučivao svoju duhovnu djecu i njima preporučivao da ljube i štuju Mariju. Primjere bi bilo suvišno nizati jer skoro i nema pisma u kojem ne preporučuje predanje i molitvu Mariji. U jednom kratkom tekstu kao da je sažeо sve svoje osjećaje:

»Volim, ljubim moju nebesku Majku onako kako Ju ljubi, voli, poštuje, hoće Isus. Molim i hoću sve raditi s Marijom, u Mariji, za Mariju i po Mariji. Želim i htio bih, da ju svatko ljubi, voli, nasljeđuje, a najviše mi svećenici, redovnici, sve časne sestre i svi kršćani, jer je mi pravo jedino poznajemo. Želio bih, da se svi natječemo u hvalama, slavama, proslavama, revnošću za uzveličavanje i nasljedovanje naše nebeske Kraljice i Majke.«

Prema svjedočanstvu Čedomile Čajko, znao je reći da je sav Marijin. Ipak je, kao što je već spomenuto, bio veoma oprezan prema pričanju o ukazanjima, a fra Stanku Petrovu je čak savjetovao da u svojoj knjizi o fatimskim ukazanjima, *Čudo XX. vijeka*, ne spominje obraćenje Rusije. Čini se da je među

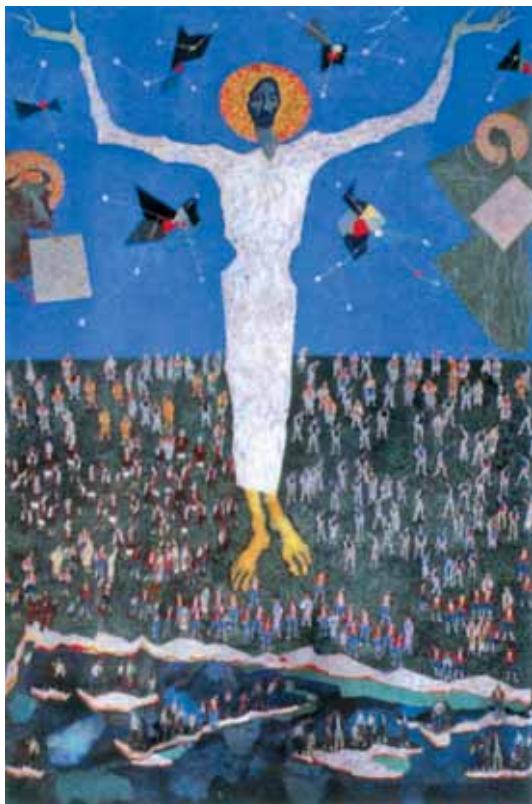
običnim svijetom rado širio i pobožnost škapulara, jer je samo u jedan mah naručio 1000 škapularskih medaljica.

Sudeći prema spisima, Antićeva je pobožnost prema svecima trijezna i odmjerena. U svecima promatra uzore i zagovornike u ostvarenju životnih idealja. U svojoj *Posveti života* i kasnijim spisima uz Bogorodicu spominje nekoliko svetaca. Posebno je bio pobožan sv. Josipu, a tu je pobožnost preporučivao i svojoj duhovnoj djeci. »*Poslije Marije, ljubim, volim, častim i sav sam se stavio pod zaštitu sv. Josipa. Svaki se dan njemu predano molim za razne potrebe i za svetu smrt.*«

Kad se na provincijskom kapitulu 26. svibnja 1937. raspravljalo o tome da se sv. Josip proglaši zaštitnikom Provincije, Antić je izrazio želju »da se u svakom samostanskom refektoriju drži slika sv. Josipa i svake srijede drže zajedničke molitve sv. Josipu«.

Među ostalim svecima koje Antić često spominje i u čije se molitve preporučuje, ističu se Petar i Pavao uzori apostolskog života, Ivan apostol, uzor djetinje odanosti Bogorodici, i napose, odmah uz sv. Josipa, Franjo Asiški, uzor redovništva, Ante Padovanski, Klara Asiška i Terezija od Malog Isusa. Kad piše u Rim, redovito se preporučuje u molitve na apostolskim grobovima i grobovima mučenika. Osobno je bio pobožan sv. Tereziji Avilskoj. Čitao je, prevodio i citirao njezinu djelu. Promicao je čitanje njezinih djela među svojom duhovnom djecom i preporučivao onima koji su posjećivali njezin grob da se za nj pomole. Jednako je bio zainteresiran za slavu blaženoga Ivana Duns Skota, no nije poznato da li mu se molio.

Preporuke ostalim svecima su rijede. Tako fra Ivanu Juriću preporučuje da se moli sv. Margareti da mu isprosi obnovu od presvetog Srca. Rijetko se može zapaziti da se preporučuje nekom domaćem blaženiku, kao npr. u vrijeme pokretanja postupka za proglašenje blaženim sv. Nikole Tavelića. No i tu kao da je njegova preporuka opatici klari-sa donekle uvjetovana upravo tom zgodom. Jer za kanonizaciju treba imati čudesa, a

Nikola to »može učiniti kao svojoj sestri«. Kasnije mu je molio devetnicu da mu isprosi milost od Boga kako bi uvijek mogao slijediti vodstvo Duha Svetoga. Marici Baturić preporučio je da se kroz tri dana moli bl. Leopoldu Mandiću po njegovoj nakani, a Bernardi Sotler da po njegovoj nakani izmoli devetnicu kardinalu Alojziju Stepinцу, još prije nego je proglašen blaženim, i da posjeti njegov grob u katedrali.

U potrebama preporučuje i molitvu dušama u čistilištu, na što se čini da je utjecao i neki osjećaj učinkovitosti jer »sv. duše u čistilištu za koje se bude molilo neće ostati bez svoje velike zahvalnosti« i to će »bogato naplatiti«.

Pojedine svece, kao sv. Ivana od Križa i sv. Karla iz Sezze, Antić je posebno cijenio kao duhovne učitelje, a naručivao je djela i sv. Katarine Sijenske pa je iz štovanja moguće prepostaviti da se i njima molio, premda za to u spisima nema potvrde.

U prigodi smrti vlč. don Živka objavljujemo njegovo predavanje održano 4. lipnja 1993. na znanstvenom zboru Antićeva baština u duhovnoj obnovi Hrvatske, održanog u Splitu od 3. do 6. lipnja 1993. Predavanje je objavljeno u zborniku s tog znanstvenog zbora, u izdanju Vicepostulature oca Antića 1994. u Zagrebu, 103-110. Predavanje također objavljujemo u prigodi pripreme za proslavu 50. obljetnicu smrti Sluge Božjega (4. ožujka 2015.) i za proslavu 20. obljetnice oslobođenja domovine (5. kolovoza 2015.). Radi lakšeg razumijevanja teksta urednik je tekst opremio podnaslovima.

Don Živko Kustić

FRA ANTE - PROROK HRVATSKE SLOBODE

Sažetak

Izlaganje polazi od svjedočenja poznatog intelektualca da je fra Ante Antić godine 1960. navijestio kako dolaze još teža vremena, ali da će nakon 35 godina biti bolje. U prepričavanjima je dobilo oblik proroštva o skoroj potpunoj hrvatskoj slobodi. Isti svjedok, naime, svjedoči kako je fra Ante držao da hrvatskom narodu treba snažna ličnost koja bi ga povezala, ali da to ne može biti netko poput Alojzija Stepinca, nego više netko poput Stjepana Radića. Antić je izričito izvan svake stranačke politike, ali kao domoljub zauzet je za sudbinu domovine i naroda. U nekim pismima, osobito učiteljicama, Antićevo je domoljublje sasvim očito.

Važno je da on u domovinsku ljubav sažimle domoljublje i čovjekoljublje, da mu je narod zajednica osoba. Služenje narodu on živi u sklopu Provincije koja po njegovu dubokom uvjerenju ima osobito povijesno poslanje u tome narodu. Smatra da redovniku za služenje narodu ne trebaju političke, pa čak ni kulturne organizacije. Značajni je podatak o njegovu ponašanju u doba izbora 1935. kad je mudro sačuvao poslušnost prema poglavaru drugačijega političkog usmjerjenja, a mladima omogućio da po savjesti posvjedoče svoje hrvatstvo. U doba stvaranja »nove Jugoslavije«, 29. lipnja 1945. Antić je pisao svom provincijalu tumačeći da je riječ o Gospodnjoj čaši koja se

puni i koju treba ispiti, o суду Богјему којему се треба поклонити с позданjem у његово милосрђе.

A zla vremena, o kojima o. Antić često govori, treba iskoristiti za temeljitu duhovnu obnovu. Iz svega izbjiga, ako ne баš proricanje, а ono svakako prorokovanje, jasno vjerničko svjedočenje praktičnoga i plodnog služenja narodu.

1. Može li se o fra Anti govoriti kao o proroku hrvatske slobode?

Ovako naslovljena tema duguje svoje podrijetlo tome što se posljednjih godina pročulo da je fra Ante Antić u svoje doba proročki navijestio kraj diktature, odnosno oslobođenje naše domovine. Tako poželjna

vijest, čak kad bi bilo riječ o pukoj glasini, brzo se širi i rado se čuje. Pokušali smo istražiti o čemu je zapravo riječ. S više strana dolaze teško provjerljivi odjeci o navodnim Antićevim riječima stanovitim ljudima iz kojih bi se moglo zaključiti da je on doista govorio kako bi sredinom devedesetih godina ovog stoljeća naša zemlja - što znači hrvatska domovina - imala biti slobodna. No i u ovom se slučaju potvrdila oznaka i mnogih drugih svjedočanstava o Anti Antiću da ih je, naime, dosta teško strogo znanstveno provjeriti i utvrditi. Ne treba to smatrati pravim nedostatkom, nego je riječ o redovitom življenju koje ne živi zato da bi bilo u knjigama opisano nego zato da bi Bogu i ljudima služilo. Fra Ante Antić nije tijekom svoga života tražio svjedočke pred kojima će tako govoriti da oni zabilježe, da znanstveno dokumentiraju njegove nadnaravne darove. I ljudi s kojima je saobraćao bili su željni njegove riječi i njegove dobrote, a redovito nisu mislili da bi jednoga dana trebali pouzdano i stručno svjedočiti za njegovu kanonizaciju. Stoga će se u svjedočanstvima o njegovim kreplostima često zabilježiti oklijevanje, gotovo nesigurno prisjećanje. No upravo to daje tim svjedočanstvima osobiti biljeg uvjerljivosti. Dragocjeni je to podatak da Antićevi prijatelji ni pred službenim komisijama koje trebaju utvrditi njegovu svetost ne staju u pozu, ne pokušavaju ništa dokazivati, nego se čestito prisjećaju, pazeci da ne ustvrdi de ništa previše.

2. Što kažu svjedoci?

U svjetlu tako naznačene kriteriologije bilježimo u vezi s našom temom naoko nesigurno svjedočenje jednoga od njegovih pokornika, visokog intelektualca, sveučilišnog profesora. No treba reći da je dotični o tome govorio, što se može i svjedocima potvrditi, više godina prije početka demokratskih promjena u našoj zemlji. Taj čovjek svjedoči da je oko godine 1960. fra Ante Antić baš njemu govorio kako dolaze još teža vremena, ali da će za kojih 35 godina biti bolje. Taj ozbiljni katolički vjernik laik

priznaje da je zatim tijekom dugih desetljeća razmišljao kako bi to lijepo trebalo biti negdje oko godine 1995. U nekim bilješkama svjedok kao da točno govoriti baš »*o toj godini*«, dok će drugi put i sam radije govoriti »*o tim godinama*«. Kad smo dotičnoga gospodina zamolili da nam to ponovno kaže, jednako je ponovio svoje svjedočenje, ali očito pazeci da previše ne ustvrdi, upravo prožet načelno metodičkom sumnjom koja je svojstvena znanstvenicima njegove struke.

Nema, očito, nikakve sumnje da je fra Ante Antić negdje oko godine 1960., najvjerojatnije baš te godine, odnekud stekao znanje da će naša zemlja - naš narod - u onom komunističkom ropstvu još dugo i teško trpjeti, a vrijeme te patnje da je nekako ograničeno na 35, ili oko 35 godina. Ovdje, namjerno, ne navodim ime svjedoka, ali riječ je o sasvim poznatom čovjeku i o podatku koji je vjerodostojno zabilježen. Osim njega, spominju se čak pojedinci i drugi ljudi koji pamte da je fra Ante Antić u ono doba običavao tako nekako govoriti.

Već taj podatak, i nakon najkritičnije provjere kroz sita metodičke sumnje, stavlja nas pred činjenicu da je naš Sluga Božji nekim unutrašnjim prosvjetljenjem začudnom vremenskom određenošću predvidio ove naše dane. Tom podatku, naravno, ne treba pridavati dokaznu moć svetosti, ali ga ne treba ni zaobilaziti. Baš to što je on to znao i izgovarao bez proročke poze, što je to priopćavao nekolikim prijateljima kao dragocjenu utjehu, navodi nas na misao da je riječ o osebujno antićevskom znaku svetosti. On je, naime, bio nadasve jednostavan čovjek koji ništa nije činio zato da ga ljudi vide, da ga proslave, da ga pohvale i da mu se dive, nego sve samo zato da im olakša breme života. Stoga ne bismo pravo učinili kad bismo zbog očite suzdržanosti svjedoka i suzdržanosti samoga fra Ante Antića u tom pitanju zaključili da podatak treba mimoći kao nešto usputno i nevažno. Taj podatak dapače navodi na cjelovitije razmišljanje o fra Anti Antiću kao čovjeku svoga naroda, kao hrvatskom rođaju. No on je to zacijelo bio na onaj način

na koji je bio čovjek i vjernik i franjevac i svećenik i služitelj Božjih darova. Taj je način bio nemametljiva i tako sadržajna jednostavnost.

3. Fra Antino domoljublje i čovjekoljublje posljedica njegova bogoljublja

Smijemo li odmah naslutiti zaključak da je takvo rodoljublje, takva odanost vlastitome narodu, prava Antićeva poruka i nama koji, nadamo se, doživljavamo barem početak ostvarenja njegova navještaja o slobodi sredinom devedesetih godina?

Prebirući Antićeve spise, njegova pisma i bilješke o njemu - koliko su nam bile dostupne - nigdje nismo našli na izričito isticanje hrvatstva kao takvog. Kad je riječ o franjevcima u tom dijelu domovine, bilo bi vrlo pogrešno iz toga izvlačiti zaključke kao da takav čovjek ne bi bio dovoljno svjestan svoga hrvatstva. Pripadnost narodu, sasvim određenoj domovinskoj baštini, u tim je ljudima sadržaj koji se nosi i s kojim se živi bez potrebe da ga se stalno poimence ističe. No iz njega proizlazi vrlo svjestan zadatak da se tome svom konkretnom narodu zaista služi. U njegovim čemo spisima naći na nekoliko mjesta ipak sasvim određene izraze koji svjedoče njegovu ljubav prema domovini. Tako u pismu katoličkim učiteljicama u jesen 1938. Antić među ostalim piše: »Ali, imate osim uma i srce odgajati: usadživati u njih plemenite misli i osjećaje, ljubav prema Bogu i bližnjemu, ljubav prema domovini... imate od ove sitne djece stvoriti uzdanicu naroda i domovine. Ta sitna djeca bit će jednom ljudi na raznim položajima; oni će sačinjavati narod. Vama je dakle povjerena užvišena zadaća da vječno pomlađujete stablo naroda svoga. Užvišene li službe!« (AP III/42, 2).

Zanimljivo je u tom navodu da fra Ante Antić ljubav prema domovini izvodi iz ljubavi prema Bogu i bližnjemu, drugim riječima da u domovinsku ljubav sažimljje bogoljublje i čovjekoljublje. Tu nalazimo najsvremeniji stav prema narodu i domovini koji je tek

nedavno izložio papa Ivan Pavao II. u svojoj enciklici *Laborem exercens*. Narod ne može biti drugo nego zajednica osoba u vremenu i prostoru, zajednica koja nosi, umnaža i dalje predaje baštinu stvaralačke ljubavi mnogih naraštaja. Riječ je, dakle, o interpersonalnim relacijama, tj. međuosobnim odnosima. Ti odnosi čine nacionalno zajedništvo. Međuosobni odnosi, baš onakvi kakvi čine unutrašnje razlike i unutrašnje jedinstvo jedinoga Boga u Presvetom Trojstvu, bit su svake ljudske zajednice, posebno obitelji, naroda i Crkve. Interpersonalne relacije nipošto nisu neka tanahna paučina sastavljena možda od osjećaja, misli i mašte, nego su najstvarnija i najvrednija stvarnost. Riječ je upravo o čovještву koje se u konkretnoj ljudskoj zajednici živi na sasvim određen, na naš konkretni, u ovom slučaju hrvatski način.

4. Antićeva vizija »Hrvatskog Mojsija«

I ovdje nas asocijacija povezuje s drugim jednim dosad rijetko isticanim svjedočenjem o Antićevu zanimanju za sudbinu hrvatskog naroda. Profesor filozofije - Hrvat koji djeluje u inozemstvu - pohodio ga je u doba jednog odmora i među ostalim ga upitao što bi, po njegovu mišljenju, bilo osobito potrebno hrvatskom narodu. Antić je izrazio mišljenje da bi hrvatskom narodu bila vrlo potrebna određena osoba, ličnost oko koje bi se mogao okupiti, ujediniti. Ne upuštajući se u stručno područje ni sociologije ni politike, ostajući na području crkvene i narodne povijesti, Antić je rekao da takva osoba u stanovito povijesno doba treba djelovati kao simbol. I spomenuo je francuski slučaj Jeanne d'Arc. Budući da je tih godina najpoznatiji hrvatski čovjek u cijelom svijetu i najdraži mnogim hrvatskim srcima bio kardinal Alojzije Stepinac, Antićev je sugovornik spomenuo da bi takva osoba mogao biti Stepinac. Vjerojatno je znao, a svakako je mogao pretpostavljati da fra Ante izvanredno cijeni Alojzija Stepinca kao velikoga svjedoka vjere u službi duhovnog spasenja i očuvanja ovozemnog identiteta ugroženoga hrvatskog naroda. Antić je zaista Stepinca silno cijenio i s

njime se dopisivao. Poslije Kardinalove smrti zabilježeni su slučajevi gdje on pojedini svojim pokornicima savjetuje neka se za posebne milosti utječu u zagovor svetome Kardinalu. Ne vrijedi zaobići ni činjenicu da je Antić premješten u Zagreb baš u doba kad je velikosrpsko-komunistička tiranija stavila Kardinala u tamnicu. Lišen Stepinčeva svjetla u javnosti, hrvatski je vjernički narod, a po vjernicima i sva nacionalna zajednica, baš tada dobila u svome glavnem gradu Zagrebu drugog sveca da svjedoči na drugi ali itekako prepoznatljiv način, da podupire vjeru u dušama, da očajnicima približava nebo, da gladnjima pronalazi kruha, da zgaženi narod upućuje na neugasivo svjetlo.

Vrijedilo bi posebno proučiti i izložiti tu komplementarnu povezanost Stepinčeve i Antićeve svetosti sred Crkve u Hrvata i hrvatskog naroda baš u ono - tako teško i tako sudbonosno doba. Ovdje to samo uzgred spominjemo u vezi sa spomenutim razgovorom između Antića i toga profesora. Antić, naime, nije, kako bi se u ono doba zaista moglo oče-

kivati, prihvatio misao da bi Stepinac mogao biti pogodna osoba da kao simbol okupi hrvatski narod. Kad je pak sugovornik spomenuo Stjepana Radića, Antić se je složio da bi Radić svakako bio mnogo pogodniji.

Bilo bi vrlo pogrešno iz toga zaključiti da je Antić u političkom smislu bio HSS-ovac, odnosno radićevac. On jednostavno svoje rodoljublje i domoljublje nije doživljavao u kategorijama političkih stranaka. Ne znači li to da mu je Radićev lik u to doba, u godinama nakon Drugoga svjetskog rata izgledao već dovoljno pročišćen od stranačkih spornih i polemičkih pojedinosti, svakako svim Hrvatima ili barem hrvatskoj većini bliži i prihvatljiviji od mnogih koji su u Antiću poznatom povijesnom razdoblju pokušali zablistati kao zvijezde na hrvatskom političkom nebosklonu? Misao bi tu mogla krenuti k poslovničnom Radićevu čovjekoljublju, njezinoj čovještvo, humanosti koju je sam Radić volio isticati kao osebujnu označku hrvatstva. Radić se više puta tako izrazio da biti Hrvat znači biti čovjek na hrvatski način. Nije,

dakle, sasvim slučajno toliko godina nakon Radićeve smrti, nakon poznatih političkih borbi uoči Drugoga svjetskog rata, nakon svega što se dogodilo u tom ratu i nakon njega jednostavna Antićeva duša smatrala da je baš Radić postao znakom oko kojega bi se Hrvati mogli okupiti. Treba ponoviti da bi bila krivotvorina iz toga izvlačiti promidženu građu za HSS ili bilo koju drugu suvremenu hrvatsku stranku.

5. Pomirio redovničku poslušnost i domoljublje svojih bogoslova žrtvujući sebe

Ovdje nas misao opet vodi na poznati podatak iz Antićeva života kad se ono godine 1935., baš 5. svibnja, bio našao prikliješten između formalne poslušnosti višemu redovničkom poglavaru i vjernosti rodoljublju svojih pitomaca (bogoslova). Bili su to teški dani za hrvatski narod, bili su to izbori u kojima je bilo opasno glasovati za stranku Radićeve baštine. I među samim svećenicima, čak među franjevačkim redovnicima, u to je doba još bilo ljudi koji nisu sasvim prozreli kobnu laž jugoslavenstva. Pred svaku hrvatsku i pred redovničku savjest postavilo se pitanje: Izaći ili ne izaći na izbole? Izložiti se ili ne izložiti se tuđinskoj vlasti - o čijoj su blagonaklonosti crkvene ustanove ipak više ili manje ovisile? Kao što bilježi fra Vjeko Vrčić (usp. *Nas Magistar*, Split 1977., 58-61), franjevački bogoslovi u Makarskoj svakako su htjeli glasovati. Ne treba pitati za koga, bolje reći protiv koga. Provincijal je pak po svojoj mjeri razbora zaključio da je bolje apstinirati. Magistar, najizravnije odgovoran za ponašanje mladih redovnika, fra Ante Antić, postupio je toga dana svetački lukavo. Dopustio je da mladići prevare gvardijana i da glasuju prije nego što im je priopćena provincijalova odluka. Prema dostupnim nam bilješkama, on toga dana nije ništa govorio, nikamo nije izlazio. A očito je sve znao i na stanoviti način cijelim dogadajem mudro upravio. Gvardijan, znajući što će provincijal narediti, stajao je na glavnim vratima pazeci da mladići ne bi izašli na glasovanje. Mladići su pak izašli na sporedna

vrata, što im nitko nije zabranio. Glasovali su i vratili se u samostan svojim redovitim dužnostima. Kad je gvardijan shvatio što se dogodilo, jedva je ostao u granicama redovničkog dostojanstva, ali fra Antu ni to nije izbacilo iz njegove tihe sabranosti. Kad je trebalo provinciala uvjeriti da mladići nisu ni na koji način prekršili zavjet poslušnosti, on je kao magistar to sasvim skromno i vrlo razložno posvjedočio. I sve je ostalo u čvrstim i elastičnim okvirima dobre Majke Provincije.

6. Ljubav prema Majci Domovini izvire iz ljubavi prema Majci Provinciji

Mnogo je u Antićevim spisima mjesta gdje on govori o Majci Provinciji. Trebalo bi reći da je njegova odanost Provinciji bila i sasvim odredena odanost hrvatskom narodu kojemu ta Provincija zajedno s cijelim hrvatskim franjevaštvom tijekom stoljeća vrlo djelotvorno služi. Vrčić posebno bilježi kako je fra Ante Antić bio vrlo osjetljiv kad se radilo o sasvim osebujnoj i određenoj povjesnoj misiji provincije Presvetog Otkupitelja. Riječ je o Provinciji koja je, kao što je poznato, izrasla iz provincije sv. Kaja, a ta je opet potekla iz stare bosanske provincije koja već od XIV. stoljeća, najdublje ukorijenjena u narodno biće, ne samo vjerski, nego i kulturno i nacionalno povezuje i sjedinjuje narod na svim hrvatskim domovinskim područjima. Služiti toj Provinciji baš onako kako je ona navikla povijesno služiti narodu, znači služiti hrvatskom narodu. I to onda nije potrebno posebno isticati. Antić je očito Provinciju doživljavo kao živi organizam u službi narodne zajednice za njezino vremenito i vječno dobro. Stoga je smatrao suvišnim, čak opasnim, da se redovnici te Provincije uključuju u druge, makar vrlo pobožne organizacije, kulturna i politička društva. To možemo zaključiti iz takoder zabilježenog spora oko Milovana, zbara franjevačkih bogoslova u Makarskoj. Bilo je to potkraj godine 1925. Tada je Antić zabilježio: »*Nama druge organizacije ne treba, nego je već imamo u Redu, u Provinciji*« (AP iz Makarske 27. studenog 1925.).

Trebala bi vrlo pomna rasudba pojmove i pothvata da se točno utvrdi kako je to Antić u teoriji mislio i u praksi provodio. Nipošto se ne može reći da je bio apolitičan, ako bi apolitičnost značila nebrigu za narodno dobro. Samo je očito smatrao da redovnik može svom narodu činiti dobro ostajući u ustrojstvu Majke Provincije bez potrebe učlanjivanja u neke druge organizacije. Razumije se da taj Antićev stav ne bismo smjeli shvatiti preceptivno nego zaista direktivno. Ne kao da bi svakom redovniku - pa dosljedno mutatis mutandis i svakom svećeniku i vjerniku - bilo apsolutno zabranjeno političko ili čak kulturno organiziranje; riječ je, naprotiv o tome da su redovita crkvena ustrojstva, župe i biskupije, samostani, provincije i redovničke zajednice same po sebi već živa tijela u kojima i po kojima vjernik, redovnik i svećenik može služiti svome narodu. Antić je to sasvim konkretno znao i po tome živio. Njegova će redovnička sobica i u Makarskoj i u Zagrebu biti ne samo molitveni prostor, ne samo isповjedaonica, nego takoder vrlo djelatni socijalni ured za rješavanje tekućih pitanja mnogih obitelji, savjetovalište za sve životne nevolje. On će se odatle brinuti i za pouku mladih i za njihovo školovanje i ljetovanje, za njihova zvanja, zaruke i brakove, za radna mjesta. Za sve što sadrži redovito življenje naroda.

7. Do slobode uz pomoć Božju kroz teške kušnje i patnje

Rekavši one davne godine da dolaze još teža vremena, Antić je svoje prijatelje i cijeli narod za koji se žrtvovao htio pripremiti za velike kušnje kroz koje se mora probiti do naviještenog razdoblja slobode i blagostanja. Ne samo da ga je boljelo sve što su partizani i drugi naoružani zlikovci zla nanijeli Majci Provinciji tijekom II. svjetskog rata i odmah poslije njega, nego se svjesno pripremao za patnje koje su dolazile. Nije ni pokušavao patnju tumačiti. Znao je da cijeli narod hoda križnim putem na svoju povijesnu Golgotu. Tako piše 29. lipnja 1945., u doba najkrvavijeg komunističkog terora, baš pet mjeseci prije

nego je obnovljena tammica naroda sebe proglašila državom utvrđujući se novim znakovljem, ideologijom i tiranijom: »*Čaša se Gospodnja puni. Moramo je ispiti. Gorka je to čaša, ali je pruža Otac koji nas ljubi i štedi dok nas teško pogoda radi naših i našega naroda grijeha. Molim vas - piše Antić svome provincijalu - ne klonite nikada duhom, niti se smučjute, niti se dajte duhovno smesti. Nad nama je sud Božji. Treba se pokloniti njegovim nedokucivim sudovima i slaviti ga, jer je dobar, jer je uvijek milosrđe njegovo. Premda nas teško kara, ipak će nas sačuvati radi sebe i svoga milosrđa i svoje ljubavi. Nećemo propasti, makar bilo još žrtava. Ne bojte se! Imajte veliko, silno, neograničeno pouzdanje i vedro gledajte u bolje i svetije dane. (...) Mnogi od nas još ne prihvaćamo razumjeti ovaj pohod Božji i još ostajemo i gluhi i slijepi*« (AP I/49, 31).

Nije li to pismo, napisano petnaestak godina prije spomenutog proroštva o slobodi, baš u najbolnije doba stvaranja komunističke Jugoslavije, daleko jasnije i sigurnije proroštvo ako je već o prorokovanju riječ? Antić pak malo zatim upozorava jednu dušu, koju je vodio, kako ne treba nestreljivo očekivati oslobođenje, nego je važno dobro upotrijebiti zla vremena. »*Ovo je vrijeme najzgodnije da se duhovno obnovimo i sa sebe stresemo svjetsku prašinu, da se duhovno preporodimo. (...) Ne propusti ovo vrijeme, a da ga ne iskoristiš i duhovno se ne obogatiš!*« (AP I/11, 33). U drugom pismu iz gotovo istoga doba, upućenom provincijalu, fra Ante ponavlja misao: »*Iako proživljavamo teške kušnje i kritične dane, ne smijemo ništa gledati crno ili klonuti duhom. Sve je za naše dobro. Treba da uvidima i upoznamo naše pogreške*« (AP I/49, 32).

I danas nam Antić s cijelom svojom duhovnom baštinom, a za našu suvremenu duhovnu obnovu, sigurno želi isto poručiti. Da upoznamo svoje pogreške, crkvene i narodne, da ojačamo vjeru i da ne klonemo duhom. Je li pak riječ o godini 1995., o sutra ili prekosutra - to za snagu proroštva i smisao našega snalaženja u ovo teško i dragocjeno doba doista nije važno.

PROPOVIJED O. FRA LUKE LIVAJE

NA TREĆU OBLJETNICU PRIJENOSA TIJELA O. FRA ANTE ANTIĆA 15. 12. 1973.

Slavljenje obljetnica je značajno za život pojedinca i naroda jer nas sjeća prošlosti, velikih događaja, ljudi, rađanja velikih ideja, stvaranja znamenitih djela kulture i umjetnosti. To je vraćanje unatrag, da bi nam sve to postalo stvarnost, i na taj način bilo podloga i za budućnost. Kad je govor o obljetnicama, uvijek se podrazumijeva nešto što se zbilo u konkretnom momentu, ali uvijek za života, bilo pojedinca bilo naroda, uključivši tu i smrt kao posljednji trenutak ovozemnoga postojanja. To je i razumljivo.

Naš večerašnji skup, u okviru euharistijskog slavlja, priređen je da bi se proslavila jedna obljetnica, ali ipak malo drugačijeg karaktera. Mi pred svojim duhovnim očima imamo čovjeka, nama svima dobro poznatog o. Ante Antića, ali za razliku od onoga što je gore rečeno, mi ne slavimo, niti se spominjemo jednog događaja iz njegova bogatog i dugog života ovdje na zemlji, nego jednog datuma, veoma značajnog, iz njegova života nakon smrti. Ne činili vam se malo čudno što sam rekao - slaviti jedan datum poslije smrti. Zar čovjek ima datuma i poslije smrti? Da, tako je kod običnih ljudi. Žive slavimo, mrtvih se sjećamo, ali sveci i ugodnici Božji u kršćanskoj zajednici žive i nakon smrti, dakle ne samo u nebu, a prema tome imaju i svoje datume, značajne događaje koji su dostojni slavljenja i spominjanja. Jedan takav jest upravo prijenos tijela našeg dobrog o. Ante Antića s Mirogoja, u sjenu ovog Gospina svetišta, čiju treću obljetnicu mi večeras slavimo. Kako je važan taj događaj! Na prvi

pogled možda to i ne izgleda tako, ali sama činjenica da su posmrtni ostaci dobrog o. Antića, nekoliko godina poslije njegove smrti, od onih koji su s njim živjeli i koji su ga dobro poznavali, doneseni u ovaj hram Božji, mnogo govori. Čini mi se da je to dosada najveća potvrda njegova svetački uzornog života, i istinitosti uvjerenja ove kršćanske zajednice, koja ga je za života poštivala, u njega savjete tražila, a s ovim evo pokazala da ga smatra slugom Božjim.

Mi znamo kako je u staro kršćansko vrijeme nastao kult mučenika i drugih kršćanskih Božjih ugodnika. Vjernici su se najprije okupljali na njihovim grobovima, a zatim su i svete mise bile prikazivane na tim grobovima i sarkofazima. S time je ta prva kršćanska zajednica javno priznala i očitovala svoje uvjerenje da ih smatra svećima, to jest svojim zagovornicima kod Boga. Grob mučeni-

ka bilo je mjesto osvježenja vjere, poticaj na ustrajnost i vjernost Bogu. Kad vjerni puk Božji časti nečiji grob, najočitiji je znak da je dotični za života posjedovao kreposti i provodio život u Kristu. Ta Crkva Božja, to jest kršćanska zajednica, u tome se ne može prevariti. Zato će datum prijenosa tijela o. Antića ostati duboko uklesan u povijest njegova života nakon smrti i biti svjedok budućim generacijama, što smo mi mislili o njemu, koji smo ga poznavali, čiji je on bio duhovni voda. Bit će to jak argument i u dalnjem procesu oko njegove beatifikacije.

On je sada ovdje među nama, on je tu pod okriljem Majke Božje, a i cijeli njegov život bio je pod zaštitom Marijinom, jer ga je većinom proveo u Marijinim svetištima, a svojih posljednjih 20 godina proboravio je uz podnožje ovog bijelog lika Gospe Lurdske. Zato je dostoјno da mirno počiva ovdje gdje je neumorno radio, kako bi trajno nastavio ono što je za života radio, to jest upućivao ljudi preko Marije k Isusu.

O. Antića možemo promatrati pod raznim vidovima, kao čovjeka i prijatelja, kao redovnika i svećenika, subrata. On u sebi nosi sve osobine ljudskosti, posjeduje ono što čovjeka privlači, osvaja, ljubazan je i susretljiv, ima razumijevanje za sve, pa i za ljudsku grešnost, jer je svjestan slabosti ljudske naravi. Promatrati ga kao onoga koji moli, radi, ljubi i pomaže, ali nikada ne smijemo zaboraviti jednu komponentu, koja je bila vidno prisutna u čitavu njegovu životu i djelovanju, a to je da je bio duboko pobožan, odan, sinovski odan Blaženoj Djevici Mariji, Majci Kristovoj i našoj. Duhovni lik ovog našeg dobrog Oca nezamisliv je bez Majke Božje. Iza Boga Marija nm je uvijek i u svakoj prigodi bila na prvom mjestu. Njegov život je bio tipično marijanski život. Njoj je bio pobožan još od najranije mladosti, a ja ne želim sve to ovdje iznositi jer bi se to oduljilo, nego napomenuti samo jednu činjenicu, naime, njegov ulazak u sjemenište, a time i svoje svećeničko-redovničko zvanje uvijek je dugovao Mariji. Dok su se drugi bojali za njegovo zdravlje u tim godinama, on je kle-

čao do nogu Marijinih i molio uvjeren da ga majka neće zapustiti, da će mu pomoći, da usprkos slabom zdravlju uđe u franjevačko sjemenište i tako ostvari djetinji san postati svećenik i širitelj njezine slave. Zato ju je izabrao za uzor voditeljicu i pomoćnicu, a što je postajao stariji, to se nježno i djetinje poštivanje pretvaralo u stalni i postojani plamen ljubavi i odanosti. Za njega je važilo pravilo: »*Tko ljubi Mariju, ne može a da ne ljubi Isusa.*« Gospa je malo-pomalo sve to više očaravala njegovo srce, njezin blagi lik privlačio je njegove poglede. Milina ga je bilo promatrati kad se nalazio pred kojim Marijnim likom, slikom ili kipom. Sav je bio zanesen. Iz njegova držanja, a posebno iz njegova pogleda, jer je bio uperen prema Marijinu liku, mogla se nazrijeti ljubav, osjećaji, sinovsko pouzdanje, njegovo unutarnje držanje, prema onoj, koju je svojim duhovnim očima gotovo živo gledao. Bože moj, kako je tim budio vjeru i ljubav svima onima koji su mu bili blizu, ili su ga kriomice gledali. Znalo se i to desiti. Uronjen u molitvu, s neki blagim smiješkom na licu i usnama. Čovjek bi mogao zaključiti da stvarno razgovara s Bezgrešnom Djemicom, barem se takav dojam mogao dobiti.

Ovo što sam rekao nisu samo lijepe riječi i hvalospjeve. Svi oni koji su s njime živjeli i promatrali ga malo izbliže, lako su mogli zapaziti kako je često molio krunicu, čitao o Blaženoj Djevici, klečao pred njezinim oltarom u crkvi ili kapeli, pa i u svojoj sobici. Ovdje u Zagrebu tik uz samostansku kapelu, posvećenu Gospo Lurdskoj, 10 zadnjih godina svoga života imao je svoju skromnu sobicu. Ne znam gdje je više vremena provodio, u sobi ili u kapeli. Osim toga svako malo je, gotovo nebrojeno puta preko dana posjetio kapelu, poklonio se Isusu u euharistiji i bacio pogled na bijeli Gospin lik u polutamnoj lurdskoj špilji. Posjeti su mnogo puta bili kratki, zbog okupiranosti i potreba duša raznih staleža koje su ga čekale. Nema sumnje da je najviše častio i klanjao se euharistiskom Spasitelju, ali Marija je za njega živi tabernakul i prva klanjateljica onog kruha

koji je preko nje sišao na zemlju. I taj njezin sjajni primjer mora hraniti euharistijsku pobožnost svih vjernika Crkve, a u našem dobrom ocu Anti Antiću Marija je našla vjerno dijete koje je u svemu željelo ugoditi svojoj Majci. Kad god je govorio o Euharistiji, povezao bi to s Marijom, a kad je preporučivao pobožnost prema Gospici, ne bi izostavio euharistijskog Isusa. Marija i Euharistija su dvije stvarnosti naše vjere koje on nikada nije dijelio. Smatrao je da preporučivanje jedne pobožnosti već na neki način ostvarivanje druge. U Isusu stvarno prisutnom u Euharistiji, na neki način prisutna je i Marija, jer je fizički-ljudski život Božjeg Sina divni plod božanskog materinstva Djevice Marije.

Drugi vatikanski sabor uči nas: »*Kršćani se još trude da rastu u svetosti pobjeđujući grijeh; i zato dižu svoje oči k Mariji, koja sja kao uzor kreposti pred svom zajednicom odabranim* – na poseban način Sabor sugerira da Marija postane – uzor onog materinskog osjećaja kojim treba da budu prožeti svi koji rade u apostolskoj misiji Crkve na preporodu ljudi« (LG 65). Isti Sabor poziva sve sinove Crkve: »*Da plemenito promiču štovanje prema Blaženoj Djevici, osobito liturgijsko, i da uvelike cijene praksu i pobožne vježbe prema njoj što ih je tokom vjekova preporučilo učiteljstvo Crkve*« (LG 67).

Sve ovo do u tančine nalazimo kod našeg oca Antića. Ovo učenje Sabora, koje nije ništa drugo nego dugogodišnja i tisućljetna praksa Crkve, on je kroz čitav život, kako u propovijedima, tako i u pismima kojima se mnogo služio, bilo u savjetima, nagovorima, u isповijedima zdušno provodio. Kao što smo već naglasili, najprije je nastojao to ostvariti kod samoga sebe, a zatim je to želio pretočiti i u sve one koji su na bilo koji način s njim došli u susret. On nije video ostvarenja posvete, rast, u milosti i u kršćanskom savršenstvu, bez Marijina zahvata u životu i pobožnosti prema njoj. Tko je s njim makar jednom došao u dodir, u to se mogao uvjeriti. Nije od njega otisao, a da nije progovorio o Majci Božjoj. On je to preporučivao, dapače

moglo bi se reći i naređivao svima, svećenicima, klericima, časnim sestrama i vjernicima. Svima koji su k njemu dolazili želio je utisnuti Marijin lik u srce i dušu. Svaki njegov razgovor-nagovor, pa ne znani o čemu se radilo, redovito je završavao s posebnim osvrtom na Mariju, ili je davao moliti kruniku ili koju drugu molitvu upućenu Majci Božjoj. U tome je bio neumoran. Kakav je tek izgledao u tom trenutku, gotovo bi se promijenio, uvjerljivije govorio, postajao življi, a u njegovim riječima osjećala bi se toplina koja bi rastapala svaku otpornost. Njegove bi oči sjale od veselja i igrale, ali nikada nisu puštale iz vida onoga kome je govorio, da bi pokazao ozbiljnost i važnost onoga što je govorio. Čovjek se tada pred njim osjeća kao kod dobrog Oca, jer kada je u pitanju pobožnost i ljubav prema Nebeskoj Majci većinom bi užegao ili čak povećao plamen ljubavi prema njoj. To je bila njegova radost. Kad danas samo malo prelistamo njegovu ostavštinu, spise, pisma, odluke, misli, pisane savjete, iznova susrećemo govor o molitvi, o utjecaju i zahvalama Majci Božjoj. Pisma bi znao završavati riječima »*Ljubite Nebesku Majku i naslijedujte njezine kreposti*« ili »*Dođite redovno na svete sakramente i molite se pobožno Blaženoj Djevici Mariji, da Vam udijeli snagu, da pobijedite oholost života i požudu tijela*« ili »*Snagu za strpljivost crpite iz Presv. Euharistije, iz promatranja muke Kristove i boli Nebeske Majke*«. Ovako bih mogao nabrajati i nabrajati, ali mislim da je sasvim dovoljno da se i u ovom sićušnom ogledalu njegove ostavštine može vidjeti velika i svetačka duša našeg oca Antića.

Takav je on bio. Bio je pravo dijete Marijino i želio je da svi to budu. Za života je bio apostol Bezgrešne Djevice, ali sada dok počiva u krilu ovog divnog Marijina svetista, podno kipa ove bijele Djevice, on svakog od nas upućuje Majci Mariji da bi nas što brže i čvršće povezao uz njezina Sina, Gospodina našega Isusa Krista. Njegov grob ostat će trajno svjedočanstvo njegova života i ljubavi prema Isusu i Mariji. Amen.

NA DESETU OBLJETNICU SMRTI OCA FRA ANTE ANTIĆA (U Makarskoj, 4. 3. 1975.)

Početne riječi saborskog dokumenta o redovničkom životu *Perfectae caritatis* nastoje istaći činjenicu kako punina ljubavi, savršenstvo istinske kršćanske ljubavi mora biti pokretna snaga i konačna svrha svih onih koji se u redovničkom staležu žele darovati Kristu i njegovu spasiteljskom djelu. Tokom povijesti Crkve nailazimo na tolike muževe i žene koje su se zaljubile u Boga na ovaj način. Taknute Božjom milošću, očarane njegovom neizmjernom ljubavlju, dobrotom i milosrdjem, utonule su u jednu avanturu ljubavi koju mi možda promatramo samo s divljenjem. To su bili ljudi kojima je jedina želja, jedini ideal bio naći Gospodina i jedina čežnja sastati se s njime i izvršiti sve ono što on traži. Prihvatići radosno poteškoće, naprere, progonstva pa i samu smrt.

Mislim da nismo daleko od istine, dapače ćemo i potvrditi istinu ako kažemo i ustvrdimo da među takve redovničke duše koje su se vinule do zavidne visine kršćanskog proživljavanja života, kojima je Bog trajno bio pred očima kao ogledalo u kojem su promatrati sve, spada i naš otac Antić. Vremenski nam je blizu pa izbliže možemo promotriti njegov sveti lik, kažem sveti, jer je nosio crte svetosti, osobine koje su resile svece, jasno pripuštajući sud Crkvi koja je jedina mjerodavna donositi konačne sudove o krepostima i o vrlinama svoje djece. Nadajmo se da će ona progovoriti i o našem ocu Antiću.

Otcu Antiću je trajno živio u prisutnosti Božjoj, a to je odlika svetaca. A što je drugo bio i Isusov život koji je uzor; jedini pravi uzor, svakog kršćanskog života ako ne trajno vršiti volju Oca Nebeskoga, biti uvijek u onome što je Očevo. U ovome se naš otac

Antić trajno vježbao, savjetujući to i drugima, jer je u tome vidio najkraći put vlastitog posvećenja, atmosferu u kojoj će čovjek najbolje upoznati sebe, cijeniti ljude i svoj život usmjeriti k onome u čijoj prisutnosti živi. Rijetko bi tko k njemu došao a da mu nije napomenuo, savjetovao da se vježba, da živi u prisutnosti Božjoj. To je odavalo čitavoj njegovo biće. Kroz to ga se moglo promatrati kao onoga koji je uronio u Boga i koji to svima želio dati i pokazati.

Svi oni koji su ga promatrali, bilo da su s njime živjeli ili u životu susretali, nisu se mogli oteti dojmu da su se susreli s čovjekom izvanredno velike ljubavi prema Bogu, s čovjekom izrazito duhovnim. Boga je ljubio čitavim svojim bićem, ljubavlju prema Bogu prožeo je čitav svoj život. Tu leži tajna života svetaca, u ovom slučaju našeg dobrog oca Antića, tajna koju mi redovito ne shvaćamo jer živimo na periferiji duhovnog života, jer nismo u stupnju duhovnosti ili možda ne dozvoljavamo da Bog u nas prodre dublje. Za ovo što smo rekli mogli bismo navesti bezbroj potvrda od njegovih penitenata, učenika, duša koje je on vodio, a ima ih, hvala Bogu, dosta. To je čitava legija bilo pojedinaca, bilo redovničkih zajednica. Njegova soba zadnjih godina njegova života, unatoč zabrani od strane starješina, bila je opsjedana od onih koji su k njemu željeli doći da ga vide, da se ispovjede, zatraže savjet, utješe se na njegovim očinskim riječima. Za sve je imao dobro srce, zato su ga i s pravom zvali »Dobri«, što je i zaslužio jer nije nikada odbijao nikoga. To znam i iz svog vlastitog iskustva. Jednom sam se prigodan htio ispovjediti kod njega, a znao sam za zabranu od

strane oca gvardijana da mu ne smijemo smetati jer je bio teže bolestan. Kad sam ušao, njegov pogled, koji je redovito blago padao na onoga koji je ulazio, pao je na mene. Upitao sam ga da li se mogu isповjediti, a on će na to: »*A zašto ne?*« - »*Pa otac gvardijan je zabranio*«, rekoh, ali nisam ni dorekao a on će : »*Pa drago dijete, ne mogu te sada odbiti.*« Nije to bila neposlušnost, nego više ljubav koja je željela pomaći drugima, posebno kad se radilo o duhovnim potrebama, makar i uz najveće žrtve. Ta njegova ljubav, značajka njegova života, očitovala u svakoj njegovoju riječi, u njegovu pogledu i u topolini kojom je govorio.

I nakon deset godina od njegove smrti njegov lik ništa nije potamnio, dapače on nam postaje jasniji nego prije. Objektivno njegova svetost više ne raste, nego nama iz dana u dan postaje očitija, a kreposti koje su resile njegov lik danas su očitije i privlačivi-

je. Zato nam je dokaz njegov grob koji je trajno okičen cvijećem i kod kojega ćemo uvijek naći nekoga tko se moli - preporučuje u zagovor oca Antića. Osim toga toliki životopisi, akademije, komemoracije uvjerljiva su potvrda kreposnog i svetačkog života.

Nije li ovo što i mi sada organiziramo uz desetu obljetnicu njegove smrti također potvrda i priznanje svega onoga što smo gore rekli. On je ovdje živio, ovdje sazrijevao i ovdje svakodnevno rastao u milosti. Svaka-ko je dolikovalo, neću reći da se odužimo, nego radije da se uključimo među one koji rade da njegova svetost i kreposni život dođu sve to više do izražaja pa da jednog dana to bude okrunjeno i službenim priznanjem od strane Crkve. Tu ćemo se najviše zahvaliti i kao zajednica i kao teologija svome članu, dugogodišnjem odgojitelju i profesoru na ovom našem teološkom institutu. Potaći sebe i druge na nasljeđovanje njegova života.

Mir i dobro! Draga duhovna Kćeri!

U svim Vašim djelima čuvajte jedinstvo sa svetom voljom Božjom i mirno naprijed svome cilju. Ako budete mogli i bude Vam zgodno pišite dnevnik putovanja i što ste koji dan vidjeli, prošli, doživjeli, da poslije uzmognete djeci pričati i zabavljati ih lijepim anegdotama i opisima.

Držite svoje dnevne duhovne vježbe. Nećete biti toliko okupirani pa se više možete zabaviti i svojim duhovnim životom. Svaki ču dan moliti za Vas i za sve Vaše.

Ako otpotujete, neka i to bude, da izvršite svetu volju Božju i drugomu učinite dobro.

Vas i sve Vaše blagosliva, posebno cijenjenog supruga, duhovni otac

AP III/7, 1

Na Antićev grob i u sobicu-isповjetaonicu hodočaste brojni štovatelji
Ovdje spominjemo tri primjera

NOVACI ANTIĆEVE PROVINCIJE NA GROBU I U SOBICI-ISPOVJEDAONICI SLUGE BOŽJEGA

U četvrtak 25. rujna na grob Sluge Božjega i u njegovu sobicu-isповjetaonicu hodočastili su novaci provincije Presvetog Otkupitelja: fra Tino Čatlak, fra Nikola Dominis, fra Zvonimir Romić i fra Nikola Žulj, u pravnji njihova meštra (magistra) dr. fra Jure Jurića Šimunovića i domeštra (domagistra) fra Stojana Damjanovića. Pažljivo su slušali o. gvardijana fra Matu Matića koji ih je

pozdravio i protumačio im život i djelovanje oca Antića kao i povijest samostana i svetoga. U Spomen-knjigu su kratko, ali puni nade i predanja, zapisali: »Preporučujemo se u tvoj zagovor, dobri oče Antiću.« Hodočašću je prethodio susret novaka franjevačkih provincija Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije u Samoboru.

FRA MARCELLO BADALAMENTI NA GROBU I U SOBICI-ISPOVJEDAONICI SLUGE BOŽJEGA

Fra Marcello Badalamenti, gvardijan franjevačkog samostana sv. Blaža u Acirealeu kod Catanije na Siciliji, boravio je u samostanu Majke Božje Lurdske od 9. do 13. rujna. Tom prigodom obišao je grob i sobi-

cu-isповјedaoniku sluge Božjega oca fra Ante Antića. Rado je uzeo i ponio sa sobom sličice na talijanskom i engleskom jeziku Sluge Božjega i neke druge tiskovine o njemu.

MILJEVČANI NA GROBU I U SOBI OCA ANTIĆA

U nedjelju 12. listopada zagrebački Miljevčani i Miljevčani župe Presvetog Srca Isusova iz Miljevaca okupili su se u svetištu Majke Božje Lurdske na euharistijsko slavlje u 12.30, koje je predvodio njihov župnik fra Ivan Vidović. Tom prigodom mnogi od njih obišli su i grob i sobicu-isповјedaoniku sluge Božjega oca fra Ante Antića. Članovi župnog zbora miljevačke župe zapisali su u spomen-

knjigu u sobici-isповјedaonici oca fra Ante Antića: »*Blaženi fra Ante Antiću, po tvome svetom i blaženom djelu, zahvaljujemo ti na sretnom putovanju od Miljevaca do Zagreba, upućujemo se svojim molitvama Tvojoj svetosti i uslišanosti naših molbi. Hvala ti za sva tvoja milosrđa i bogatstva.*« Slijede potpisni članovi zbora.

Draga duhovna Kćeri!

Vama, Vašemu plemenitom, idealnom suprugu Čestitam dva-desetu godišnjicu Vašeg dičnog i uzornog braka.

Sinoć, jutros i cijeli dan posvetio sam i prikazao sam za Vas, za Vašeg velećijenjenog supruga. Što da Vam zaželim - Vama dučnim i uzornim svečarima - na ovaj Vaš svečani dan? Želim i molim da Vas - naše "Sretne Svečare" Svetog obdari svakim blagoslovom nebeskim i zemaljskim, neka Vam udijeli čestito zdravlje, a Vašu dragu djecu rasvijetli svojim nebeskim svjetlom i dade im svoga dobrogoga Duha, da Vas oni slušaju, ljube, poštiju i da budu dobra, uzorna djeca i Božja i Vaša. Konačno da i Vi i Vaša djeca ispunite potpuno svetu volju Božju i postignete nebesku sreću i slavu!

Vas, Vašega dragoga i dobrogoga supruga kao i Vašu djecu iz svega srca blagoslivlje, čestita, želi sve najbolje i za sve se moli duhovni otac

AP III/7, 14

PISMA ZAHVALE, I ZAPISI U SPOMEN-KNJIZI U 2014.

Štovane štovateljice i štovatelji oca Antića, dragi čitatelji!

Ovdje donosimo različita svjedočanstva štovateljica i štovatelja Sluge Božjega o njegovu zagovoru i pomoći u njihovim zdravstvenim problemima, iznesena u pismima i u *Antićevoj Spomen-knjizi*. U ovim svjedočanstvima štovateljice i štovatelji oca Antića govore iz perspektive većeg ili manjeg popravka zdravstvenog stanja njih samih ili onih koje su preporučili zagovoru Sluge Božjega, o njegovoj pomoći kod polaganja fakultetskih i školskih ispita, o pronalasku zaposlenja, popravku ili ozdravljenju obiteljske atmosfere, uspješnom rješavanju duhovnih kriza različitih duhovnih zvanja. Ovdje donosimo njihova mišljenja i njihove riječi u izvornom obliku. Sve ono što štovatelji i prijatelji oca Antića nazivaju čudo, svetac, svetost i slično, u duhu crkvenih propisa, treba uzeti i razumjeti u našem običnom ljudskom načinu izražavanja. Konačni sud o ovim i svim mogućim drugim sličnim slučajevima uvijek izriču crkvene institucije - (Nad)biskupijska komisija u kauzi i Sveti Zbor (Kongregacija) za kauze svetih. Zato Vas molimo da u tom smislu shvatite i ova svjedočanstva.

I. Pisma i dopisnice

1. Pismo prispjelo krajem lipnja 2014.

Poštovani,

molim svim srcem milost i zagovor o. Ante Antića za moga teško bolesnog brata. Dobri i milosrdni o. Ante Antiću, tisuću puta te molim izmoli svojim moćnim zagovorom, uteci se Blaženoj Djevici Mariji i Presvetom Srcu Isusovu za duhovno i tjelesno ozdravljenje milog mi brata. Uvijek si mi pomagao, a sada te žarko molim, učini i ovo čudo, a ja ћu i dalje govoriti o tvojim uslišanjima i primljenim milostima po tvojem zagovoru. Amen!

Isto molim za svoju djecu i nećakinje za uspješno školovanje i završetak diplomskog rada, osobno A. A. K.

Zahvalna obitelj

2. Razglednica prispjela u prvoj polovici rujna

Poštovani,

ima već duže vrijeme da sam došla iz Kanade u svoju kuću u ovo (rodno) mjesto. Bila sam par dana u Zagrebu. Žao mi je da nisam stigla otići u crkvu (Majke Božje Lurdske) u Vrbanićevoj, gdje je služio otac Antić. Imam avion 10. rujna iz Zagreba preko Holandije za Kanadu. Nastojati ћu da navratim u crkvu gdje je o. Antić služio. Molim svaki dan za svećenike i putnike.

Lijepi pozdrav u svevišnjem Bogu, C.

II. Elektronička pošta (prispjelo u listopadu na mail-adresu Župskog ureda M. B. Lurdske)

Poštovani oče,

pišem Vam u velikoj radosti koju je izvao izljev Božje milosti na moju obitelj, po zagovoru sluge Božjega Ante Antića.

Imam knjigu *Molitve hrvatskim svecima i blaženicima* iz koje često molim sv. Leopoldu Bogdanu Mandiću. Jedne večeri se knjiga »slučajno« otvorila na tekst o sluzi Božjem Anti Antiću, ispod čijeg imena je podebljanim slovima pisalo da mu se dosta utječu za dobivanje posla. Budući je moj zet već više godina bez posla, a i rijetko ga uopće pozovu na razgovor nakon prijave, počela sam s dubokim pouzdanjem moliti.

Nakon manje od dva tjedna pozvali su ga na razgovor, (u ponедјeljak 29. 9. 2014.) i rekao mi je nakon razgovora da je bilo obećavajuće, pa sam počela još žarče moliti u

očekivanju petka 3. 10. 2014. i objave tko će dobiti posao. Međutim dan ranije, 2. 10. 2014., na prvi četvrtak, poznanik ga neočekivano poziva na razgovor za posao u struci. Posao je dobio, a dva sata kasnije ga zovu i iz druge firme i javljaju da je dobio i taj posao. Dva posla u razmaku od dva sata, na prvi četvrtak kada se posebno časti sluga Božji Ante Antić!

Hvala mu na zagovoru i pomoći! Svjedočim svima oko sebe, koliko je pomogao, iako sam prije dva tjedna prvi put čula za njega.

U zahvalu ču moliti za njegovu beatifikaciju i, uz Božju pomoć, pohoditi njegov grob u Zagrebu.

Bog Vas blagoslovio! (Podaci poznati Vicepostulaturi)

III. Zabilješke u Spomen-knjizi oca Antića

Donosimo dvije zabilješke u listopadu ove godine pune pouzdanja i zahvale:

1. zabilješka:

Dragi, dobri i ponizni slugo Božji oče Antiću,

preporučujem ti zdravlje moje svekrve J., koja je sada u fizičkim i psihičkim iskušenjima koje donosi bolest i medicinski postupci liječenja. Molim te da tu patnju uz snagu Božju uspije pretrpjeti i opet se s nama radovali životu. Molim te da kod dragog Boga izmoliš da je ne napusti ni je pružaš i dalje meni i mojoj obitelji, posebice u ovim teškim vremenima punim kušnje sa svih strana.

Hvala Ti! T.R.J.

2. zabilješka:

Dragi i dobri oče Antiću,

hvala na uslišanim molitvama i za položene ispite. Preporučujem i dalje svu djecu, njihov odgoj, školovanje, odrastanje i izbor zvanja, a one koji su već izabrali da ostanu vjerni i dosljedni. Molim te za zdravlje p. J. i da mu budeš drug i pomoć u satovima boli i samoće. (...) Molim te za mir i pomirenje s bratom T., za mir u svijetu i razboritost u obitelji. (...) Molim te za svoju obitelj i obitelji u našem narodu i da se probude oni koji rade s obiteljima i shvate važnost zauzetosti za potrebe obitelji. Molim te za mamu da je u danima njene starosti prati tvoj zagovor kod Gospodina. Mojоj obitelji isprosi blagoslov i milost od Gospodina.

Hvala! D. D.-M. V.

PROČITALI SMO ZA VAS

Glas Koncila, 22. lipnja 2014.

Na str. 21. Vladimir Lončarević u članku o don Vicku Škarpi mlađem pod naslovom »Vicko Škarpa promicatelj narodne baštine« piše:

»Smatra se da je svojim primjerom i riječju utjecao na svećeničko zvanje sluge Božjega fra Ante Antića (...).«

Don Vicko Škarpa mlađi, kao kapelan i župnik služio je na Zlarinu, Tribunj, Prviću, Šepurinama, Zatonu (1890.-1906. gdje je naslijedio don Vicka Škarpu starijega), Dolac-Šibenik do 1913. Obnašao je i razne druge službe, a dobio je i naslov Počasnog čuvara uredu u kojem se čuva papinski pečat (Cubicularius Secretum Supranumerarius). Kao kapitularni vikar upravljao je šibenskom biskupijom od 1919. do 1921. Šibenik je od 1918. do 1922. bio pod talijanskom okupacijom. Zabranio je talijanskim svećenicima da u katedrali propovijedaju na talijanskom. Prosvjedovao je kad su okupacijske vlasti i autonomaši na katedralu stavili talijansku zastavu. Zbog toga su ga okupacijske vlasti 1921. deportirale iz Šibenika u njegov rodni Stari Grad na Hvaru. Nakon okupacije 1922. vrtio se trijumfalno u Šibenik. Slijedeći ideje biskupa Strossmayera, zauzimao se crkveno jedinstvo, za glagolsko bogoslužje, podupirao dobrotvorna društva i sam mnogo davao u dobrotvorne svrhe.

Glas Koncila, 29. lipnja 2014.

Na str. 16 u razgovoru koji je Vlado Čutura vodio s Hrvatinom Gabrijelom Jurišićem pod naslovom »Vjernici polako postaju ravnopravni građani Hrvatske« Hrvatin Gabrijel Jurišić kaže:

»Zahvalan sam dobrome Bogu, svojoj obitelji, kao i brojnim odgojiteljima i učiteljima, posebno slugi Božjem fra Anti Antiću, koji su mi pomogli da postanem franjevac i svećenik.«

Glas Koncila, 6 srpnja 2014.

Na središnjim str. 16-17, posvećenim ovogodišnjim hrvatskim mladomisnicima, u sredini je članak s naslovom: »Kakav nam svećenik, župnik treba?«, treći odlomak glasi:

»Nama treba svećenik kojega ćemo u crkvi naći pred svetohraništem ili u ispovjedaonici kao Ivana Arškog, Leopolda Bogdana Mandića ili Antu Antića! Nama treba svećenik kojega ćemo susresti na ulici kao Majku Terezu ili Antu Gabrića, među mladima kao Ivana Merza ili Ivana Bosca.«

Internetski portal Šibenske biskupije

Propovijed kardinala Bozanića, 29. rujna na sv. Mihovila arkandela u Šibeniku u kojoj u točki 8. kaže:

»U nizu hrvatskih svetačkih bisera kako u Šibeniku ne spomenuti (biser) službenice Božje Majke Klare Žižić i sluge Božjega Oca Ante Antića te bedema Crkve u Hrvata, kako ga je nazvao sveti papa Ivan Pavao II., blaženog Alojzija Stepinca, kojega Šibenčani posebno štuju. Njegov je grob u zagrebačkoj katedrali odredište na kojem utjehu i zagovor traže brojni vjernici. Oni danomice svjedoče o izljevanju milosti po njegovu zagovoru.«

FRA PAVAO ŽMIRE

(KARAKAŠICA, 13. 9. 1934. – MÜNCHEN, 25. 4. 2014.)

U petak 25. travnja 2014. godine, na blagdan sv. Marka, u crkvi Gospe Sinjske u Sinju mons. Ante Ivas, biskup šibenski, u 16 sati služio je misu zadušniču za redovnika-svećenika fra Pavla Žmiru, koji je, okrijepljen svećim sakramentima, blago u Gospodinu preminuo u Münchenu u utorak 22. travnja 2014., u 80. godini života, 62. redovništva i 53. svećeništva.

Fra Pavao se rodio u Karakašici, u župi Čudotvorne Gospe Sinjske, dana 13. rujna 1934. od oca Ante i majke Pere r. Kodžoman. Sakramente krštenja, prve svete pričestiti i krizme primio je u rođnoj župi. Osnovnu je školu pohađao u rodnome mjestu od 1942. do 1953. godine. Franjevačku klasičnu gimnaziju pohađao je u Makarskoj između 1953. i 1957. U franjevački novicijat na Visovcu stupio je 15. srpnja 1952. godine. Na Franjevačkoj visokoj bogosloviji u Makarskoj studira od 1957. do 1961. Svečane zavjete položio je 31. ožujka 1959. pred provincijalom fra Jerkom Lovrićem. Red đakonata primio je 28. travnja 1961., a 29. lipnja iste godine po rukama mons. Frane Franića primio je i svećenički red. Mladu je misu proslavio u rođnoj župi 16. srpnja 1961. Od 1961. do 1964., kao mladi svećenik, nastavlja teološki postdiplomski studij na Katoličkome bogoslovnom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu, a od 1964. do 1968. borači u Fribourgu u Švicarskoj, gdje još više produbljuje svoje teološko znanje. Okončavši studij u inozemstvu doktoratom znanosti,

vraća se u Makarsku, gdje predaje kao profesor na Bogosloviji od 1968. do 1979. godine.

Od 1968. do 1969. vršio je i službu magistra bogoslova. Paralelno s profesorskom službom obnašao je i službu župnoga vikara u župi Bast – Baška Voda, za zaselke Promajna, Bratuš i Krvavica. Tijekom toga razdoblja bio je i član Svećeničkoga vijeća Splitsko-makarske nadbiskupije.

Godine 1979. započinje novo razdoblje fra Pavlova života, kada ga Uprava Provincije određuje za dušobrižnika na Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu. Od 1985. do 1988. vršio je i službu definitora Provincije. Krvave 1991. godine postaje provincijal Franjevačke provincije. Provinciju je vodio do 1997., kada se ponovno vraća u Njemačku, u München, u samostan sv. Gabrijela, gdje vrši službu samostanskoga vikara i dušobrižnika za hrvatske katoličke vjernike do 2003. godine. Odtada pa do svoje smrti bio je na raspolaganju hrvatskim katoličkim vjernicima u Münchenu kao isповjednik. Tužnu vijest o njegovoј smrti u 80. godini života, 62. redovništva i 53. svećeništva primili smo u utorak 22. travnja 2014.

Fra Pavao se brinuo i za kauzu o. Antića. Za vrijeme njegove provincijalske službe završena je kauza o svetosti života, junačkom stupnju kreposti i svetoj smrti sluge Božjega fra Ante Antića, 8. svibnja 1995. on je zadužio i dr. fra Vicka Kapitanovića, da napiše Antićev dokumentirani (autentični ili kritički) životopis za potrebe kauze, koji je fra Vicko uspješno završio pod naslovom *Krist suobljen* (objavljen na hrvatskom 2004.). Životopis je preveden na talijanski i pod naslovom *Dokumentirani životopis* (358 str.) uvršten u *Poziciju o životu, krepostima i glasu svetosti*

sluge Božjega fra Ante Antića i objavljen u drugom svesku Pozicije 2006. Za fra Pavlove službe organizirana su i dva znanstvena simpozija o ocu Antiću, drugi i treći: 1. *Antićeva baština u duhovnoj obnovi Hrvatske*, od 3. do 6. lipnja 1993. u Splitu (Zbornik predavanja na simpoziju pod istim naslovom objavljen je u izdanju Vicepostulature, u Zagrebu 1994.); 2. *Posvećeni život i sluga Božji o. fra Ante Antić*, od 2. do 4. ožujka 1995. u Zagrebu (Zbornik predavanja na simpoziju pod istim naslovom objavljen je u izdanju Vicepostulature, u Zagrebu 1996.).

U koncelebraciji bili su provincijal fra Joško Kodžoman, gvardijan u Münchenu fra Ante Babić, vikar samostana Gospe Sinjske fra Mirko Marić, pastoralni vikar Splitskomakarske nadbiskupije don Ante Nedjeljko Ančić i još 85 svećenika. Među svećenicima bili su bivši provincijali fra Jure Brkan, fra Žarko Maretić i fra Željko Tolić. Rodbina, vjernici, časne sestre i osobni prijatelji došli su se oprostiti od fra Pavla. Pjevanje su predvodili franjevački bogoslovi, a na orguljama pratio ih je mo. fra Jure Župić. Sprovodne obrede nakon završetka mise zadušnice na groblju sv. Franje u Sinju prevodio je fra Blaž Toplak.

U nadahnutoj propovijedi provincijal fra Joško Kodžoman sve prisutne osnažio je pastirskom riječju: »Smrt je ta koja nas, makar privremeno, rastavlja od svega zemaljskog što smo zavoljeli. Koliko god

smrt bila bolna i nelagodna, ona ipak ne može poništiti naša vjernička nadanja u Bogu, niti tako lako izbrisati pozitivna sjećanja na pokojnika, sve one znakove i tragove njegova postojanja i povezanosti s drugima preko rodbinskih veza, poznanstava ili prijateljstava.

Fra Pavao je mnogim svojim postupcima pokazao i dokazao koliko ozbiljno shvaća svoj svećenički poziv, koliko je vjeran i predan Kristu, posebno u agoniji bolesti, koliki

voli svoj redovnički poziv i svoju zajednicu, koliko je ponosan na pripadnost svome hrvatskom narodu, koliko je oslobođen od svih okova ovoga svijeta, slobodan od ljudi i mnogih drugih ljudskih navezanosti. Iza njega ostaju toliki znakovi kojima je svima dao do znanja da je bio ispunjen vjerom u Boga i povjerenjem u ljude, svoje zemaljske suradnike. Njegove intelektualne predispozicije odredile su mu dio životnoga puta, kada je na različitim teološkim učilištima, u domovini i inozemstvu, stjecao i produbljivao svoje teološke spoznaje, da bi ih potom prenio na svoje studente. Tragovi pisane korespondencije iz toga vremena, vodene s odgovornima u Provinciji, potvrđuju fra Pavlovu zauzetost za dobro Bogoslovije, hrabrost da iznese svoje mišljenje, pa i onda kada se ono razlikuje od mišljenja kolega ili prepostavljenih, živi interes da i na našim stranama zaživi slika Crkve i da se u djelu provedu za ono vrijeme napredne odredbe Drugoga vatikanskog koncila. Njegov pastoralni angažman u dijelu župe Bast-Baška Voda ne svjedoči samo da se nije petrificirao u svojoj profesorskoj službi, već da mu je bilo stalo do toga da svoju svećeničku službu vrši u neposrednom odnosu s konkretnim vjernicima.

Tu odluku i stav čovjek s današnje vremenske distance ne može ispravno ocijeniti ako se s uma smetnu ondašnje društvene i političke prilike i rizik, koji nije isključivao ni mogućnost gubitka života. Treba li reći da

je u spomenutim filijalama prvi uveo javno slavljenje sv. misā, a to u ono vrijeme nije moglo proći bez posljedica. Kako bilo, fra Pavao nije bio od onih ljudi koji lako uzmiču i povlače se u strahu za goli život. Plamen vjere i vatra iskrenoga domoljublja tjerala je fra Pavla uvijek naprijed u nove pohode i nove epizode svećeničkoga života. Zadnju epizodu njegove avanture s Kristom i za Krista na zemlji označio je njegov odlazak u Njemačku. Preuzimajući jednu od najvećih ili najbrojnijih hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj, misiju Stuttgart, u ono vrijeme još ne razdijeljenu, fra Pavao je počeo ispisivati neke od najuzbudljivijih stranica svoga života. Vršeći svoju službu vjerno, predano i uzorno, na duhovnu korist hrvatskih katoličkih vjernika, kako mu jednom napisa blagopokojni kardinal Kuharić, fra Pavao je sa svojim suradnicima često morao slušati optužbe od strane antihrvatskih i udbaških protagonisti, jer navodno podriva temelje revolucije i stvara gnijezdo iz kojega se liježu opasne snage po bratstvo i jedinstvo jugoslavenskih naroda i narodnosti. U očima Katoličke Crkve u Njemačkoj njegov je ugled brzo rastao.

Među ljudima iz visoko pozicioniranih crkvenih krugova fra Pavao je kod mnogih brzo stekao veliko povjerenje i istinske prijatelje. Pored brojnih imena ističe se ime referenta za katolike drugog materinskog jezika u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, prelata Jürgena Adama, koji mu je, 6. rujna 1991., napisao: „*Vašemu teško kušanom Narodu želim Božju pomoć, da što skorije u miru i slobodi može određivati svoju sudbinu.*“

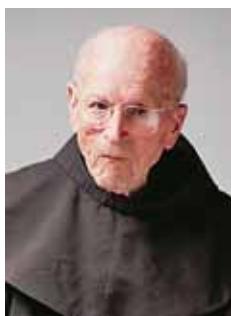
Možda i najteže razdoblje fra Pavlova života jesu ratne godine provedene u službi provincijala, kada su mnogi tražili pomoć, a ona je bila nužno potrebna i samoj Provinciji. Stoga mu u ime naše zajednice, zbog svih njegovih neprospavanih noći i muka, izričem jedno veliko hvala«, zaključio je propovijed provincijal fra Joško Kodžoman.

U ime franjevačkoga bratstva u Sinju pok. fra Pavlu zahvaljujemo na svim dobročinstvima koje je utkao u našu Provinciju i u naš samostan, a njegovu plemenitu dušu pratimo našim molitvama i preporučujemo ga milosrdnomu i dobromu Bogu po zagovoru naše Nebeske Majke Čudotvorne Gospe Sinjske. Počivao u miru Božjem!

Subrat

FRA VJEKO VRČIĆ

(IMOTSKI, 28. 2. 1914. – 9. 7. 2014.)

Otac fra Vjeko Vrčić preminuo je blago u Gospodinu u samostanu sv. Franje u Imotskom u srijedu 9. srpnja 2014., u 101. godini života, 83. redovništva i 77. svećeništva, okrijepljen svetim sakramentima.

Fra Vjeko je bio gojenac i štovatelj služe Božjega oca fra Ante Antića. Godine 1977. objavio je ciklostilski umnožen životopis Sluge Božjega pod naslovom *Naš Magistar*. Petog studenoga 1986. svjedočio je kao svjedok, br. 48, na biskupijskom postupku za proglašenje blaženim oca fra Ante Antića (usp. *Summarium, Positio super vita, virtutibus et fama sanctitatis, Causa beatificationis et canonizationis servi Dei Antoni Antić*, Congregatio de causis sanctorum, [Sumarij, Stav o životu, krepostima i glasu svetosti, Kauza za proglašenje blaženim i svetim, sluge Božjega Ante Antića, Kongregacija za kauze svetih] Rim 2006., 373-376).

Fra Vjeko Vrčić rođen je 28. veljače 1914. godine u Imotskom, od oca Luje (Vje-

koslava) i majke Ane r. Jeličić. Kršten je 28. ožujka 1914. a sakrament sv. krizme je primio u ljeto 1922. u rodnoj župi.

Osnovnu je školu pohađao u Imotskom od 1920. do 1925. a Franjevačku klasičnu gimnaziju u Sinju od 1926. do 1931. U franjevački novicijat stupio je u Zaostrog 2. rujna 1931. Prve jednostavne jednogodišnje zavjete položio je 3. rujna 1932. a svećane u Makarskoj 30. studenog 1935. Filozofsko-teološki studij pohađao je u Sinju i Makarskoj u razdoblju od 1932. do 1938. Sveti red dakovata primio je u Splitu 18. prosinca 1937. po rukama splitskog biskupa mons. Kvirina Klementa Bonefačića, koji ga je zaređio i za svećenika 12. ožujka 1938.

Za života je obnašao razne službe u Provinciji, Redu i Crkvi. Od ožujka do rujna 1939. obnašao je službu prefekta franjevačkog sjemeništa u Sinju. Od 1939. do 1945. radi kao profesor na Franjevačkoj klasičnoj gimnaziji u Sinju, te je za to vrijeme imenovan i duhovnikom vanjskih đaka Franjevačke gimnazije. Od 1945. do 1958. vrši službu župnika i dekana u župi sv. Ilike u Metkoviću. Od 1958. do 1959. bio je župnik u Runovićima, a od 1959. do 1961. postaje župnikom u župama Igrane i Drašnice.

Godine 1961. postaje gvardijan, župnik i dekan u samostanu i župi sv. Franje u Imotskom. Na tim službama ostaje do 1967. godine kada preuzima službe župnika a kasnije i dekana u Vrgorcu. Nakon petnaestogodišnjeg službovanja u Vrgorcu, godine 1982. fra Vjeko se povlači u samostan u Imotski, gdje ostaje do konca svoga zemalj-

skog puta. Tu je u srijedu 9. srpnja 2014., u 101. godini života, 83. redovništva i 77. svećeništva, okrijepljen svetim sakramenti ma, blago u Gospodinu preminuo.

U petak 11. srpnja 2014. godine u crkvi sv. Franje u Imotskom provincijal fra Joško Kodžoman u 16 sati služio je sv. misu zadušnicu za fra Vjeku Vrčića. Uz mnp. o. provincijala u sv. misi suslavili su: imotski gvardijan fra Kristian Stipanović, generalni vikar Splitsko-makarske nadbiskupije don Miroslav Vidović i još 95 svećenika. Na svetoj misi i sprovodu su bili bogoslovi, novaci, rodbina, časne sestre, priatelji i mnogi vjer-

nici iz različitih župa gdje je fra Vjeko djelovaо kao franjevac-svećenik. Sprovodne obrede, nakon završetka sv. mise zadušnice, na groblju Gospe od Andela prevodio je fra Kristian Stipanović, gvardijan samostana sv. Franje u Imotskom.

Zahvaljujemo fra Vjeki na divnom svjedočanstvu ljudske i vjerničke hrabrosti i ustajnosti, kao i na svemu što je učinio, a što je bilo dobro za našu redovničku zajednicu, za naš hrvatski narod i za Katoličku Crkvu i za svjedočenje o svetosti života sluge Božjega oca fra Ante Antića. Počivao u miru Božjem!

Subrat

DON ŽIVKO KUSTIĆ ANTIĆEV ŽIVOTOPISAC (SPLIT, 12. 12. 1930. – ZAGREB, 18. 7. 2014.)

U četvrtak 18. srpnja u večernjim satima preminuo je dugogodišnji glavni urednik *Glasa Koncila*, grkokatolički svećenik, prototjednik stavrofor don Živko Kustić, u 84. godini života. Oporučno je zaželio da

se njegova smrt ne objavljuje uobičajenom osmrtnicom. Kako je napisao njegov naslijednik u *Glasu Koncila* glavni urednik Ivan Miklenić: »Otišao je s ovoga svijeta iznimski čovjek, jedan od vodećih hrvatskih teologa, izvrsni propovjednik radosne vijesti, inicijator i podupiratelj crkvenih inicijativa, neustrašivi glas Katoličke Crkve u Hrvata u službi hrvatskog naroda u domovini i iseljeništvu, ljubitelj Crkve Kristove, novinar, publicist i urednik koji je osvijetlio obraz ne samo katoličkog nego i hrvatskog novinarstva 20. stoljeća« (*Glas Koncila*, 27. 7. 2014., 3).

Štovateljima sluge Božjega oca fra Ante Antića poznat je po vrlo uspјelom životopisu Sluge Božjega pod naslovom *Tješitelj čudo-*

tvorni, izdala Vicepostulatura sluge Božjega o. Ante Antića, Zagreb 1989. Životopis je preveden na engleski neumornim nastojanjem i potporom gosp. Alojzija Antulova, uz pomoć vlč. Velimira Maglice iz Melbourna i njegova suradnika Anđelka Tomaševića iz Adelaide. Prijevod Životopisa ciklostilski je izadala Vicepostulatura sluge Božjega o. fra Ante Antića 1989. pod naslovom *Wonder Worker and Consoler*.

Na znanstvenom zboru *Karizme, lik i djelo sluge Božjega o. Ante Antića*, održanom od 2. do 4. ožujka 1990. u Zagrebu, u prigodi 25. obljetnice smrti Sluge Božjega, don Živko je održao predavanje »Izvanredni dar vidovitosti kod o. Antića«, koji je objavljen u zborniku zбора (*Karizme, lik i djelo sluge Božjega o. Ante Antića*, VP DOA, Zagreb 1991., 130-137). Na znanstvenom zboru *Antićeva baština u duhovnoj obnovi Hrvatske*, održanom od 3. do 6. lipnja 1993. u Splitu, don Živko je održao nadahnuto predavanje: »Fra Ante prorok hrvatske slobode« u kojem je iznio da je otac Antić proročanski kazao kada će Hrvatska biti slobodna (*Antićeva baština u Duhovnoj obnovi Hrvatske*, VP DOA, Zagreb 1994., 103-110).

Don Živko je rođen u Splitu 12. prosinca 1930. Djetinjstvo je proveo na Pagu u gradu Pagu. Odrastao je uz majku Josipu, baku Anu i vlač. don Josu Felicinovića. U Zagrebu je studirao teologiju do odlaska na odsluženje vojnog roka u Niš. Tamo je napustio pripremanje za svećeništvo i oženio se Maricom Radeljković. Nakon odsluženja vojnog roka vratio se u Zagreb i studirao matematiku i fiziku i planirao raditi u školstvu. Nije više pomiclao na svećeništvo. Bog je međutim, imao druge planove s njim. Po njegovu ispovjedniku isusovcu Scheiblu otkrio mu je da ga želi upravo u svećeništvu. Imao je petero djece: Josipa, Minju, Anu, Ivicu i Branka. Uz pristanak supruge Marice dovršio je prekinuti studij teologije i 5. svibnja 1958. u Križevcima je zaređen za svećenika grkokatoličke Križevačke biskupije. Od 1958. do 1963. bio je župnik grkokatoličkih župa u Mrzljom Polju i Sošićama na Žumberku. Godine 1963. s kolegom župnikom iz nedalekog Oštrelja prihvatio se golemog izazova, a to je uređivanje i izdavanje katoličkog dvotjednika *Glas Koncila*, u kojem je pisao kao reporter i kolumnist. Pod pseudonimom Don Jure pokrenuo je jedinstven novinarski oblik »*Pismo seoskog župnika*«, koji je bio rado čitan i izlazi sve do 2000. g. Godine 1972. preuzeo je uređivanje *Glasa Koncila*, a od 1983. do 1990. bio je glavni i odgovorni urednik. *Glas Koncila* je pod njegovim vodstvom izrastao u tjednik. Pokrenuo je i dječji katolički mjeseci-nik *Mali koncil*.

Napisao je i objavio broja djela, posebno katehetske priručnike za pravopriče-snike, krizmanike i odrasle. Bio je traženi propovjednik i voditelj misija i duhovnih obnova i brojnih tribina. Kad god je bio u Zagrebu, slavio je i propovijedao svetu misu u crkvi sv. Josipa na Trešnjevcu. Izdao je *Nedjeljnu ABeCedu biblijske vjere* 1988. Bio je pokre-tač i suradnik *Kršćanske sadašnjosti* i njezi-na obiteljskog mjeseci-nika *Kane*.

Od listopada 1990. do jeseni 1991. bio je stručni savjetnik u Ministarstvu iseljeništva i voditelj Odjela za djelovanje vjerskih zajed-nica među Hrvatima izvan domovine, a onda

je do listopada 1993. živio u Frankfurtu na Majni, gdje je uređivao mjeseci-nik *Živa zajednica* za hrvatske iseljenike u Njemačkoj. Bio je gost brojnih hrvatskih katoličkih misija. Od studenoga 1993. pa do listopada 1998. bio je pokretač i glavni urednik Infor-mativne katoličke agencije (IKA). Kroz to vrijeme nije prekidao svoju suradnju s *Gla-som Koncila*.

U grkokatoličkoj Križevačkoj eparhiji bio je biskupov službeni konzultor, a sveti-papa Ivan Pavao II. promaknuo ga je u čast protoprezbitera stavrofora (monsinjora). Bio je kolumnist političkog tjednika *Globusa* 1995. Plod te njegove suradnje knjiga *Hrvat-ska – mit ili misterij* 1995. U dnevniku *Jutarnjem listu* napisao je gotovo 2000 *Jutarnjih propovijedi*. Bio je potpredsjednik Hrvatskog novinarskog društva i član Upravnog odbora Hrvatskog katoličkog radija. Bio je i član Društva hrvatskih književnika. Uz životopis oca Antića, napisao je i publikacije o blaže-nom kard. Alojziju Stepincu, sv. Maksimilijanu Kolbeu i scenarije za više filomova.

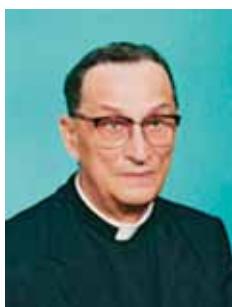
Od 1999. živio je sa suprugom Maricom u Domu za starije u Klaićevoj ulici u Zagrebu. Oproštaj od don Živka bio je 22. srpnja na krematoriju u Zagrebu, a obrede je, uz asistenciju više svećenika, predvodio grko-katolički vladika Nikola Kekić. 18. kolovoza 2014. kardinal Josip Bozanić predsjedao je euharistijskom slavlju za pok. don Živka kao zahvalu Bogu za don Živka cijele Zagrebač-ke nadbiskupije.

vicepostulator *fra Josip Šimić*

(Podaci o životu preuzeti iz: Ivan Miklenić: »Neustra-šivi i jasni glas Crkve u Hrvata«, *Glas Koncila*, br. 30., 27. srpnja 2014., str. 3.)

MONS. FABIJAN VERAJA

(METKOVIĆ, 20. 1. 1923. – GROTTAFERRATA, 28. 10. 2014.).

U jednom od Rimskih kaštelova, Grottaferrati, gradiću uz jezero Lago Albano na obroncima brada koji s istoka okružju Rim, u utorak 28. listopada 2014., u svome domu umro je svećenik Splitsko-makarske nadbiskupije mons. Fabijan Veraja, umirovljeni podtajnik Kongregacije za kauze svetih, veliki stručnjak za kauze blaženih i svetih.

Mons. Fabijan Veraja rodio se 20. siječnja, na spomendan sv. Fabijana, pape i mučenika, 1923. Četverogodišnju osnovnu školu pohađao je u rodnome Metkoviću a gimnaziju s maturom u Biskupskome sjemeništu u Splitu u koje ulazi 1933. U Đakovu 1941. započinje filozofsko-teološki studij jer to u Splitu nije bilo moguće zbog ratne situacije i talijanske okupacije. Pred prodorom partizana, 14. travnja 1945. napušta Đakovo. Kao i svi drugi bogoslovi kratko su se zadržao u Zagrebu, a onda je zajedno s drugima 6. svibnja krenuo na put u nepoznato prema Sloveniji i Austriji. Našavši se u Sloveniji, umjesto puta prema Austriji, u posljednji trenutak odlučio se prema Italiji. Tim činom Božja providnost spasila mu je život od sigurne smrti. Sve te događaje kasnije je opisati u autobiografskoj knjizi *Putovima providnosti*. S nekoliko drugih bogoslova 5. lipnja 1945. stigao je u Rim, u Zavod sv. Jeronima. Zavod sv. Jeronima nije bio za bogoslove, pa je s drugim bogoslovima smješten u Irski kolegij koji je bio otvoren za klerike i svećenike koji nisu imali smještaja u drugim crkvenim ustanovama. Studij je nastavio na papinskom sveučilištu Gregoriana.

Za svećenika Splitske i Makarske biskupije zaređen je 19. srpnja 1947. u Rimu u

bazilici Dvanaest svetih apostola. Mladu misu slavio je sutradan u Katakombama sv. Kalista pored groba sv. Fabijana. U Zavodu sv. Jeronima boravio je od 1947. do 1959. s prekidom studija 1948. do 1952. zbog slaboga zdravlja. Iste godine nakon ređenja nastavio je studij teologije na Papinskom sveučilištu Gregoriana. Doktorirao je 18. prosinca 1956. s tezom *Le origini della controversia teologica sul contratto di censo nel XIII secolo (Izvori teološke rasprave o ugovoru o porezu u XIII. st.)*. Magisterij iz kanonskoga prava položio je na Papinskom lateranskom sveučilištu 1962.

Za vrijeme boravka u Zavodu sv. Jeronima pastoralno je pomagao u više rimskih župa i ustanova. Bio je kapelanom u rimskome »Istituto dell'Assunzione«. Predavao je temelje moralnog bogoslovija u rimskome novicijatu sestara od Uznesenja Marijina (Družba asumpcionistkinja) (1956.-1958.). Od 1957. do 1961. predavao je i vjeronauk u liceju sestara ančela u Rimu. Godine 1961. primljen je u Kongregaciju obreda, koja je sve do 1969. bila zadužena za kauze blaženih i svetih, kada je Pavao VI. osnovao Kongregaciju za kauze svetih, dodijelio mu je službu u novoj kongregaciji. Time je određen njegov životni pu, a to je definitivni ostatak na službi u Rimu. Papa Ivan Pavao II. imenovao ga je 7. prosinca 1981. godine podtajnikom Kongregacije za proglašenje svetih i na toj službi je ostao do odlaska u mirovinu 1993. godine.

Mons. Veraja je bio izrazito plodan znanstveni radnik. Najviše radova, knjiga i stručnih članaka objavio je na talijanskom i latinskom jeziku, a neka su mu djela prevedena na više jezika. I nakon odlaska u mirovinu posvetio se pisaniju. Ovdje spominjemo sljedeće knjige: 1. *Sussidi per lo studio delle cause dei santi. Commento alla nuova legge*

*slazione per le cause dei santi – [Pomagala za proučavanje kauza svetih. Komentar novih uredbi o kauza-ma svetih], Ed. Congregazione per le Cause dei Santi, Rim 1983.; 2. Le cause di canonizzazione dei santi. Commento alla legislazione e guida pratica [Kauze za kanonizaciju svetih. Komentar propisa i praktični vodič], Libreria Editrice Vaticana, Rim 1992. i Ivan Merz, Pioniere dell’Azione Cattolica in Croazia (1896-1928), pozicija za beatifikaciju, Libreria Editrice Vaticana, Rim 1998. Napisao je i Poziciju za proglašenje blaženim sl. Božjega Miroslava Bulešića. Zanima se i za kazu o. Antića. U lipnju ove godine Zavod sv. Jeronima objavio je njegovu posljednju knjigu *Nikola Moscatello, savjetnik jugoslavenskog poslanstva pri Svetoj Stolici – ‘Uspomene’ u svjetlu dokumenata*. Spominjemo i knjigu *Svećenik i žrtva* o neretvanskom svećeniku don Rado-vanu Jerkoviću.*

Na Spomendan svih vjernih mrtvih 2. studenoga, hrvatska rimska zajednica oprostila se od mons. Fabijana Veraje, umirovljeno-noga dotajnika Kongregacije za proglašenje svetih, apostolskoga protonotara »supranumerariusa«. Tijelo pokojnika doneseno je u popodnevnim satima u hrvatsku crkvu sv. Jeronima gdje su ga dočekali svećenici i poglavari Zavoda. Nakon molitve časoslova (devetog časa), pristizali su i drugi članovi hrvatske rimske zajednice kako bi se pomo-lili i iskazali posljednju počast pokojniku. Među njima bili su i veleposlanici pri Svetoj Stolici: Filip Vučak za Republiku Hrvatsku i Slavica Karačić za Bosnu i Hercegovinu. Na zadušnicu za pok. mons. Veraju došli su hrvatski svećenici iz drugih rimskih crkvenih zavoda i velik broj hrvatskih redovnica razli-čitih kongregacija koje djeluju u Rimu. Euharistijsko slavlje u zajedništvu s četrdesetak svećenika predslavio je mons. Martin

Vidović, naslovni nadbiskup Nina. Među suslaviteljima bio i o. Boguslaw Turek C.S.M.A., dotajnik Kongregacije za progla-šenje svetih. Homiliju je održao mons. Jure Bogdan, rektor Zavoda sv. Jeronima, koji je podsjetio da je pokojni Fabijan Veraja bio jedan od posljednjih istaknutih svećenika domoljuba hrvatske poslijeratne emigracije.

Tijelo pokojnoga mons. Veraje prema njegovoj osobnoj želji preneseno je u Hrvatsku, gdje je u subotu 8. studenoga u ranim popodnevnim satima u nazočnosti velikog broja vjernika, svećenika i redovnica sahra-njen na gradskom groblju sv. Ivana Nepomu-ka. U crkvi sv. Ilike proroka u Metkoviću misno slavlje predslavio je mons. Marin Barišić, nadbiskup splitsko-makarski, u zajedništvu s mons. Antonom Ivasom, bisku-pom šibenskim, mons. Matom Uzinićem, biskupom dubrovačkim, mons. Martinom Vidovićem, naslovnim nadbiskupom nin-skim, mnoštvom svećenika, redovnica i vjer-nika.

Dušu preminulog mons. Fabijana Veraje preporučujemo Gospodinu u svojim molitva-ma.

Croata Romanus

Početak okružnice *Radujte se (Rallegratevi!)* – Rim, 2. veljače 2014.)

Draga braćo i sestre,

1. »Radost evanđelja ispunja srca i čitav život svakog onog koji susretne Isusa... Sa Isusom Kristom radost se uvijek iznova rađa« [1].

Uvod apostolskog pisma *Radost evanđelja (Evangelii gaudium)* koje pripada učiteljstvu pape Franje odzvanja iznenađujućom vitalnošću, naviještajući čudesni misterij Radosne vijesti koja, kada je čovjek prihvati u svome srcu, preobražava mu život. Isprislovljana nam je prispoljba radosti: susret s Isusom budi u nama izvornu ljepotu, ljepotu lica ozarena radošću na kojem blista Očeva slava (usp. 2 Kor 4, 6).

Ova Kongregacija za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života poziva nas razmišljati o milosnom vremenu koje nam je dano živjeti, na poseban poziv koji Papa upućuje posvećenom životu.

Prihvatići to učiteljstvo znači obnoviti svoj život prema evanđelju, ne na radikalnan način shvaćen kao model savršenosti i često odvojenosti, već prianjanjem čitavim srcem uz događaj spasenja koji preobražava život: »Riječ je o tome da čovjek ostavi sve da bi slijedio Gospodina. Ne, ne želim reći radikalno. Evandeoska radikalnost nije samo za redovnike: ona se traži od svih. Ali redovnici slijede Gospodina na poseban način, na proročki način. Od vas očekujem to svjedočanstvo. Redovnici moraju biti muškarci i žene koji su kadri probuditi svijet« [2].

U ljudskoj ograničenosti, na marginama, u svojim svakodnevnim trvenjima i borbama posvećeni muškarci i žene žive vjernost, dajući razlog radošći koja je u njima. Oni tako postaju divno svjedočanstvo, plodonosan navještaj, pratioci i bližnji ženama i muškarcima koji s njima dijele istu povijest i koji žele u Crkvi naći Očev dom [3]. Franjo Asiški, uzevši evanđelje kao oblik života »činio je da vjera raste i obnavlja Crkvu; i istodobno je obnavlja društvo, učinio ga više bratskim, ali je uvijek to činio evanđeljem i svjedočenjem. Naviještajte uvijek evanđelje, ako treba i riječima!« [4].

Brojne nam se sugestije javljaju dok slušamo Papine riječi, ali posebno očarava apsolutna jednostavnost kojom papa Franjo izlaže svoje učiteljstvo, u skladu s privlačnom jednostavnosću evanđelja. To je obična i jednostavna (*sine glossa*) riječ izašla iz usta dobrog sijača koji širokom rukom sije i pun povjerenja ne odvaja jedno tlo od drugoga.

Jedan autoritatitivan poziv upućen nam je s nježnim povjerenjem, poziv da otklonimo institucionalna obrazloženja i osobna opravdanja. To je provokativna riječ koja propitkuje naš katkad bezvoljni i uspavani način života, življenog često na marginama izazova: *kad biste imali vjere koliko je zrno gorušićino (Lk 17, 5)*. To je poziv koji nas potiče pokrenuti svoj duh da spozna i potkrijepi Riječ koja prebiva među nama, Duha koji stvara i koji neprestano obnavlja svoju Crkvu.

Ovo je pismo potaknuto tim pozivom i želi označiti početak zajedničkog promišljanja. Ono se nudi kao jednostavno sredstvo za iskreno preispitivanje našeg života u svjetlu evanđelja. Ovaj dikasterij predstavlja tako jedan zajednički hod, mjesto osobnog, bratskog i institucionalnog promišljanja na našem putu prema 2015., godini koju je Crkva posvetila posvećenom životu, sa željom i nakanom da odvažno donosimo hrabre evandeoske odluke koje će uroditи preporodom i bogatim plodovima radosti. »Prvenstvo koje se daje Bogu daje puni smisao i radost ljudskim životima, jer su muškarci i žene stvoreni za Boga i njihova su srca nemirna dok ne otpočinu u njemu« [5].

kard. João Braz de Aviz

SLAVLJE 44. OBLJETNICE PRIJENOSA TIJELA

15. PROSINCA 2014.

**PREDVODI ŽUPNIK ŽUPE I VIKAR SVETIŠTA M. B. LURDSKE
FRA NIKICA AJDUČIĆ**

MILODARI U FOND VICEPOSTULATURE, PRETPLATE NA LIST I HONORARI

OD 1. 6. DO 1. 10. 2014.

Vlado i Barka Bunoza, Einsteinweg 38/I, D – 72622 Nürtingen, Njemačka <> 50 € (milodar); č. s. Vitomira, Zagreb <> 100 kn (milodar); Franjevački samostan, Trg B. J. Jelačića, 41000 Karlovac <> 250 kn (preplata); Vinka Ivasović, Kralja Tomislava 34, 21216 Kaštel Stari <> 100 kn (preplata i milodar); Jelka Jerkan, Veliko Brdo, 21300 makarska <> 200 kn (milodar); Marija Koncul, S. Radića 96, 20350 Metković <> 50 kn (preplata); Iva Majić, Sv. Spasa 5, 21000 Split <> 50 kn (preplata); Kćeri milosrđa, Malinova 4, 10000 Zagreb <> 543,60 kn (preplata); Kćeri milosrđa, Lützowstr. 82-24, D - 58095 Hagen <> 300 kn (preplata); Ljubica Keserović, Peruanska 6/III, 10090 Zagreb <> 50 kn (preplata); Ana Marija Laboš, A. Hebranga 20, 10000 Zagreb <> 100 kn (preplata i milodar); Fra Stjepan Matić, Župni ured, 22321 Siverić <> 200 kn (milodar); gđa. Ana Odak, 22321 Siverić <> 50 kn (preplata); Dinko Paić <> 300 kn (milodar); Mila Pavić, Kolodvorska 11, 32381 Ivankovo <> 100 kn (preplata i milodar); gđa. Iva Pekić, Meštirovićeva 9, 22300 Knin <> 100 kn (milodar i preplata); Samostan M. B. Remetske, 10000 Zagreb <> 100 € (honorar za propovijed u devetnici); Blanka Svoboda, Derenčinova 27/II, 10000 Zagreb <> 50 kn (preplata); Veronika Vidaković, 31000 Osijek <> 100 kn (preplata); Senka Vučak, 21000 Split <> 100 kn (preplata); R. i A. Vuletić, 21 320 Baška Voda <> 13 € (milodar); Zorica Zrinšćak <> 50 kn (preplata)

MILODARE, NOVČANE PRILOGE I PRETPLATE ZA LIST SLATI NA RAČUN:

HPB – HRVATSKA POŠTANSKA BANKA 2390001-1100028072

IBAN HR 22 23900011100028072 SWIFT HPBZHR2X

IZDANJA VICEPOSTULATURE O OCU ANTIĆU

SLUGA BOŽJI FRA ANTE ANTIĆ, *Svećenik sam Kristov*, Pisma svećenicima, (priredila s. Marija Asumpta Strukar), Vicepostulatura DOA, Zagreb 2010. ◊ 80 kn.

SERVANT OF GOD FATHER ANTE ANTIĆ, *I am a Priest of Christ*, Letters to Priests, (Prepared by Sister Marija Assumpta Strukar), Vicepostulatura DOA, Zagreb 2011. ◊ 80 kn.

VICKO KAPITANOVIĆ, *Kristu suobličen*, Život i vrline fra Ante Antića (1893.-1965.), Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Splitu i Vicepostulatura DOA, Split-Zagreb, 2004. ◊ 100 kn.

FRA MATEJ KUHAR – CUCCARI, *Dobri i vjerni sluga*, Život i duhovni rast sluge Božjega fra Ante Antića (1893.-1965.), Vicepostulatura DOA, Zagreb 1998. ◊ 20 kn.

Posvećeni život i sluga Božji o. fra Ante Antić, Zbornik radova sa simpozija, Vicepostulatura DOA, Zagreb 1996. ◊ 30 kn.

Antićeva duhovna baština u duhovnoj obnovi Hrvatske, Zbornik radova sa simpozija, Vicepostulatura DOA, Zagreb 1994. ◊ 30 kn.

MONS. ŽIVKO KUSTIĆ, *Tješitelj čudotvorni*, Životni put fra Ante Antića (1893.-1965.), Vicepostulatura DOA, Zagreb 1989. ◊ 15 kn.

Kupnjom knjiga pomažete rad Vicepostulature.

SLIČICE I PROSPEKT O OCU ANTIĆU

DVOLISNE SLIČICE SA ŽIVOTOPISOM I MOLITVOM ZA PROGLAŠENJE BLAŽENIM SLUGE BOŽJEGA OCA FRA ANTE ANTIĆA MOŽETE DOBITI U VICEPOSTULATURI.

DOSTUPNE SU NA ČEŠKOM, ENGLESKOM, HRVATSKOM, NJEMAČKOM, ŠPANJOLSKOM I TALIJANSKOM JEZIKU.

DESETOSTRANIČNI PREKLOPNI PROSPEKT O OCU FRA ANTE ANTIĆU MOŽETE DOBITI U VICEPOSTULATURI.

DOSTUPAN JE NA HRVATSKOM, ENGLESKOM I NJEMAČKOM JEZIKU.

ANTIĆEVE NEDJELJE, ANTIĆEVE DUHOVNE OBNOVE I ANTIĆEVE DUHOVNE VJEŽBE

POZIVAMO SVU BRAĆU ŽUPNIKE I GVARDIJANE,
KAO I ČASNE SESTRE, KOJI U SVOJIM ŽUPAMA ILI
SAMOSTANSKIM CRKVAMA ŽELE IMATI ANTIĆEVE NEDJELJE,
VIŠEDNEVNE ANTIĆEVE DUHOVNE OBNOVE
ILI ANTIĆEVE DUHOVNE VJEŽBE

SLAVLJE 44. OBLJETNICE PRIJENOSA TIJELA, 15. PROSINCA 2014.

PREDVODI ŽUPNIK ŽUPE I VIKAR SVETIŠTA M. B. LURDSKE FRA NIKICA AJDUČIĆ

